

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Bolesławiec na lata 2004-2006 (Strategia Rozwoju Gminy na lata 2004-2013)

Załącznik do
Uchwały Nr XVIII/116/2004
Rady Gminy Bolesławiec
z dnia 9 listopada 2004 roku.

- BOLESŁAWIEC 2004 -

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Bolesławiec na lata 2004-2006

Wprowadzenie

Niniejszy dokument opisuje Plan Rozwoju Lokalnego na terenie Gminy Bolesławiec na lata 2004 – 2006 w ujęciu szczegółowym oraz na lata 2007 – 2013 w ujęciu ogólnym. Plan jest zgodny z Narodowym Planem Rozwoju oraz Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego. Opracowany został zgodnie z wytycznymi zawartymi w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006 i ma charakter trójdziedzinny:

- część analityczna – diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej połączona z identyfikacją problemów,
- część zadaniowa – opis działań przyczyniających się do rozwiązania problemów zdiagnozowanych w części analitycznej,
- opis systemu wdrażania i monitorowania.

Opracowanie ma charakter poznawczy i służy szerokiemu i kompleksowemu rozpoznaniu obecnego stanu rozwoju, wyodrębnieniu uwarunkowań sprzyjających rozwojowi (czyli szans), bądź ten rozwój ograniczających (czyli zagrożeń), określeniu mocnych i słabych stron Gminy w rywalizacji z innymi obszarami. Część diagnostyczna obejmuje różne sfery życia społeczno – gospodarczego istotne z punktu widzenia rozwoju Gminy. Część zadaniowa zawiera wykaz projektów mogących przyczynić się do poprawy życia mieszkańców i podzielona jest na: projekty realizowane w latach 2004 - 2006 oraz projekty planowane do realizacji w latach 2007 – 2013. Ten etap opracowywania został poddany konsultacjom społecznym. Dokument przygotował Zespół Horyzontalny na czele którego stał sekretarz Gminy Bolesławiec. Pełny skład Zespołu przedstawia się następująco:

- Sekretarz,
- Skarbnik,
- Pracownik ds. gospodarki przestrzennej,
- Pracownik ds. ochrony środowiska,

Dokument powstał poprzez robocze konsultacje Horyzontalnego Zespołu Zadaniowego we własnym gronie oraz konsultacje z innymi gremiami w tym z Komisjami Rady Gminy Bolesławiec.

Plan Rozwoju Lokalnego został opracowany w celu:

- stworzenia dokumentu niezbędnego w uzyskaniu dofinansowania z zewnętrznych źródeł finansowych, głównie z programu ZPORR,
- skomunikowania władz gminy z mieszkańcami w zakresie długookresowych zamierzeń inwestycyjnych,
- skonfrontowania potrzeb inwestycyjnych z możliwościami inwestycyjnymi,
- uniknięcia jednoczesnego otwierania zbyt wielu frontów inwestycyjnych w stosunku do zdolności finansowych Gminy.

Realizacja Planu ma służyć mieszkańcom Gminy Bolesławiec oraz instytucjom i organizacjom funkcjonującym na terenie gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego ma formułę planu otwartego, aktualizowanego corocznie z uzasadnionych powodów obejmujących m.in.:

SPIS TREŚCI

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI „PLANU ROZWOJU LOKALNEGO”	4
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY	4
2. OGÓLNA INFORMACJA O GMINIE BOLESŁAWIEC	4
2.1. Podstawowa charakterystyka	4
2.2. Finanse publiczne	17
2.3. Infrastruktura techniczna	24
2.3.1. Sieć drogowa	24
2.3.2. Gazownictwo	29
2.3.3. Elektroenergetyka	29
2.3.4. Zaopatrzenie w ciepło	29
2.4. Ochrona środowiska	30
2.4.1. Powietrze atmosferyczne	31
2.4.2. Gospodarka wodna	33
2.4.3. Gospodarka ściekowa	38
2.4.4. Program małej retencji	41
2.4.5. Gospodarka odpadami	42
2.4.6. Zanieczyszczenie gleb	43
2.4.7. Ochrona przed hałasem	43
2.5. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	45
2.6. Rolnictwo	48
2.7. Lesistość	58
2.8. Łowiectwo	61
2.9. Zasoby przyrody	62
2.10. Usługi turystyczne	63
2.11. Potencjał gospodarczy	66
2.11.1. Podmioty gospodarcze	66
2.11.2. Analiza bezrobocia	73
2.11.3. Problemy społeczne	78
2.12. Oświata i kultura	80
2.12.1. Szkolnictwo	80
2.12.2. Kultura	82
2.14. Analiza SWOT	84
III. STRATEGICZNE PLANY GMINY BOLESŁAWIEC	85
3.1. Cele polityki ochrony środowiska	85
3.2. Cele polityki odpadami	86
3.3. Powiązanie Strategii Gminy i Planu Rozwoju Lokalnego	87
3.4. Cele Strategii Gminy	88
3.5. Cele Planu Rozwoju Lokalnego	95
3.6. Zgodność PRL z innymi planami realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa	99
IV. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI W GMINIE BOLESŁAWIEC	103
4.1. Projekty przeznaczone do realizacji w latach 2004-2013	103
4.2. Wykaz zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w ramach Programu Rozwoju Lokalnego w Gminie Bolesławiec w latach 2004-2013	103
V. PLANOWANE ZADANIA I PROJEKTY W LATACH 2004 – 2006	105
5.1. Harmonogram zadań do realizacji w latach 2004-2006	105
5.2. Zadania do realizacji w latach 2004-2006 (z planowanym zakończeniem procesu inwestycyjnego do końca roku 2006)	106
VI. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY	108
6.1. Powiązanie projektów z innymi projektami realizowanymi na terenie gminy (własnymi)	108
6.2. Powiązanie projektów z innymi projektami realizowanymi na terenie powiatu	110
VII. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU W LATACH 2004-2006	110
VIII. PLAN FINANSOWY	112
IX. SYSTEM WDRAŻANIA	113
X. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	114

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Bolesławiec na lata 2004-2006

- zmiany w źródłach finansowania PRL,
- dezaktualizację zadań wprowadzonych do PRL,
- potrzeba wprowadzenia nowych zadań do realizacji.

Aktualizacja Planu Rozwoju Lokalnego przebiegać będzie w trybie konsultacji społecznych.

W trakcie opracowywania Planu Rozwoju Lokalnego wykorzystano z materiałów zawartych w „Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego”, „Strategii Rozwoju Powiatu Wieruszowskiego”, „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bolesławiec”, „Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Bolesławiec”, „Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla Gminy Bolesławiec”, „Studium Uwarunkowań i Kierunków Rozwoju Gminy Bolesławiec”, „Spisu Rolnego”, „Narodowego Spisu Powszechnego”, z danych Urzędu Statystycznego oraz wszelkiej dostępnej literatury.

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI „PLANU ROZWOJU LOKALNEGO”

„Plan Rozwoju Lokalnego” zwany dalej Planem obejmuje Gminę Bolesławiec, a jego realizacja planowana jest w latach 2004 – 2013.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY

2. OGÓLNA INFORMACJA O GMINIE BOLESŁAWIEC

2.1. PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA

Położenie Gminy w państwie i województwie

Gmina Bolesławiec leży w centralnej części Polski, w południowej części województwa łódzkiego i południowej części powiatu wieruszowskiego. Jest kształtu podługznego zwężającego się ku dołowi, w centrum którego znajduje się stolica regionu – miejscowość Bolesławiec. Gmina Bolesławiec graniczy z pięcioma innymi gminami: od wschodu z Gminą Lubnice, północy z Gminą Czastary i Wieruszów, od zachodu z Gminą Łęka Opatowska, od południa z Gminą Byczyna.

Gmina Bolesławiec zlokalizowana jest na styku województwa łódzkiego wielkopolskiego i opolskiego. Dzięki temu umiejscowieniu i strukturze przestrzennej Gmina jest obszarem dobrze skomunikowanym zarówno w osi wschód-zachód jak i północ-południe co jest korzystne z punktu widzenia połączeń krajowych i europejskich i ewentualnych inwestycji gospodarczych.

Gmina Bolesławiec ma również korzystne położenie z punktu widzenia turystyki zarówno krajoznawczej, pobytowej jak i historycznej. Małe nasycenie przemysłem czyni ją czystą ekologicznie i atrakcyjną turystycznie.

Podstawowe cechy fizjograficzne Gminy

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym kraju, Gmina Bolesławiec położona jest w makroregionie Niziny Południowo-Wielkopolskiej w mezoregionie Wysoczyzna Wieruszowska (także zwanej Bolesławiecką).

Wysoczyzna Wieruszowska to zdenudowana wyżyna morenowa będąca pomostem pomiędzy Wzgórzami Ostrzeszowskimi a Wysoczyzną Wieluńską. Deniwelacja terenu sięga ponad 40 m. Maksymalna wysokość 195,5 m n.p.m.

Pod względem rzeźby i geomorfologii na terenie Gminy można wyróżnić:

- wysoczyznę morenową falistą,
- dolinę rzeki Proсны,
- doliny bocznych dopływów Proсны,
- wydmy.

Charakterystycznymi elementami rzeźby terenu są:

- oddzielenie doliny Proсны od wysoczyzny wyraźną krawędzią o wysokości 6-8m,
- przebieg doliny Proсны o zmienionym kierunku co uatrakcyjnia obraz Gminy.

Gmina położona jest między 18°9', a 18°18' długości geograficznej wschodniej oraz między 51°16', a 51°10, szerokości geograficznej północnej. Teren gminy opada w kierunku doliny Proсны oraz w kierunku północnym. Równinę falistą oprócz Proсны rozcinają małe strumienie, największy z nich Małgorzatka ma przebieg równoleżnikowy ze wsi Żdzary w kierunku Proсны. Zmiana kierunku biegu rzeki Proсны z przebiegu zachodniego na północny ma założenia strukturalne lub jest związane ze stagnacją i nagłym cofnięciem się lodolodu skandynawskiego.

Dolina Proсны ma wyraźnie wykształcone holoceniowe dno stanowiące terasę zalewową jest to teras akumulacyjna. Terasa ta jest wzniesiona 2-3 metry na poziom w rzece. Po stronie wschodniej we wsi Podbolesławiec znajduje się pelistoceniowa teras akumulacyjna o wysokości 4-5 m nad dno doliny Proсны. Na wysoczyźnie występują dwa skupiska wydm w rejonie Kamionki i na północnym-wschodzie gminy. Mają one wysokość od 6 do 10 m i są porośnięte lasem.

Położenie geologiczne

Z punktu widzenia budowy geologicznej cały teren Gminy Bolesławiec położony jest na obszarze monokliny przedsudeckiej, najstarszymi udokumentowanymi utworami są osady z dolnego karbonu, na których zalegają osady permu. Utwory jurajskie wykształcone są w postaci ilów, ilupeków, piaskowców, iluwców, piasków i dolomitów. Osady trzeciorzędu reprezentowane są przez ility pstry, piaskami i cienkimi seriami przez węgiel brunatny, są to osady miocenu i pliocenu. Wszystkie wymienione wyżej osady są przykryte różnej grubości warstwą osadów czwartorzędowych ze zlodowacenia środkowo-polskiego. Osady te reprezentowane są

5

przez piaski, żwiry i gliny morenowe. Są to typowe osady akumulacji lodowcowej i wodno-lodowcowej. W dolinie Proсны występują osady holoceniowe.

Powierzchnia i ludność Gminy na tle innych

Gmina Bolesławiec jest jedną z 177 gmin województwa łódzkiego oraz stanowi jedną z 7 gmin powiatu wieruszowskiego.

Powierzchnia geodezyjna terenu Gminy Bolesławiec wynosi 6458 ha, co stanowi ok. 0,36 % powierzchni całego województwa, przeważającą część Gminy zajmują użytki rolne 4766 ha czyli 73,8 %, lasy zajmują 1260 ha czyli 19,5 %, wody 75 ha czyli 1,2 %, pozostałe 357 ha czyli 5,5%.

Na północy gminy we wsi Żdzary znajduje się zwarty kompleks leśny, jedyny taki duży kompleks lasów w gminie, dwa mniejsze znajdują się we wsi Mielezsyn i Chróścín. Południową i w większości zachodnią granicę gminy stanowi rzeka Proсны. Na terenie gminy w większości zabudowa zlokalizowana jest wzdłuż dróg powiatowych i gminnych. W skład gminy wchodzi 18 miejscowości w tym 11 wsi skupionych w 10 sołectwach. Sołectwa Gminy Bolesławiec to: Bolesławiec, Podbolesławiec, Chróścín, Gola, Kamionka, Kolonia Bolesławiec-Chróścín, Mielezsyn, Piaski, Wiewiórka, Żdzary. Ludność gminy Bolesławiec liczy 4208 mieszkańców, w tym 2 112 mężczyzn i 2 096 kobiet. Ludność Gminy Bolesławiec stanowi 0,16 % ludności województwa łódzkiego i 10,23 % ludności powiatu wieruszowskiego. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 65,2 osób/km², przy średniej gęstości zaludnienia powiatu wieruszowskiego – 73,9 osoby/km² i województwa łódzkiego – 143 osoby/km².

Lp	Wykaz miejscowości Gminy	Obszar w ha	Liczba ludności na dzień 30-06-2004r
1.	Bolesławiec z Podbolesławcem i Chotyninem	1239	929
2.	Gola	233	197
3.	Chotynin	0*	301
4.	Chróścín	736	609
5.	Kamionka	259	219
6.	Kolonia-Bolesławiec-Chróścín	310	124
7.	Mielezsyn	1332	689
8.	Piaski	274	129
9.	Podbolesławiec	0*	106
10.	Wiewiórka	199	146
11.	Żdzary	1876	759
	Razem	6458	4208

* - miejscowości Chotynin i Podbolesławiec wchodzi w obręb administracyjny miejscowości Bolesławiec dlatego nie ma dla nich wydzielonego osobnego zajmowanego obszaru

6

Struktura ludności Gminy na tle Powiatu i Województwa w 2002 roku	OGÓLEM	
	liczba	%
Województwo łódzkie		
Ogółem	2.659.994	100,00
Mężczyźni	1.269.654	47,85
Kobiety	1.383.435	52,15
Powiat wieruszowski		
Ogółem	42.773	100,00
Mężczyźni	21.128	49,39
Kobiety	21.645	50,61
Gmina Bolesławiec		
Ogółem	4.377	100,00
Mężczyźni	2.198	50,22
Kobiety	2.179	49,78

Struktura biologiczna mieszkańców Gminy jest korzystna gdyż występuje tutaj równowaga pomiędzy zamieszkującymi kobietami i mężczyznami 101 mężczyzn przypada na 99 kobiet. Jest to zjawisko pozytywne, gdyż już średnio w województwie łódzkim występuje największa w Polsce przewaga liczbowo kobiet nad mężczyznami: 109 kobiet na 100 mężczyzn. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców jest nieznacznie wyższa niż w województwie łódzkim i wynosi (za rok 2002) 17,5%. Średnia w województwie wynosi 17% mieszkańców i wartość ta uważana jest za najwyższą w kraju. Następuje znaczący ubytek ludności w Gminie, którego przyczyną jest ujemny przyrost naturalny i nieznaczna przewaga odpływu nad napływem migracyjnym. Za rok 2002 przyrost naturalny wyniósł 6,7 promila i jest wyższy niż średni w województwie 3,15 promila. Prognoza demograficzna ludności dla województwa łódzkiego wskazuje, iż do roku 2020 liczba mieszkańców województwa zmniejszy się w porównaniu z 1998 r. o 154 tys. osób, tj. o 5,8%. Największy ubytek ludności o 15,6% nastąpi w stolicy województwa. Nastąpi istotne zmiany w strukturze ludności wg wieku. Społeczeństwo województwa łódzkiego będzie podlegał procesowi starzenia. W 2020 roku liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszy się o ponad 17,9%, w wieku produkcyjnym o ponad 10,0%, a liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrośnie z 16,8% w roku 2000 do 23,2% w roku 2020.

Poziom wykształcenia łódzkiego społeczeństwa jest zbliżony do poziomu krajowego. Około 9,2% populacji ma wykształcenie wyższe (mniej niż przeciętna krajowa wynosząca 9,9%). Województwo zamieszkuje starsze społeczeństwo niż w innych częściach kraju. Obserwuje się zjawisko coraz większego udziału młodzieży kontynuującej naukę w szkołach średnich i wyższych.

Gęstość zaludnienia w Gminie wynosi 65 osób na km² i jest znacznie niższa niż średnia w województwie 254 osób na km². Województwo łódzkie pod tym względem plasuje się na 4 miejscu w kraju, a Gmina w województwie na 91 miejscu wśród

7

wszystkich gmin. Na terenie Gminy nie występują w znaczącej skali mniejszości narodowe.

Wykształcenie osób zamieszkałych na terenie powiatu wieruszowskiego (powyżej 13 roku życia) w 2002 roku										
Wyszczególnienie	Ogółem	Poziom wykształcenie								
		wyższe	podstawowe nieukończone	średnie razem			zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	bez ukończonego wykształcenia szkolnego	nieustalony
				razem	zawodowe	ogólnobrazujące				
Powiat wieruszowski	35393	1746	1021	7830	6290	1540	9976	13031	1788	1
Gmina Bolesławiec	3545	142	105	745	634	111	995	1412	146	-
Gmina Crastary	3417	118	66	601	504	97	976	1375	281	-
Gmina Galewice	5104	155	97	920	762	158	1390	2194	347	1
Gmina Lututów	4090	171	65	885	781	104	1014	1672	283	-
Gmina Lubnice	3440	68	52	598	505	93	1102	1421	199	-
Gmina Sokolniki	4074	188	100	968	775	193	1086	1511	221	-
Gmina Wieruszów	11723	904	536	3113	2329	784	3413	3446	311	-
obszar miejski Wieruszów	7478	742	416	2381	1726	655	1895	1885	159	-
obszar wiejski Wieruszów	4245	162	120	732	603	129	1518	1561	152	-

Analizując wykształcenie mieszkańców gminy Bolesławiec na tle powiatu wieruszowskiego stwierdzić należy, że nie odbiega ono w swej strukturze od średniej w powiecie. W Gminie Bolesławiec jest 46,8% mieszkańców z wykształceniem podstawowym i niższym, a tylko 4,0% z wykształceniem wyższym. 28,1% mieszkańców posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, a tylko 21,0% średnie.

Wykształcenie osób zamieszkałych na terenie Gminy Bolesławiec (powyżej 13 roku życia) w 2002 roku										
Wyszczególnienie	Ogółem	Poziom wykształcenie								
		wyższe	podstawowe nieukończone	średnie razem			zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	bez ukończonego wykształcenia szkolnego	nieustalony
				razem	zawodowe	ogólnobrazujące				
Powiat wieruszowski	35393	1746	1021	7830	6290	1540	9976	13031	1788	1
Gmina Bolesławiec	3545	142	105	745	634	111	995	1412	146	-
Gmina Crastary	3417	118	66	601	504	97	976	1375	281	-
Gmina Galewice	5104	155	97	920	762	158	1390	2194	347	1
Gmina Lututów	4090	171	65	885	781	104	1014	1672	283	-
Gmina Lubnice	3440	68	52	598	505	93	1102	1421	199	-
Gmina Sokolniki	4074	188	100	968	775	193	1086	1511	221	-
Gmina Wieruszów	11723	904	536	3113	2329	784	3413	3446	311	-
obszar miejski Wieruszów	7478	742	416	2381	1726	655	1895	1885	159	-
obszar wiejski Wieruszów	4245	162	120	732	603	129	1518	1561	152	-

8

Gmina Bolesławiec razem	3545	142	105	745	634	111	995	1412	146	0
Gmina Bolesławiec mężczyźni	1799	47	21	351	328	23	646	676	58	0
Gmina Bolesławiec kobiety	1746	95	84	394	306	88	349	736	88	0
Procentowy udział poszczególnych grup wykształcenia razem		4,0%	3,0%	21,0%	17,9%	3,1%	28,1%	39,8%	4,1%	0,0%
Procentowy udział wykształconych mężczyzn w poszczególnym rodzaju wykształcenia	50,7%	33,1%	20,0%	47,1%	51,7%	20,7%	64,9%	47,9%	39,7%	0,0%
Procentowy udział wykształconych kobiet w poszczególnym rodzaju wykształcenia	49,3%	66,9%	80,0%	52,9%	48,3%	79,3%	35,1%	52,1%	60,3%	0,0%

Stopień urbanizacji

Średni poziom urbanizacji województwa jest dość wysoki i wynosi 64,8%, wyraźnie przekraczając średnią krajową (5 miejsce w kraju).

Gmina Bolesławiec jest gminą wiejską w związku z czym poziom urbanizacji musi być dużo niższy niż rejonów uprzemysłowionych. Poziom ten wynosi 5,1%.

Sieć osadnicza na tle innych

Sieć osadniczą regionu łódzkiego charakteryzuje wysoka gęstość (na jedną miejscowość przypada średnio 3,5 km², podczas gdy w kraju wskaźnik ten wynosi 5,4 km²). Sieć tę tworzą przede wszystkim nieduże miejscowości wiejskie. Miasta, których jest 42, stanowią zaledwie 0,9% wszystkich miejscowości, podczas gdy w Polsce odpowiedni wskaźnik wynosi 1,5%. Na 434 km² województwa przypada jedno miasto.

W skład Gminy wchodzi 10 sołectw z których największą powierzchnią dysponują Żdźary, potem Mieszyszyn, a następnie siedziba Gminy Bolesławiec. Zaludnienie przedstawia się odpowiednio 40,3 osób/km² w Żdźarach, 51,7 osób/km² w Mieszyszynie i 108 osób/km² w Bolesławcu.

9

Podział administracyjny województwa, powiatu i gminy

Województwo składa się z 3 powiatów grodzkich (miasta na prawach powiatu) oraz 21 tzw. powiatów ziemskich, w tym powiatu brzezińskiego, utworzonego 01.01.2002 roku przez podział powiatu łódzko-wschodniego.

Udział ludności mieszkającej w miastach na prawach powiatów stanowi 35,2% ogółu. W podziale na gminy ludność województwa zamieszkuje w 18 gminach miejskich, 24 gminach miejsko-wiejskich oraz 135 gminach wiejskich.

Powiat wierszowski składa się z siedmiu gmin: Bolesławiec, Czastary, Galewice, Lututów, Lubnice, Sokolniki, Wieruszów (gmina wiejsko-miejska). Gmina Bolesławiec składa się z 10 sołectw. Szczegółowe dane porównawcze przedstawiają tabelę.

Lp	Nazwa Gminy	Identyfikator	Powierzchnia [ha]	Ludność [os]	Przyrost naturalny	Zaludnienie [os/km]
1	2	3	4	5	6	7
1	Bolesławiec	18012	6458	4196	-28	65,0
2	Czastary	18022	6267	4101	-8	65,4
3	Galewice	18032	13579	6176	-16	45,5
4	Lututów	18042	7513	4885	-9	65,0
5	Lubnice	18052	6090	4205	-8	69,0
6	Sokolniki	18062	8002	4877	-29	60,9
7	Wieruszów	18073	9713	14152	43	145,7
8	Wieruszów - miasto	18074	598	8858	22	1481,3
9	Wieruszów - o. wiejski	18075	9115	5294	21	58,1
	Razem		57622	42592	-55	73,8

Zasoby naturalne

Na terenie Gminy Bolesławiec występuje stosunkowo niedużo surowców mineralnych. Rozpoznano jedynie:

- kruszywo naturalne-piaski jurajskie, piaski czwartorzędowe,
- surowce ilaste-ilty jurajskie, gliny morenowe, gliny aluwialne,
- surowce energetyczne-torfy.

Ze względu na mały stopień rozeznania geologicznego trudno jest określić ewentualność występowania większych rejonów i zasobów surowców mineralnych. Rejon perspektywiczny znajduje się w rejonie wsi Żdźary. Eksploatacja na cele lokalne głównie piasku z małych wyrobisk odbywa się z udokumentowanych złóż zgodne z Prawem Geologicznym i Górnictwem. Poza omówionymi wyżej surowcami na specjalną uwagę zasługuje pozycja tego regionu w odniesieniu do zasobów energii geotermalnej.

10

Na mapie okręgów i subbasenów geotermalnych Polski obszar województwa wyróżnia się w sposób szczególny, a teren gminy ma dość korzystne warunki do wykorzystania energii geotermalnej. Teren gminy należy do Okręgu przedsudecko-północno-świętokrzyskiego o łącznej powierzchni 39000 km² z wodami geotermalnymi występującymi w permie o łącznych zasobach 155 km³ wód zawierający energię cieplną równoważną 995 mln. t.p.u., co daje średnio około 4 mln. m³ wody/km², czyli 26000 ton paliwa umownego na 1 km², co już predysponuje ten teren by wykorzystywać energię odnawialną, która mogłaby w znaczącym stopniu zastąpić energię uzyskiwaną ze spalania paliw.

Warunki klimatyczne

Obszar Gminy Bolesławiec według rejonizacji rolniczo-klimatycznej R. Gumińskiego, zalicza się do X dzielnicy rolniczo-klimatycznej-łódzkiej, charakteryzującej się następującymi parametrami:

- średnia temperatura roczna wynosi 7,40
- średnia temperatura stycznia wynosi -1,70
- średnia temperatura lipca wynosi 17,40
- ilość opadów atmosferycznych 600 mm
- długość okresu wegetacyjnego 210-220 dni
- ilość mroźnych dni 30-50
- ilość słonecznych dni 70
- średnia roczna zachmurzenia w skali 1-10 wynosi 6,5
- średnia roczna dni pogodnych wynosi 35
- średnia dni pochmurnych wynosi 136,3
- usłonecznienie wynosi 41 na rok
- promieniowanie całkowite 10,21

Pokrywa śnieżna trwa około 50 dni. Przeważają wiatry zachodnie i północno-zachodnie; początek okresu wegetacyjnego przypada przeciętnie na 25 marca, a pierwszy opad śniegu notuje się na koniec października, początek listopada.

Na terenie gminy występuje charakterystyczny klimat lokalny, obszar płaskiej wysoczyzny ma typoklimat dość typowy dla terenów równinnych Polski środkowej. Charakterystycznym elementem wpływającym na zmiany lokalne typoklimatu jest dolina Prosyny. Dolina jest miejscem gromadzenia się zimnych mas powietrza dość wilgotnych. Jest miejscem spływu chłodnego powietrza z terenów położonych wyżej. Charakterystyczny typoklimat posiadają większe kompleksy leśne (jest większa wilgotność, zmniejszona siła wiatru) wpływ obszarów leśnych sięga jednak nie więcej niż 100 m.

Gleba i powierzchnie ziemi

Gleby na terenie Gminy Bolesławiec wytworzone są z osadów czwartorzędowych, są to gleby brunatne wylugowane, bielcowe, a także czarna ziemia. W dolinie rzeki Prosyny wykształciły się gleby bagienne hydromorficzne, a także torfy i mady lekkie. Większość gleb tworzy kompleks przydatności rolniczej

11

dobry, lokalnie żłtyni bardzo dobry. Gleby wytworzone z glin zaliczane są do IIIb – IVa klasy i nadają się do wszelkich upraw. Ze wszystkich gleb duży udział mają gleby kompleksu żłtyni bardzo dobrego i żłtyni dobrego. Użytki zielone występują głównie w dolinach i są to użytki zielone słabe.

Wody podziemne

Na terenie Gminy Bolesławiec występują trzy poziomy wodonośne, które nadają się do budowy ujęć wody dla celów konsumpcyjnych. Są to poziom czwartorzędowy, trzeciorzędowy i jurajski. Obszar najwyższej ochrony wód podziemnych znajduje się w południowej i zachodniej części gminy. Pierwszy poziom czwartorzędowy związany jest z piaskami fluwioglacjalnymi, najczęściej znajduje się na głębokości 1-3 m. Poziom trzeciorzędowy występuje na głębokości 14-87 m, są to wody czyste i nadają się do picia bez uzdatniania. Poziom jurajski występuje na głębokości 18-87 m, występuje konieczność uzdatniania wody przeznaczanej do celów konsumpcyjnych. Wszystkie trzy poziomy wodonośne stanowią źródło zaopatrzenia gminy w wodę. W Gminie występuje pięć ujęć niezależnych od siebie systemów wodociagowych. Wodociąg wiejski grupowy Bolesławiec, 2 studnie, pobór wody w ilości 30 m³/h i 340 m³/d. Wodociąg wiejski Mieszyszyn, 2 studnie, pobór wody w ilości 21 m³/h i 504 m³/d. Wodociąg wiejski Żdźary – Wiewiórka, 2 studnie, pobór wody 66,4 m³/h i 1011,27 m³/d. Wodociąg Chróścina-Gola, 2 studnie, pobór wody 42,6 m³/h. Wodociąg wiejski Kamionka – Piaski, 1 studnia pobór wody 15m³/h i 258,1 m³/d. Stacja wodna w Bolesławcu pracuje bez uzdatniania, w pozostałych stacjach prowadzone jest odzłazianie wody, po tym zabiegu wody spełniają normy wymagane dla wody do picia.

Na terenie gminy w południowej i zachodniej części występują struktury hydrogeologiczne wysokiej ochrony. Znajdują się one na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 311 (rzeki Prosyny). Jest to typ zbiornika porowy dotyczący czwartorzędowej doliny kopalnej o średniej głębokości ujęć 30 m, o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 123 tys. m³/d. Obszar gminy znajduje się w zasięgu trzech jednostek hydrogeologicznych: Region Wielkopolski, podregion Poznański obejmujący wieś Żdźary i częściowo Mieszyszyn; Region Wieluńsko-Krakowski; podregion wieluński zajmujący pozostałą część gminy za wyjątkiem wsi Gola i części wsi Chróścina, które znajdują się w zasięgu regionu Kluczborsko-Lublinieckiego.

Większa część Gminy znajdująca się w regionie Wieluńsko-Krakowskim charakteryzuje się wydajnością poziomów wodonośnych rzędu 30-70 m³/h przeciętnej wydajności 5-40 m³. Wody znajdują się pod ciśnieniem do 1500 kPa, wody w utworach czwartorzędowych są o zwierciadle swobodnym lub pod małym ciśnieniem o przeciętnej wydajności 10-30 m³/h. Część północna gminy znajdująca się w regionie wielkopolskim charakteryzuje się wydajnością 5-90 m³, poziom wodonośny w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych są to wody porowe na ogół pod ciśnieniem do 400 kPa. Część południowa gminy znajdująca się w regionie Kluczborsko-Lublinieckim o wydajności 2-130m³/h, przeciętnie 10-70 m³/h o zwierciadle swobodnym pod ciśnieniem do 600 kPa.

12

Wody powierzchniowe

Gmina Bolesławiec leży w zlewni rzeki Proсны, która jest lewobrzeżnym dopływem Warty. Rzeka Proсны stanowi południową i w większości zachodnią granicę gminy. Przepływy w ciągu roku wahają się od 4 do 10 m³/sek., maksymalne przepływy wynoszą 50-55 m³/sek., przy stanach katastrofalnych mogą przekroczyć 60 m³/sek. Przy wystąpieniu stanów katastrofalnych cała terasa zalewowa może ulec zalaniu. Sieć drobnych cieków jest mała, ciekie tu spełniają rolę rowów melioracyjnych, a w obniżeniach dolinnych występują podmokłości okresowe i rzadko sporadyczne. Proсны w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Podbolesławcu nie odpowiada normom, wskaźniki decydujące o przekroczeniu norm to NO₂ i miano Coli.

Powietrze atmosferyczne

Teren Gminy Bolesławiec należy do obszarów o stosunkowo niewielkim stopniu zanieczyszczenia powietrza. Zanieczyszczenie powietrza determinowane jest:

1. Istnieniem szlaków komunikacyjnych składających się sieci dróg powiatowych i gminnych,
2. Emisją zanieczyszczeń przemysłowych,
3. Emisją zanieczyszczeń z palenisk i ogrzewania budynków publicznych i indywidualnych.

Wobec braku dużych zakładów, które mogłyby emitować substancje zanieczyszczające do powietrza atmosferycznego poza mniejszymi zakładami, przeważnie usługowi, stan atmosfery kształtowany jest poprzez przemieszczanie zanieczyszczeń transgranicznych z Zagłębia Ostrowskiego i Górnego Śląska. Emisja zanieczyszczeń z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej jest typowa dla terenów wiejskich i nie powoduje istotnych uciążliwości. Jedynie we wsi gminnej w okresie grzewczym przy niekorzystnych warunkach pogodowych można spodziewać większe zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego. Można oszacować, że to zanieczyszczeń na terenach zurbanizowanych nie przekracza 25% wartości dopuszczalnych, określonych w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Substancje zanieczyszczające powietrze, badane w województwie łódzkim, mają na mocy Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28.04.1998r. (Dz.U. Nr 55 z 1998r.) następujące maksymalne dopuszczalne wartości stężeń (w µg/m³).

Hałas

Na jej terenie Gminy Bolesławiec występują wsie, z których największą jest wieś gmina Bolesławiec. Natężenie hałasu na terenie gminy związane jest z:

1. Istnieniem szlaków komunikacyjnych,
2. Emisją hałasu z zakładów przemysłowych;
3. Emisją hałasu z budynków mieszkalnych, zagrod i osiedli rekreacyjnych.

Natężenie ruchu na drogach powiatowych i gminnych nie jest duże i na pewno nie przekracza 1000 pojazdów w ciągu doby. Natężenie ruchu podlega okresowym i

13

sezonowym wahaniom. Oddziaływanie akustyczne drogi jest ograniczone do pasa, do 75 m od jej linii regulacyjnych. Emisja hałasu z istniejących zakładów przemysłowych jak i budynków mieszkalnych i zagrod rolniczych nie jest uciążliwa. Dopuszczalny poziom hałasu w środowisku uciążliwym jest Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1998 roku. Rozporządzenie nie normuje dopuszczalnego poziomu hałasu na terenach rolnych i leśnych.

Odpady

Na terenie Gminy Bolesławiec ustala się gromadzenie odpadów komunalnych w miejscach wyznaczonych w obrębie każdej nieruchomości z właściwym dla technologii zakładu utylizacji sposobem ich segregacji, a następnie wywóz przez uprawnionego do tego jednostki na składowisko odpadów.

W przypadku wytwarzania odpadów z grupy niebezpiecznych istnieje obowiązek czasowego składowania odpadów na terenie własnej nieruchomości oraz utylizacji ich w zakładach przetwórstwa lub składowania w miejscach wyznaczonych do składowania tego typu odpadów.

Atrakcyjność turystyczna, walory przyrodnicze i krajobrazowe

Odnosząc się do województwa łódzkiego stwierdzić należy iż, nie mając naturalnych obszarów górskich i jezior oraz wybrzeża morskiego, dysponuje szeregiem walorów turystycznych, które mogą być wykorzystywane głównie dla agroturystyki oraz dla turystyki wypoczynkowej mieszkańców miast. Dużą atrakcyjnością turystyczną odznaczają się tu doliny rzeki.

Gmina Bolesławiec poszczycić się może jedną z lepszych lokalizacji na mapie województwa w ujęciu atrakcyjności turystycznej. Teren Gminy Bolesławiec związany jest z obszarami cennymi z uwagi na ich wartości przyrodnicze i krajobrazowe. Są to:

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Proсны” o łącznej powierzchni 22.854 ha. Ochronie podlega szeroka dolina Proсны wraz z przyległym terenem z okresowymi i stałymi podmokłościami. Dolina jest miejscem odpoczynku ptactwa i stałym elementem ich wędrówek.
- Sieć ekologiczna województwa łódzkiego jako element sieci krajowej, oparta jest w swoich głównych zarysach między innymi na dolinach rzecznych Warty, Pilicy, Bzury i Proсны (korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym), które łączą jednostki przyrodnicze wyższego rzędu. Korytarz ekologiczny rzeki Proсны połączony jest z obszarem węzłowym o znaczeniu międzynarodowym „Obszar Doliny Środkowej Warty” obejmujący dolinę Warty w jej środkowym biegu, w którym rzeka wykorzystuje między innymi pradolinę warszawsko-berlińską. Najważniejszym walorem tego obszaru są cztery międzynarodowej rangi ostoje ptaków oraz liczne, mało zmienione torfowiska i łąki.
- Inne walory środowiska przyrodniczego gminy to: walory rzeźby, która nie wykazuje przekształceń związanych z działalnością człowieka i urozmaicona jest przez wyraźną formę doliną, jaką jest dolina rzeki Proсны; walory klimatyczne,

14

które korzystne są w rejonach większych kompleksów leśnych i na fragmentach skłonu wycyzynny o ekspozycji południowej w rejonie wsi Gola; walory szaty leśnej, lasy pełnią ważną funkcję w funkcjonowaniu przyrody, a w szczególności w zakresie gospodarki wodnej i wzbogacaniu biocenozy; walory wód gruntowych związana jest występowaniem czystych wód czwartorzędowych i trzeciorzędowych co umożliwia budowę ujęć wody; walory flory i fauny najpełniej przedstawiających się w dolinie rzeki Proсны.

Oprócz walorów krajobrazowo-przyrodniczych w Gminie znajduje się wiele obiektów zabytkowych.

- Baszta pozostałość zamku Kazimierza Wielkiego 1335 r. w miejscowości Bolesławiec,
- Cerkiew – grobowiec rodziny gen. Łopuchina z XIX wieku w miejscowości Chróścina Zamek,
- Drewniany młyn wodny w Bolesławcu z XVI wieku,
- Neogotycko – eklektyczny pałac w Chróscinie z XIX wieku,
- Drewniany młyn wodny Chobot z XVII wieku,
- Oprócz zabytków świeckich w regionie znajduje się również wiele obiektów sakralnych z których wiele jest ważnym elementem krajobrazu kulturowego architektury drewnianej.

Najważniejsze z nich to:

- Drewniany kościół św. Mikołaja 1734 r. w miejscowości Chróscin,
- Barokowy kościół św. Trójcy 1723 r. w miejscowości Bolesławiec,
- Drewniana kaplica św. Małgorzaty z XVIII wieku w miejscowości Piaski,
- Drewniany kościół św. Bartłomieja z XVIII wieku w miejscowości Żdźary,

1.1.10. Tabela z wiadomościami podstawowymi Gminy za lata 1999-2002

Wiadomości podstawowe Gminy Bolesławiec za lata 1999-2002					
Biosć w latach				Jednostki miary	Nazwa cechy
1999	2000	2001	2002		
6458	6458	6458	6458	ha	Powierzchnia ogółem w ha
10	10	10	10	jednostka	Sielcowa ogółem
20	20	20	20	jednostka	Miejscowości ogółem łącznie z miastami
4352	4352	4315	4179	osoba	Stan ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania 30 VI ogółem
4327	4327	4334	4196	osoba	Stan ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania 31 XII ogółem
2162	2162	2160	2132	osoba	Stan ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania 31 XII mężczyźni
2165	2165	2174	2064	osoba	Stan ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania 31 XII kobiety
29	29	38	39	osoba	Urodzenia żywe w każdym roku ogółem
62	62	55	67	osoba	Zgony w każdym roku ogółem
-33	-33	-17	-28	osoba	Przyrost naturalny rok do roku
1032	1032	1011	975	osoba	Ludność w wieku przedprodukcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania (31 XII) ogółem
2546	2546	2589	2490	osoba	Ludność w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania (31 XII) ogółem
749	749	734	731	osoba	Ludność w wieku poprodukcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania (31 XII) ogółem
16	16	10	17	para	Małżeństwa w każdym roku ogółem

15

272	272	278	269	osoba	Pracujący ogółem
184	184	194	184	osoba	Pracujący ogółem kobiety
4168	4168	4174	4014	osoba	Ludność w mieszkaniach ogółem
1162	1162	1168	1144	mieszkanca	Zasoby mieszkaniowe ogółem liczba mieszkań
4557	4557	4589	5102	żcba	Zasoby mieszkaniowe ogółem liczba izb
90614	90614	91605	108350	m ²	Zasoby mieszkaniowe ogółem powierzchnia użytkowa mieszkań
4	4	6	4	mieszkanca	Mieszkania oddane do użytku ogółem liczba mieszkań
20	20	32	21	żcba	Mieszkania oddane do użytku ogółem liczba izb
464	464	991	525	m ²	Mieszkania oddane do użytku ogółem powierzchnia użytkowa
56,0	56,0	56,0	56,0	km	Wodociągi długość czynnej sieci rozdzielczej
0	0	1,6	3,8	km	Kanalizacja długość czynnej sieci kanalizacyjnej
55	55	56	55	obiekt	Sklepy ogółem
1	1	1	1	obiekt	Obiekty noclegowe ogółem liczba obiektów VII-IX
15	20	30	30	miejsce	Obiekty noclegowe ogółem miejsca noclegowe VII-IX
15	20	30	30	miejsce	Obiekty noclegowe ogółem miejsca noclegowe całoroczne VII-IX
4	4	4	4	obiekt	Przedszkola (bez specjalnych) ogółem
114	114	115	116	miejsce	Miejsca w przedszkolach (bez specjalnych) ogółem
58	58	51	57	osoba	Dzieci 6-letnie w przedszkolach (bez specjalnych) ogółem
4	4	4	4	obiekt	Skoly podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych) ogółem
377	377	360	351	osoba	Uczniowie szkoły podstawowej dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych)
1	1	1	1	obiekt	Gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych ogółem
128	128	196	160	osoba	Uczniowie gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych ogółem
1	1	1	1	obiekt	Płacówki ogółem ośrodki zdrowia
1	1	1	1	obiekt	Apteki ogółem
3	3	3	3	obiekt	Płacówki biblioteczne biblioteki i filie
19589	19589	19292	19444	woluminów	Płacówki biblioteczne kategorie w woluminach
1	1	1	1	obiekt	Muzea liczba muzeów łącznie z oddziałami
207	207	229	243	jedn. gosp.	Jednostki zarejestrowane w systemie REGON ogółem
4896884	4896884	5099103	6039013	zł	Dochody budżetu gminy ogółem
4510334	4510334	515079	5915023	zł	Wydatki z budżetu gminy ogółem

16

2.2. FINANSE PUBLICZNE

Dochoły gminy Bolesławiec w 2003 r. wyniosły 7332869,00 zł i były o 17,64% wyższe niż w roku 2002. Rok 2002 do roku 2001 to wzrost o 15,56%, natomiast rok 2001 do roku 2000 to wzrost o 3,97%.

Udział dochodów własnych gminy w dochodach ogółem za rok 2003 stanowił 47,00%. Subwencje w roku 2003 wyniosły 44,2%. Odpowiednio w roku 2002 – 52%, w roku 2001 – 53,3%, 2000 – 48,6% dochodów ogółem.

Średnio dochoły na jednego mieszkańca gminy wynosiły odpowiednio: 1131,70 zł w roku 2000, 1176,54 w roku 2001, 1439,23 zł w roku 2002 i 1733,54 w roku 2003.

Dochoły gmin województwa łódzkiego wg rodzaju w latach 1999-2001						
Wyszczególnienie	1999		2000		2001	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Dochoły ogółem						
OGÓŁEM	1 820 693	100	1 947 034	100	2 100 877	100
Gminy miejskie	603 594	100	621 711	100	674 168	100
Gminy miejsko-wiejskie	379 841	100	405 817	100	436 340	100
Gminy wiejskie	837 258	100	919 506	100	990 369	100
Dochoły własne						
OGÓŁEM	909 157	49,9	946 326	48,6	1 030 883	49,1
Gminy miejskie	357 412	59,2	366 954	59,0	387 186	57,4
Gminy miejsko-wiejskie	187 873	49,5	194 510	48,0	207 879	47,6
Gminy wiejskie	343 871	43,4	384 862	41,9	435 818	44,0
W tym udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa						
OGÓŁEM	298 035	32,8	293 809	31,0	271 545	26,3
Gminy miejskie	140 235	39,2	142 540	38,8	138 014	35,6
Gminy miejsko-wiejskie	63 456	33,8	61 290	31,5	56 611	27,2
Gminy wiejskie	94 343	25,9	89 979	23,4	76 920	17,6
Dotacje celowe z budżetu państwa						
OGÓŁEM	205 171	11,3	248 791	12,7	207 587	9,9
Gminy miejskie	69 384	11,5	75 294	12,0	68 424	10,1
Gminy miejsko-wiejskie	44 810	11,8	54 114	13,3	47 233	10,8
Gminy wiejskie	90 976	10,9	119 383	13,0	91 930	9,3
Subwencje ogólne						
OGÓŁEM	656 852	36,1	714 709	36,7	826 694	39,3
Gminy miejskie	160 805	26,6	172 861	27,8	210 559	31,2
Gminy miejsko-wiejskie	132 328	34,8	147 611	36,0	172 681	39,6
Gminy wiejskie	357 718	42,7	394 237	42,8	443 454	44,8

17

Wydatki Gminy Bolesławiec w 2003 roku wyniosły 8135643,00 i wzrosły w porównaniu do roku 2002 o 27,29%. Rok 2002 w stosunku do roku 2001 to wzrost wydatków o 12,85%, natomiast rok 2001 do roku 2000 to różnica w wydatkach o 12,51%.

Największy udział w wydatkach to oświata i wychowanie 35,5% budżetu ogółem następnie rolnictwo 25,1%. Udział wydatków w oświacie w porównaniu z rokiem 2002 w wydatkach ogółem wzrósł o 2,4%, natomiast na rolnictwo również wzrósł o 6,8%. Wydatki na administrację publiczną maleją rok do roku w wydatkach ogółem stanowiąc w roku 2003 - 11,2% wydatków, w roku 2002 - 14,3%, w roku 2001 - 15,1%

Średnio wydatki na jednego mieszkańca gminy wynosiły odpowiednio: 1042,37 zł w roku 2000, 1189,45 zł w roku 2001, 1409,68 zł w roku 2002 i 1923,32 zł w roku 2003.

Wydatki ogółem gmin województwa łódzkiego w 2001 r. wyniosły 2.124.640 tys. zł i były o 8,02% wyższe niż w roku 2000 oraz o 17,33% wyższe niż w roku 1999. Wydatki majątkowe w 2001 r. stanowiły 17,42% ogółu wydatków.

Średnio wydatki na jednego mieszkańca gmin województwa łódzkiego wynosiły odpowiednio: 1050,20 zł w roku 1999, 1142,90 zł w roku 2000 i 1236,80 zł w roku 2001.

Wydatki ogółem gmin województwa łódzkiego wg rodzajów w latach 1999-2001						
Wyszczególnienie	1999		2000		2001	
	W tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Wydatki ogółem						
OGÓŁEM	1 810 789	100	1 966 844	100	2 124 640	100
Gminy miejskie	611 565	100	655 294	100	706 903	100
Gminy miejsko-wiejskie	391 056	100	418 025	100	448 618	100
Gminy wiejskie	808 167	100	893 525	100	969 089	100
wydatki bieżące						
OGÓŁEM	1 140 994	63,0	1 320 105	67,0	1 388 259	65,3
Gminy miejskie	357 106	58,4	431 116	65,8	463 454	65,6
Gminy miejsko-wiejskie	243 941	62,4	275 570	66,0	286 894	64,0
Gminy wiejskie	539 946	66,8	613 419	68,6	637 911	65,8
Wydatki majątkowe						
OGÓŁEM	377 637	20,8	353 202	17,9	370 030	17,4
Gminy miejskie	brak danych	-	99 853	15,2	104 946	14,8
Gminy miejsko-wiejskie	brak danych	-	77 598	18,6	84 983	18,9
Gminy wiejskie	brak danych	-	175 751	19,7	180 101	18,6

18

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Bolesławiec na lata 2004-2006

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Bolesławiec na lata 2004-2006

Dochoły Gminy Bolesławiec wg działów za lata 2000-2003				
Dochód według działów	2003	2002	2001	2000
Rolnictwo i łowiectwo	1484990,00	417639,00	60982,00	192581,00
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię gaz i wodę	226991,00	210968,00	183339,00	190000,00
Turystyka	8619,00	40,00	500,00	91847,00
Gospodarka mieszkaniowa	167010,00	108497,00	178731,00	236310,00
Administracja publiczna	255685,00	77977,00	146737,00	112635,00
Urzędy naczelnych organów władzy	11169,00	18939,00	7213,00	6505,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2164,00	760,00	1443,00	600,00
Dochody od osób prawnych, fizycznych	1043575,00	1025978,00	1009171,00	1034578,00
Różne rozliczenia	3344882,00	3188504,00	2717533,00	2379690,00
Oświata i wychowanie	15458,00	115357,00	16702,00	13000,00
Ochrona zdrowia	56859,00	69889,00	68012,00	36,00
Opieka społeczna	539607,00	588593,00	556433,00	512146,00
Edukacja opieka wychowawcza	74704,00	77105,00	56862,00	40000,00
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	101156,00	138447,00	95445,00	86956,00
Razem	7332869,00	6038693,00	5099103,00	4896884,00

Różne rozliczenia	45,6%	52,8%	53,3%	48,6%
Oświata i wychowanie	0,2%	1,9%	0,3%	0,3%
Ochrona zdrowia	0,8%	1,2%	1,3%	0,0%
Opieka społeczna	7,4%	9,7%	10,9%	10,5%
Edukacja opieka wychowawcza	1,0%	1,3%	1,1%	0,8%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,4%	2,3%	1,9%	1,8%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Dochoły Gminy Bolesławiec wg kategorii wpływów za lata 2000-2003				
Dochód według kategorii wpływów	2003	2002	2001	2000
Dotacje celowe na zadania rządowe	660536,00	779358,00	685703,00	815051,00
Dotacje celowe na zadania własne	34431,00	58793,00	19827,00	
Dotacje z funduszy celowych	103618,00	0,00	500,00	
Wpływy podatkowe	681755,00	664462,00	0,00	535843,00
Udział w podatku dochodowym od osób fizycznych	360763,00	361196,00	384852,00	498735,00
Udział w podatku dochodowym od osób prawnych	1057,00	0,00	0,00	
Subwencje	3244008,00	3140581,00	2718557,00	2378498,00
Opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	56859,00	69889,00	68012,00	56004,00
Mienie komunalne	167010,00	108497,00	178731,00	181226,00
Pozostałe dochoły własne	647413,00	855917,00	1042921,00	431527,00
Dochoły z innych źródeł	1375419,00	0,00	0,00	0,00
OGÓŁEM	7332869,00	6038693,00	5099103,00	4896884,00

Analiza udziału poszczególnych rodzajów dochodów Gminy Bolesławiec wg działów za lata 2000-2003				
Dochód według działów	2003	2002	2001	2000
Rolnictwo i łowiectwo	20,3%	6,9%	1,2%	3,9%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię gaz i wodę	3,1%	3,5%	3,6%	3,9%
Turystyka	0,1%	0,0%	0,0%	1,9%
Gospodarka mieszkaniowa	2,3%	1,8%	3,5%	4,8%
Administracja publiczna	3,5%	1,3%	2,9%	2,3%
Urzędy naczelnych organów władzy	0,2%	0,3%	0,1%	0,1%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dochody od osób prawnych, fizycznych	14,2%	17,0%	19,8%	21,1%

Analiza udziału poszczególnych rodzajów dochodów Gminy Bolesławiec wg kategorii wpływów za lata 2000-2003				
Dochód według kategorii wpływów	2003	2002	2001	2000
Dotacje celowe na zadania rządowe	9,0%	12,9%	13,4%	16,6%
Dotacje celowe na zadania własne	0,5%	1,0%	0,4%	
Dotacje z funduszy celowych	1,4%	0,0%	0,0%	
Wpływy podatkowe	9,3%	11,0%	0,0%	10,9%

19

20

Udział w podatku dochodowym od osób fizycznych	4,9%	6,0%	7,5%	10,2%
Udział w podatku dochodowym od osób prawnych	0,0%	0,0%	0,0%	
Subwencje	44,2%	52,0%	53,3%	48,6%
Opłaty za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	0,8%	1,2%	1,3%	1,1%
Mienie komunalne	2,3%	1,8%	3,5%	3,7%
Pozostałe dochody własne	8,8%	14,2%	20,5%	8,8%
Dochody z innych źródeł	18,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Ogółem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Wydatki Gminy Bolesławiec wg działów za lata 2000-2003

Wydatki wg działów	2003	2002	2001	2000
Rolnictwo i łowiectwo	2045624,00	1088065,00	408092,00	275131,00
Zaopatrzenie w wodę	263332,00	171657,00	183870,00	0,0
Transport i łączność	250590,00	92909,00	78452,00	47416,00
Turystyka	10194,00	1317,00	0,00	0,00
Gospodarka mieszkaniowa	52820,00	50113,00	38874,00	23231,00
Działalność usługowa	0,00	22569,00	119805,00	0,00
Administracja publiczna	911702,00	844062,00	775898,00	858082,00
Urzędy naczelnych organów władzy	11169,00	18939,00	7213,00	6505,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	96626,00	75415,00	86665,00	27739,00
Obsługa długu publicznego	72837,00	31755,00	45001,00	78900,00
Różne rozliczenia	15000,00	20000,00	0,00	1191,00
Oświata i wychowanie	2886843,00	1946828,00	2014090,00	1759124,00
Ochrona zdrowia	56626,00	63665,00	57993,00	67853,00
Opieka społeczna	597930,00	645107,00	604930,00	571018,00
Edukacja opieka wychowawcza	494469,00	457772,00	412436,00	451040,00
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	240886,00	241283,00	181151,00	225412,00
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	91500,00	101370,00	114500,00	102800,00
Kultura fizyczna i sport	37495,00	42197,00	26109,00	14892,00
Razem	8135643,00	5915023,00	5155079,00	4510334,00

21

Analiza udziału poszczególnych rodzajów wydatków Gminy Bolesławiec wg działów za lata 2000-2003

Wydatki wg działów	2003	2002	2001	2000
Rolnictwo i łowiectwo	25,1%	18,4%	7,9%	6,1%
Zaopatrzenie w wodę	3,2%	2,9%	3,6%	0,0%
Transport i łączność	3,1%	1,6%	1,5%	1,1%
Turystyka	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Gospodarka mieszkaniowa	0,6%	0,8%	0,8%	0,5%
Działalność usługowa	0,0%	0,4%	2,3%	0,0%
Administracja publiczna	11,2%	14,3%	15,1%	19,0%
Urzędy naczelnych organów władzy	0,1%	0,3%	0,1%	0,1%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,2%	1,3%	1,7%	0,6%
Obsługa długu publicznego	0,9%	0,5%	0,9%	1,7%
Różne rozliczenia	0,2%	0,3%	0,0%	0,0%
Oświata i wychowanie	35,5%	32,9%	39,1%	39,0%
Ochrona zdrowia	0,7%	1,1%	1,1%	1,5%
Opieka społeczna	7,3%	10,9%	11,7%	12,7%
Edukacja opieka wychowawcza	6,1%	7,7%	8,0%	10,0%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,0%	4,1%	3,5%	5,0%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,1%	1,7%	2,2%	2,3%
Kultura fizyczna i sport	0,5%	0,7%	0,5%	0,3%
Razem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Analiza wykonanych dochodów i wydatków Gminy Bolesławiec za lata 2000-2003

	2003	2002	2001	2000
Dochody ogółem	7332869,00	6039013,00	5099103,00	4896885,00
Dynamika dochodów	17,64%	15,56%	3,97%	
Wydatki ogółem	8135643,00	5915023,00	5155079,00	4510334,00
Dynamika wydatków	27,29%	12,85%	12,51%	
Różnica pomiędzy wydatkami i dochodami	802774,00	-123990,00	59976,00	-386551,00

22

Wydatki inwestycyjne	2409001,00	1169924,00	407793,00	198726,00
Dynamika wydatków inwestycyjnych	51,44%	65,14%	51,27%	
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	29,6%	19,8%	7,9%	4,4%
Dochody na jednego mieszkańca	1733,54	1439,23	1176,54	1131,70
Wydatki na jednego mieszkańca	1923,32	1409,68	1189,45	1042,37

Analiza wydatków inwestycyjnych Gminy Bolesławiec za lata 2000-2003

	2003	2002	2001	2000
Dochody ogółem	7332869,00	6039013,00	5099103,00	4896885,00
Wydatki ogółem	8135643,00	5915023,00	5155079,00	4510334,00
Wydatki inwestycyjne	2409001,00	1169924,00	407793,00	198726,00
Dynamika wydatków inwestycyjnych	51,44%	65,14%	51,27%	
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	29,6%	19,8%	7,9%	4,4%
Wydatki inwestycyjne na jednego mieszkańca	569,50	278,82	94,09	45,93

Porównanie dochodów i wydatków gmin powiatu wierzuszwskiego

	Nazwa Gminy	Dochody [zł]	Wydatki [zł]
		Rok 2002	
1	2	3	4
1	Bolesławiec	6039013	5915023
2	Czastary	5039298	5635012
3	Galewice	7754373	7973437
4	Lututów	6572052	6615626
5	Łubnice	5598146	4926684
6	Sokolniki	7889115	7406160
7	Wierzuszów	19444259	19110822
8	Wierzuszów - miasto		
9	Wierzuszów - o. wiejski		
	Razem	58336256	57582764

23

2.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.3.1. SIĘĆ DROGOWA

Sieć drogowa województwa, powiatu, gminy

Województwo łódzkie ze względu na swoje położenie w środku Polski posiada stosunkowo gęstą sieć dróg o znaczeniu krajowym i międzynarodowym. Nasilony ruch tranzytowy odbywa się po drogach nr 1, nr 2, nr 8, nr 12 i nr 14. Duży ruch generuje również centrum województwa. Sieć dróg krajowych, w powiązaniach komunikacyjnych w regionie, uzupełniają drogi wojewódzkie i stosunkowo gęsta sieć dróg powiatowych. Z większości ośrodków powiatowych możliwy jest bezpośredni dojazd do Łodzi drogami krajowymi. Połączenie gmin z siedzibami powiatów i z ośrodkiem wojewódzkim umożliwiają również drogi gminne utwardzone. W Polsce w 2000 roku było ogółem 249828 km dróg o twardej nawierzchni w województwie 16370 km.

Na województwo łódzkie przypada 6,5% całkowitej długości dróg w kraju. Gęstość dróg o utwardzonej nawierzchni wynosi 89,9 km na 100 km², wobec 79,9 km na 100 km² w Polsce. Województwo mając 16 odcinków dróg krajowych o długości 1284 km (gęstość 7 km na 100 km²) posiada połączenia z podstawowymi ogniwami gospodarczymi i miejskimi Polski. W strukturze tych dróg 174,3 km stanowią drogi dwujezdniowe. W sąsiedztwie Gminy przebiega droga krajowa nr 8 Walichnowy - Piotrków Trybunalski - Rawa Mazowiecka - Warszawa.

System dróg regionalnych (wojewódzkich) w województwie łódzkim, to sieć dróg, które łączą stolicę województwa z siedzibami powiatów, powiaty między sobą oraz ważne ośrodki gospodarcze, turystyczne i usług wyższego rzędu. Drogi wojewódzkie podlegają organizacyjnie Zarządowi Dróg Wojewódzkich w Łodzi (ich długość wynosi 1151 km (kraj razem 27370), a gęstość 6,3 km na 100 km²). Drogi te, za wyjątkiem krótkiego odcinka w Łodzi, wszystkie są jednojezdniowe. Powierzchnia jezdni wynosi ca 7.755.000 m². Na tej sieci dróg znajdują się 142 obiekty mostowe o łącznej długości 3575 m. Większość dróg została wybudowana lub zmodernizowana w latach 70-tych i nie została zaprojektowana do przenoszenia obciążeń z jakimi mamy do czynienia obecnie. Cała sieć dróg regionalnych dostosowana jest do ruchu pojazdów o naciskach 8 ton/ós.

Drogi powiatowe i gminne

Gęstość dróg powiatowych i gminnych jest zróżnicowana. Ogólną długość tych dróg w województwie łódzkim określa się na 13.905 km. Ich średnia gęstość w województwie wynosi 76,3 km na 100 km². Jedną z najwyższych gęstości ma powiat wierzuszwski. Gęstość dróg o utwardzonej nawierzchni jest zróżnicowana, aktualnie do większości wsi o zwartej zabudowie doprowadzona jest droga utwardzona.

24

Drogi powiatowe i gminne o twardej nawierzchni woj. łódzkiego - 2002		
Drogi w poszczególnych powiatach	Drogi publiczne o twardej nawierzchni [km]	
	powiatowe	gminne
Województwo ogółem	7124	6120
Bełchatowski	306	360
Kutnowski	553	355
Łaski	193	182
Łęczycki	354	337
Łowicki	509	355
Łódźki Wschodni	157	370
Opczyński	310	208
Pabianicki	167	307
Pajęczański	259	229
Piotrkowski	473	313
Poddębicki	294	94
Radomszczański	454	623
Rawski	258	135
Sieradzki	604	322
Skiernewicki	241	258
Tomaszowski	358	377
Wieluński	336	201
Wieruszowski	264	241
Zduńskowski	181	119
Zgierski	374	257
Łódź	384	351
Piotrków Tryb.	66	63
Skiernewice	29	63

Wykaz dróg gminnych Gminy Bolesławiec rok 2002						
Nr ewidencyjny drogi	Przebieg drogi	Długość [km]	Nawierzchnia drogi w kilometrach			Główna
			bitumiczna	tworząca utwardzona	Kamień bitumiczny	
1323001	Zdzary - Rzepisko	0,880		0,880		
1323002	Wiewiórka - Kamionka	2,150		2,150		
1323002/2	Kamionka - Piaski	1,780	1,780			
1323003	Kolonia Bolesławiec-Chróścian - Andrzejów	1,890	1,650			0,240
1323004	Chróścian - Wójcin	1,340	1,340			
1323005	Chróścian - Zamek - Gola	2,280	1,040	0,600		0,640
1323006	Podjama - Krajanka	1,660				1,660

25

Tryb. - (Katowice) Bełchatów - Wieluń - Wrocław jest bardzo nasycona ruchem transportu zwłaszcza ciężarowego, a w przypadku przebiegu drogi przez miasta i obszary o gęstej zabudowie, zagraża bezpieczeństwu ruchu pojazdów i ludzi.

Droga powiatowa Nr 13505 jest drogą o znaczeniu lokalnym, jednojezdniową. Natężenie ruchu na tej drodze jest stosunkowo nieduże, można oszacować że nie przekracza 1000 pojazdów w ciągu doby natężenie ruchu podlega sezonowym wahaniom, związanym z okresem letnim i pracami rolniczymi. Oddziaływanie drogi jest ograniczone do pasa około 50 m od jej linii regulacyjnych.

W przypadku dróg powiatowych i gminnych przebiegających przez Gminę Bolesławiec powiedzieć można iż tendencja ruchu jest wzrastająca. Badania ruchu drogowego przeprowadzone we wrześniu 2004 roku wykazały iż nasycenie ruchem w węzle gminnym tj. w rynku miejscowości Bolesławiec gdzie zbiegają się trasy przejazdowe przez gminę jest duży. Średnio dzienny ruch samochodów osobowych kształtuje się na poziomie 110 pojazdów/godzinę, natomiast transportu dostawczego i ciężarowego 23 pojazdy/godzinę stanowiąc 17,3% ogółu pojazdów. Według badań ruch zmniejsza się w sobotę i niedzielę głównie w przejazdach samochodów ciężarowych i dostawczych do 6 samochodów/godzinę. Badania ruchu wykazały znaczne obciążenie centrum Bolesławca ruchem tranzytowym co skłania do podjęcia działań ograniczających natężenia ruch poprzez objazdy i zaplanowaniu budowy obwodnicy Bolesławca z przeniesieniem ruchu poza centrum.

Ruch drogowy w węzle komunikacyjnym Bolesławiec 2004 rok		
Rodzaj pojazdów	Natężenie ruchem [pojazdów/godzinę]	Udział w ruchu
Dzień roboczy pora dzienna		
Samochody osobowe	108,5	82,6 %
Samochody dostawcze	13,7	10,4 %
Samochody ciężarowe	9,0	7,0 %
Razem strumień ruchu	131,2	100 %
Sobota pora wieczorna		
Samochody osobowe	92,5	94,4 %
Samochody dostawcze	4	4,1 %
Samochody ciężarowe	1,5	1,5 %
Razem strumień ruchu	98	100 %
Niedziela pora nocna		
Samochody osobowe	33,5	95,7 %
Samochody dostawcze	1	2,9 %
Samochody ciężarowe	0,5	1,4 %
Razem strumień ruchu	35	

27

1323007	Podbolesławiec - Siemianice	1,680				1,680
1323008	Mieleszyn - Chobot	1,540				1,540
1323009	Kolonia Bolesławiec-Chróścian - Chróścian	2,220		0,300		1,920
1323010	Podjaworek - Radostów	1,940	1,910			0,030
1323011	Mieleszyn - Przywory	3,590	0,645	1,985		0,960
1323012	Zdzary - Podjaworek - Jaworek	1,960		0,450		1,510
1323013	Mieleszyn - Welny	3,520				3,520
1323014	Mieleszyn - Nalepa	2,120				2,120
1323015	Podsiężówka - Radostów	2,310			2,310	
1323016	Bolesławiec - Kolonia Chotynin - Wiewiórka	4,460	3,250			1,210
1323017	Bolesławiec - Kolonia Chotynin	0,700		0,300		0,400
1323018	Bolesławiec - K. cementarza	0,700				0,700
1323019	Chróścian - Chróścian Wies	0,400		0,40		
1323020	Kamionka - Krupka	1,500		0,300		1,200
1323021	Mieleszyn - Kolonia Zmysłona	2,200		1,000		1,200
1323022	Piaski - punkt utylizacyjny	0,825				0,825
1323023	Ul. B. Pobożnego	0,435	0,435			
1323024	Zdzary - Radostów	1,320		0,700		0,620
1323025	Ul. Zamkowa	0,320	0,320			
1323026	Ul. Kowalska	0,210	0,210			
1323027	Ul. Kiłńskiego	0,240	0,240			
1323028	Ul. Prosta	0,130	0,130			
1323029	Ul. Zielona	0,370	0,370			
1323030	Ul. Ciemna	0,210	0,210			
1323031	Ul. Ks. Popieluski	0,070	0,070			
1323032	Ul. Kościelna	0,110	0,110			
1323033	Ul. Chopina	0,160		0,160		
1323034	Ul. Ogrodowa	0,130			0,130	
1323035	Ul. Sadowa	0,150		0,150		
1323036	Ul. Szkołna	0,360			0,360	
1323037	Ul. Powstańców Śląskich	0,185		0,185		
1323038	Ul. Wiosny Ludów	0,205		0,205		
1323039	Ul. Kazimierza Wielkiego	0,150		0,150		
1323040	Ul. Wicentego Witosa	0,130		0,130		
1323041	Ul. 3-Maja	0,120		0,120		
1323042	Piaski - Piaski Stare	1,800		1,800		
1323043	Chróścian cm. - Kolonia Bolesławiec-Chróścian	1,000		0,500		0,500
1323044	Zdzary - Sołectwo Buczyńska	1,050		0,500		0,55
1323045	Podbolesławiec - Opatów	1,200		0,800		0,400
Razem		53,70	13,710	16,075	0,490	23,425

Obciążenie dróg ruchem

Na sieci dróg krajowych i wojewódzkich (regionalnych) koncentruje się około 75% pracy przewozowej transportu drogowego. Średni ruch dobowy wynosi 2.616 pojazdów/dobę (kraj 2363) z tendencją wzrostową pomiędzy latami 1995-2000 o 1,3%. Przebiegająca w pobliżu Gminy droga krajowa nr 8 - Warszawa - Piotrków

26

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Główne przyczyny wypadków drogowych to:

- nadmierna prędkość pojazdów,
- nieostrożne wejścia pieszych na jezdnię.

Wobec wzrastającego natężenia ruchu samochodowego niezbędne będzie dostosowanie przepustowości dróg do tonażu samochodowego oraz budowa obwodnicy miejscowości Bolesławiec.

Aktualny stan dróg powiatowych i gminnych:

- brak dostatecznej nośności i nieprzystosowanie do nacisków, co objawia się deformacjami nawierzchni, spękaniem i wybojami,
- niedostosowanie parametrów geometrycznych do wymagań współczesnego ruchu (małe łuki poziome i pionowe, zaniziona szerokość pasów ruchu, brak chodników dla pieszych na terenach zabudowanych),
- brak na wielu odcinkach równości podłużnej i poprzecznej,
- nasilenie się ubytków nawierzchni w wyniku procesów starzenia i destrukcji w okresach zimowych,
- zaniedbania w systemie odwodnienia (rowy, przepusty, brak właściwego systemu ich podłączeń do urządzeń melioracyjnych).

Transport zbiorowy

W województwie łódzkim funkcjonuje komunikacja zbiorowa: kolejowa i autobusowa; na terenie aglomeracji łódzkiej - komunikacja tramwajowo-autobusowa.

Województwo posiada bardzo niski odsetek linii kolejowych w kraju. Na 100 km² przypada tu zaledwie 5,9 km linii normalnotorowych, przy 6,9 km średnio w kraju. Długość tych linii wynosi 1074 km.

W województwie kursują ogółem 602 pociągi pasażerskie, a liczba pasażerów przewożonych w ciągu miesiąca wynosi 1 083 500 pasażerów

Teren województwa łódzkiego jest obsługiwany przez 67 firm autobusowych obsługujących 9000 kursów z sumą 259000 przejechanych kilometrów.

Obsługa komunikacyjna na obszarze Gminy Bolesławiec odbywa się siecią autobusową oraz indywidualnymi środkami transportu.

Układ komunikacyjny oparty jest o drogi powiatowe i gminne. Drogi powiatowe łączą obszar gminy z układem krajowym (drogami krajowymi Nr 8 - łącząca Łódź z Wrocławiem i Nr 11).

Gmina nie posiada urządzeń kolejowych, jednak istnieją dogodne powiązania drogowe oraz możliwość skorzystania z kolejowych połączeń osobowych i towarowych poprzez dworce kolejowe w Kępnie, Kostowie, Wieruszowie i Wieluniu. Zbiorowy transport osobowy realizowany jest przez przedsiębiorstwa przewozowe PPKS Wieluń i Ostrów Wielkopolski.

28

2.3.2. GAZOWNICTWO

Województwo łódzkie jest dobrze wyposażone w sieć magistralnych rurociągów gazowniczych w części centralnej i wschodniej, natomiast bardzo słabo – w obszarze południowo-zachodnim. Na ogółem 113932 km sieci w kraju województwo łódzkie ma 3235,7 km sieci (dane na 2001 rok). Gmina Bolesławiec nie posiada infrastruktury sieciowej gazowniczej natomiast istnieją odbiorniki gazu bezprzewodowego dostarczanego w wymiennych butlach. W przyszłości rozważyć można doprowadzenie gazu sieciowego na teren Gminy, jednak dużym naturalnym ograniczeniem ekonomicznym jest rozproszenie zabudowy (poza Bolesławcem), oraz brak dużych odbiorców przemysłowych.

2.3.3. ELEKTROENERGETYKA

W województwie łódzkim skupione są znaczące dla gospodarki narodowej oraz dla samego regionu zdolności wytwórcze elektroenergetyki oraz sieci przesyłowe.

Województwo łódzkie zajmuje pierwszą pozycję w Polsce pod względem produkcji energii elektrycznej 30355 GWh (kraj 145615) dane za 2001 rok. Ponad 1/5 wytwarzanej w kraju energii elektrycznej pochodzi z obszaru województwa łódzkiego.

Z obszarów produkcji energii moc przesyłana jest do odbiorców poprzez sieć linii elektroenergetycznych wysokich, średnich i niskich napięć oraz za pomocą stacji energetycznych. Długość linii energetycznych w Polsce linii wysokich napięć 42800 km, średnich 2549300 km, niskich 355200 km. W województwie jest to odpowiednio 1750, 20250, 36000 km. Przez Gminę Bolesławiec przebiegają linie energetyczne średniego i niskiego napięcia, które dostarczają energii elektrycznej mieszkańcom i zakładom produkcyjnym. W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną istnieje całkowite pokrycie potrzeb.

2.3.4. ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Na terenie Gminy przeważa budownictwo jednorodzinne i zagrodowe. Ciepło do ogrzewania pomieszczeń i produkcji ciepłej wody użytkowej wytwarzane jest poprzez lokalne kotłownie przyobiektowe, bądź przez piece grzewcze w pomieszczeniach. Większe obiekty zakładów użyteczności publicznej usług czy produkcji posiadają własne kotłownie węglowe bądź miałowe. Charakter zabudowy wyklucza celowość realizacji scentralizowanych źródeł ciepła, a energia ciepła produkowana indywidualnie pokrywa potrzeby mieszkańców.

29

2.4. OCHRONA ŚRODOWISKA

2.4.1. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Ochrona powietrza atmosferycznego

Na jakość powietrza atmosferycznego ma wpływ wiele czynników związanych z uwarunkowaniami terenowymi, klimatycznymi i działalnością człowieka na terenie Gminy i poza jej granicami.

Emisja w województwie łódzkim stanowi 12,3% emisji energetycznej całego kraju. 77,5% emisji z województwa przypada na Elektrownię Bełchatów. Ze względu na dużą wysokość kominów (300 m) emisja ta nie ma bezpośredniego wpływu na jakość powietrza województwa łódzkiego. Wpływa na nią głównie emisja z emitorów o wysokości 22-38 m. Ogólna liczba zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w roku 2000 wynosiła 101, z czego 87 posiadało urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a jedynie w 13 funkcjonowały urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych.

Stan czystości powietrza monitorowany jest w województwie łódzkim w 242 punktach obsługiwanych przez służby sanitarne i ochrony środowiska oraz w 36 punktach obsługiwanych przez podmioty gospodarcze.

Na terenie Gminy ze 1144 gospodarstw domowych większość opalana jest węglem kamiennym, drewnem i innymi odpadowymi produktami, co ogólnie niekorzystnie wpływa na stan powietrza atmosferycznego spowodowany emisją niską.

Źródła emisji w Gminie Bolesławiec można ogólnie podzielić na punktowe tj: źródła energetyczne, przemysłowe, stacje paliw i bazy paliw, powierzchniowe tj: gospodarstwa domowe, urzędy, szkoły, usługi (ogrzewanie pomieszczeń), składowiska odpadów, drogi o mniejszym natężeniu ruchu, rolnictwo (spalanie pozostałości rolniczych, hodowla zwierząt, stosowanie nawozów) liniowe tj: drogi i węzły komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu.

Źródła emisji, wymienione poniżej, zgodnie z przepisami prawa są zwolnione z obowiązku posiadania pozwoleń na emisję dopuszczalną. Są to m. in.:

- źródła energetyczne o nominalnej mocy do 5 MWt spalające węgiel, 10 MWt spalające koks, drewno, słomę, olej, 15 MWt spalające gaz,
- źródła inne niż energetyczne o nominalnej mocy niższej od 1 MWt,
- źródła z laktami zużywające mniej niż 3kg/dobę lakierów wodnych,
- źródła w fermach hodowlanych z wyłączeniem ferm, dla których organem właściwym w sprawach ochrony środowiska jest Wojewoda Łódzki,
- źródła emisji z gastronomii.

Duży wpływ na wielkość warstwy ozonowej mają chlorofluorowęglowodory, a na powstawanie efektu cieplarnianego dwutlenek węgla. Największym źródłem emisji CO₂ jest proces spalania węgla, oleju i gazu. Największym źródłem emisji CH₄ oprócz technologii jest emisja biogazu ze składowisk, hodowla zwierząt i technologia. Głównym źródłem emisji N₂O są uprawy rolne wykorzystujące nawozy azotowe.

Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym gminy przyczynia się do redukcji emisji dwutlenku węgla. W zakresie emisji

30

zanieczyszczeń należy zwracać uwagę na monitoring tzw. „dzikich” składowisk odpadów.

Poziom zawartości ozonu w atmosferze ziemi ulega stopniowemu zmniejszeniu. Zmniejszenie ozonu w wysokich warstwach atmosfery w stratosferze jest szkodliwe, ponieważ powoduje zwiększenie promieniowania nadfioletowego docierającego do ziemi. Może to mieć istotny wpływ na żywe organizmy szczególnie podatne na tego rodzaju promieniowanie. Skutki działania na ludzi obejmować będą wzrost ryzyka występowania raka skóry i katarakty oczu. Natomiast zwiększenie stężenia ozonu w warstwach bliższych powierzchni ziemi w troposferze jest szkodliwe, ponieważ powoduje zmniejszenie wzrostu roślin i ludzi. Wysoki poziom zawartości ozonu w niższych warstwach atmosfery powoduje wzrost ilości przypadków astmy i problemów z układem oddechowym oraz powoduje zmniejszenie przyrostu masy drzewnej w lasach. Znajomość ilości CH₄, N₂O chlorofluorowęglanów mających wpływ na ilość ozonu tworzącego się w warstwach atmosfery brana jest pod uwagę przy podejmowaniu skutecznych akcji zapobiegawczych.

Zwiększenie stężenia CO₂ i CH₄ w powietrzu powoduje zaabsorbowanie promieniowania podczerwonego i wzrost temperatury powietrza w atmosferze. Zjawisko to zostało nazwane efektem cieplarnianym, który może spowodować zwiększenie szybkości parowania i ilości opadów wody, zwiększenie ilości mikroorganizmów i wzrost rozkładu materii organicznej, podnoszenie wody w oceanach, zmianę wydajności upraw.

Odnawialne źródła energii

Podstawowymi źródłami energetyki odnawialnej są: biomasa, energia wodna, zasoby geotermalne, energetyka wiatrowa oraz promieniowanie słoneczne. W Polsce z tych źródeł pochodzi zaledwie 2,5% energii. Nie ma szacunków ile energii ze źródeł odnawialnych powstaje na terenie Gminy Bolesławiec, ale temat ten w przyszłości powinien znaleźć wysoki priorytet w działaniu władz gminnych.

W województwie łódzkim szczególne zainteresowanie wzbudza uprawa wierzby krzewiastej, która może być uprawiana na terenach nie nadających się pod inne uprawy np. na obszarach zalewowych oraz w zdegradowanych dolinach rzecznych. Odpady z przetwórstwa drewna powstają w województwie łódzkim głównie w tartakach, zakładach meblarskich, wytwórniach płyt wiórowych i pilśniowych, a także w zakładach stolarskich. W 2001 r. wytworzono 35 676,7 Mg odpadów drewnianych z czego ponad 99% została wykorzystana ponownie przede wszystkim jako paliwo energetyczne. Spalanie granulatu drzewnego odbywa się w 99% (praktycznie bez odpadu w postaci popiołu), bez emisji szkodliwych gazów. Zgodnie z prawem energetycznym i „Strategią rozwoju energetyki odnawialnej” przyjętą przez Sejm RP 23 sierpnia 2001 r. udział źródeł energii odnawialnej powinien być zwiększony z 2,5% do 7,5% w 2010 r. w bilansie energetycznym. Zainstalowanie źródła spalającego biomasę zamiast paliw kopalnych zmniejszy koszty eksploatacji i zmniejszy ilość substancji zanieczyszczających emitowanych do powietrza.

Według zespołu zamieszczonych w opracowaniu Katedry Geologii, Geosynoptyki i Zrównoważonego Rozwoju Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi

31

Uniwersytetu Łódzkiego pt. „Geosynoptyka i zrównoważony rozwój podstawą umocnienia Łodzi jako centrum regionu” powiat wierszowski i wieluński posiadają potencjalne zasoby energii cieplnej zawartej w wodach geotermalnych, które szacuje się na 70 tys. tpu (ton paliwa umownego). Największe zasoby wód geotermalnych stanowią zbiorniki środkowotriasowe o temp. 45-50°C znajdujące się w stropach o głębokości ok. - 850-1050 m. Oplacalność gospodarczego wykorzystania zasobów wód geotermalnych jest zdecydowanie ograniczeniami wynikającymi z mineralizacji wody i w związku z tym korozją sprzętu, wytrącaniu się cząstek stałych, możliwością rozwoju mikroorganizmów w wodzie, które to czynniki doprowadzać mogą do kolmatacji i zmniejszania się chłonności odwiertów zatłaczających.

Emisja niska

Niska emisja tworzona jest z emitorów poniżej 40 m i ze źródeł powierzchniowych i liniowych. Ma ona decydujący wpływ na stężenie substancji zanieczyszczających w powietrzu w miejscu lokalizacji źródeł. Poprawa stanu powietrza wymaga likwidacji niektórych źródeł niskiej emisji lub ograniczenie ich oddziaływania, w szczególności odpowiedzialnych za stężenie w powietrzu pyłu, SO₂, NO₂ i CO. Komunikacja powoduje wzrost stężenia NO₂ w powietrzu.

Znaczne zmniejszenie zanieczyszczeń z tego zakresu można osiągnąć poprzez: poprawę nawierzchni dróg, poszerzenie dróg w celu zwiększenia przejazdów, budowę obwodnic, racjonalny plan ruchu drogowego.

O jakości powietrza decydują czynniki: rodzaj i lokalizacja źródeł emisji, klimat i czynniki meteorologiczne, zagospodarowanie przestrzenne, topografia terenu, ruch transportowy, czynniki ekonomiczne.

Największy wpływ na stopień zanieczyszczenia atmosfery w Gminie Bolesławiec mają źródła:

- niskiej emisji zwartej zabudowy zagrodowej,
- duży ruch komunikacyjny skoncentrowany wzdłuż głównych dróg przelotowych.

Charakterystyczną cechą niskiej emisji jest jej sezonowa zmienność. W okresach grzewczych notuje się wzrost emisji energetycznej w porównaniu do okresów ciepłych.

Duży udział w powstawaniu niskiej emisji mają zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne, pyły, ołów, tlenek węgla, dwutlenek siarki, aldehydy). Emisja ta wraz z postępującym zwiększaniem się ilości pojazdów na szlakach komunikacyjnych, wykazuje tendencję wzrostową.

Analizując struktury elementów tożsamości funkcjonalno-przestrzennej należy stwierdzić, że Gmina Bolesławiec stanowi wyjątkowo czystą ekologicznie przestrzeń (brak zakładów przemysłowych degradujących środowisko przyrodnicze) o niskiej emisji do gruntu substancji toksycznych.

32

2.4.2. GOSPODARKA WODNA

Wody podziemne

Na obszarze Gminy Bolesławiec występują wody podziemne związane z utworami czwartorzędowymi, kredowymi i jurajskimi. Od głębokości zalęgania osadów zależy głębokość lustra wody. Wody czwartorzędowe występują na niewielkich głębokościach, w piskach podścielonych glinami.

W ostatnich latach w gospodarce wodno-ściekowej kraju i województwa łódzkiego zaobserwowano zjawiska: zmniejszenia zapotrzebowania na wodę ludności miejskiej i przemysłu, zmniejszenia ilości odprowadzanych ścieków jako pochodnej zużycia wody, co doprowadziło do zmniejszenia zanieczyszczeń rzek.

Przyczyn tych zjawisk należy upatrywać w spadku produkcji w dawnych dużych zakładach państwowych, które zużywały znaczne ilości wody i produkowały duże ilości ścieków, a dziś są restrukturyzowane, prywatyzowane, bądź upadają wskutek nieopłacalności produkcji i utraty rynków zbytu. Stosowanie nowych technologii w przemyśle również powoduje zmniejszenie zużycia wody. W gospodarstwach domowych następuje racjonalizacja zużycia wody i zmniejszenie zrzuć ścieków. Pobór wody na wsi natomiast rośnie w związku z dość intensywną rozbudową wodociągów wiejskich. Realizacja tych inwestycji pozwala na poprawę zaopatrzenia w zdrową wodę, eliminując jej niedostatek w porze letniej i poprawia stan sanitarny wsi. Rozbudowa sieci oczyszczalni ścieków zdecydowanie poprawia stan czystości rzek i jezior oraz sztucznych zbiorników.

Wszystkie miasta województwa łódzkiego posiadają sieć wodociagową, natomiast stopień wyposażenia wsi w sieć wodociagową jest wyższy od średniej krajowej. Zasoby wód podziemnych określa się w związku z ich odnawialnością. Znaczenie gospodarcze mają tzw. zasoby dynamiczne (rezerwy), czyli ilość wody krążąca w warstwie wodonośnej, przepływająca przez jej przekrój w jednostce czasu.

Głównym czynnikiem degradacji zasobów wód podziemnych jest nadmierna ich eksploatacja. W wyniku zanieczyszczenia wód powierzchniowych i wysokich nakładów na ich uzdatnianie, pobór wód podziemnych w ogólnym bilansie utrzymuje się na znaczącym poziomie.

Eksploatacja wód podziemnych w Gminie Bolesławiec prowadzona jest prawidłowo. Przeprowadzone kontrole w tym zakresie przez PSSE, WIOŚ nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie.

Porównanie długości infrastruktury gmin powiatu wierzusowskiego				
Lp	Nazwa Gminy	Drogi [km]	Wodociągi [km]	Kanalizacja [km]
Dane za 2002 rok				
1	2	3	4	5
1	Bolesławiec	73	56,0	3,8

33

W Gminie Bolesławiec do istotnych elementów zanieczyszczenia wód podziemnych należą: nawadnianie pól ściekami, stosowanie nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, gnojowica powstająca w beźściołkowych obiektach chowu zwierząt, odcieki powstające przy przygotowaniu pasz, wysypiska odpadów nie zabezpieczone przed przesiakami lub urządzane „na dziko”, ścieki bytowo-gospodarcze na terenach pozbawionych systemu kanalizacyjnego, kierowane do szamb i dołów chłonnych, infiltrujące do wód podziemnych.

Ponadto na jakość wód podziemnych może mieć wpływ infiltracja silnie zanieczyszczonych wód powierzchniowych.

Powaznym potencjalnym zagrożeniem wód podziemnych są również sytuacje awaryjne i katastroficzne, np. wypadki komunikacyjne przy transporcie substancji chemicznych, przecieki ze zbiorników itp.)

Ochrona jakości wód podziemnych przed degradacją polega na prowadzeniu działań administracyjno-prawnych, przyrodniczych i technicznych. Głównymi metodami realizacji ochrony wód są: monitoring środowiskowy – jako system pomiarów i obserwacji cech i właściwości środowiska w celu dostarczenia informacji o aktualnym stanie i tendencjach zmian środowiska oraz przewidywania skutków tych zmian, ocena oddziaływania na środowisko – jako działanie identyfikacyjne i prognostyczne, oceniające wpływ przedsięwzięć na środowisko, ochrona bierna – czyli przestrzeganie zakazów i ograniczeń dotyczących wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska, ochrona czynna – czyli wykonywanie nakazów dotyczących usuwania przyczyn zanieczyszczenia wód, wspomaganie naturalnych procesów samooczyszczania i bezpośrednie oczyszczanie wód (np. w warstwie wodonośnej).

Do ważnych instrumentów ochrony biernej wód podziemnych należy ustanawianie stref i obszarów ochronnych, na których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie korzystania z wody i użytkowania gruntów. Strefy ochrony bezpośredniej (grupa bezwzględnie obowiązujących nakazów) mają na celu wyeliminowanie zagrożenia powstającego w związku z ujęciem wody. Strefy ochrony pośredniej określają ograniczenia czynności mogących mieć wpływ na jakość pobieranej wody. W przypadku wód podziemnych jest to teren zasilania ujęcia wody wyznaczony określonym czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej.

Jedną z głównych zasad ochrony wód podziemnych, przyjętych przez aktualnie obowiązujące Prawo Wodne, jest zakaz bezpośredniego wprowadzania ścieków do poziomów wodonośnych i ograniczenia wprowadzania ścieków do ziemi. Jednocześnie, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. zachęca do rolniczego wykorzystania ścieków, co wymaga wzmożonej kontroli wpływu takiego postępowania m.in. na jakość wód podziemnych.

Na terenie Gminy Bolesławiec należy dbać o prawidłową gospodarkę ściekami, dlatego w pierwszej kolejności skontrolować należy nieczynne studnie.

Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie miejscowości w gminie są zwodociagowane. Źródło zaopatrzenia stanowią wody podziemne formacji jurajskiej i czwartorzędowej. W gminie funkcjonują następujące, niezależne systemy wodociagowe:

35

2	Czastary	107	42,9	0
3	Galewice	43	98,8	0
4	Lututów	137	74,7	5,1
5	Łubnice	97	40,8	24,5
6	Sokolniki	100	76,9	3,7
7	Wieruszów		92,7	16,1
8	Wieruszów - miasto	100	29,3	16,1
9	Wieruszów - o. wiejski		63,4	0
	Razem	657	585,4	69,3

Zwodociagowanie Gminy Bolesławiec na 30-09-2004			
Lp.	Wykaz miejscowości Gminy	Długość sieci bez przyłączy [km]	Liczba podłączonych budynków [szt]
1.	Bolesławiec	12	344
2.	Gola	4,6	52
3.	Chotynin	1,8	28
4.	Chróścín	5,5	133
5.	Kamionka	3,4	51
6.	Kolonia-Bolesławiec-Chróścín	4,1	30
7.	Mieleśzyn	8,5	170
8.	Piaski	3,6	39
9.	Podbolesławiec	1,4	18
10.	Wiewiórka	2,3	37
11.	Żdzary	9,2	142
	Razem	56,4	1044

Jakości wód podziemnych

Ochrona zasobów wód podziemnych polega na ograniczeniu eksploatacji do niezbędnego minimum oraz do stałej kontroli ilości pobieranej wody.

Ustalenie ogólnej wielkości zasobów i ich zatwierdzenie są na bieżąco weryfikowane. Powinno to również dotyczyć poboru wód z poszczególnych ujęć w celu ich dostosowania do wielkości dyspozycyjnej zasobów. Funkcję taką spełniają pozwolenia wodno-prawne, które wymagają weryfikacji pod tym kątem. Jest to podstawowy warunek dalszego racjonalnego gospodarowania wodami podziemnymi.

Jakości wód podziemnych zagrażają głównie zanieczyszczenia antropogeniczne. Szczególnie niebezpieczne jest skażenie pierwszego poziomu wód, ponieważ znaczna część ludności wiejskiej zaopatruje się z ujęć własnych, wykorzystując płytkie wody podziemne.

34

1. Wodociąg wiejski grupowy Bolesławiec obejmujący również: Podbolesławiec, Chotynin (Kolonia Duża i Mała, Kuropki) oraz Kolonię Bolesławiec-Chróścín. Ujęcie stanowią 2 studnie o zasobach zatwierdzonych w kat. „B” w wydajności 30 m³/h. Pozwolenie wodno-prawne zostało wydane na pobór wód w ilości: $Q_{max\ godz.} = 30\ m^3/h$ i $Q_{max\ dob.} = 340\ m^3/d$.
2. Wodociąg wiejski Mieleśzyn z przysiółkami: Kolonia Pod Lasem, Kolonia Mieleśzyńska oraz Kolonia Duchowna oraz zasilane z tego wodociągu – Mieleśzynek, gmina Wieruszów. Ujęcie składa się z 2 studni o zasobach zatwierdzonych w kat. „B” w wydajności 45 m³/h. Pozwolenie wodno-prawne pozwala na pobór wód w ilości 21,0 m³/h i 504 m³/d.
3. Wodociąg wiejski Żdzary - Wiewiórka - z przysiółkami: Podjama, Podjaworek, Koziołek i Podksiężówka oraz zasilana wieś Radostów w gminie Czastary. Ujęcie stanowią 2 studnie o zasobach zatwierdzonych w kat. „B” w wydajności 66,4 m³/h. Pozwolenie wodno-prawne zostało wydane na pobór wód w ilości 66,4 m³/h i 1011,87 m³/d.
4. Wodociąg Chróścín-Gola z przysiółkami: Nad Łęgami, Zabłocie i Posada. Ujęcie stanowią 2 studnie, dla których zasoby zatwierdzono w kat. „B” łącznie w wydajności 42,6 m³/h.
5. Wodociąg wiejski Kamionka - Piaski - z przysiółkiem Stare Piaski. Ujęcie stanowi 1 studnia o zasobach zatwierdzonych w kat. „B” w wydajności 15 m³/h. Pozwolenie wodno-prawne dotyczy poboru wód w ilości 15 m³/h i 258,1 m³/d.

Przy ujęciach wód funkcjonują stacje wodociagowe. Stacja w Bolesławcu pracuje bez uzdatniania. W pozostałych stacjach prowadzone jest odzelenianie wody.

Długość sieci w ostatnich latach wzrasta w nieznaczny sposób z uwagi na duży wskaźnik zwodociagowania, wzrasta natomiast ilość przyłączy od 1990 r. -1006 przyłączy do roku 2004 -1116 przyłączy. Łączna długość sieci na chwilę obecną wynosi 56,1 km. Sprzedaż wody w tysiącach m³/rok wzrosła od 115.830 w 1999 roku do 120.466 w roku 2000. W kolejnych latach wynosiła odpowiednio: 117051, 123151 m³.

Rok 2003	Pobór wody w m ³ /dobę z wodociągów						Sieć wodociagowa w km	Sieć kanalizacyjna w km	
	miasto	wieś	na cele socjalne		na cele produkcyjne				Inne*
			miasto	wieś	miasto	wieś			
Wieruszów Miasto	1814		1177		187		450	29,3	16,1
Wieruszów Gmina		232		190		10	32	63,4	-
Gmina Sokolniki		723		280		255	188	76,9	3,7
Gmina Czastary		200		193		7	-	42,9	-
Gmina Galewice		793		733		59	1	128,6	-
Gmina Lututów		384		285		62	37	72,5	5,1

36

Gmina Bolesławiec	424	313	6	105	56,1	3,8			
Gmina Lubnice	500	345	43	112	40,8	24,5			
Powiat Wieruszowski Ogółem	1814	3256	1177	2339	187	442	925	510,5	53,2

Zużycie wody w Gminie Bolesławiec				
Wyszczególnienie	2001	2002	2003	I połowa 2004
Zużycie wody w m ³ ogółem, w tym:	151100	155100	150900	89200
• Gospodarstwa domowe	92700	108600	106000	53900
• Podmioty gospodarcze	16100	10500	10000	9100
Cena wody w zł/m ³ , w tym:				
• Gospodarstwa domowe	1,60	1,74	1,80	1,80
• Podmioty gospodarcze	1,60	1,74	1,80	1,80

Analiza długości sieci wodociągowej Gminy Bolesławiec				
Wyszczególnienie	2001	2002	2003	I połowa 2004
Ilość przyłączy	1019	1031	1044	1049
Ilość mieszkańców	4238	4229	4224	4214

Wody powierzchniowe

Gmina położona jest w zlewni rzeki Proсны, lewobrzeżnego dopływu Warty. Przepływy w ciągu roku wahają się w granicach 4-10 m³/sek, maksymalnie przepływy 50-55 m³/s, przy powodziach katastrofalnych mogą przekroczyć 60 m³/sek. Można założyć, że cała trasa zalewowa może być zalana przez wody powodziowe Proсны przy wystąpieniu stanów katastrofalnych, a szczególnie rejon na zachód od wsi Bolesławiec. Potwierdzają to wyniki powodzi z 1997 roku.

Wody w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych, jurajskich umożliwiając budowę ujęć wodnych na obszarze znacznej części gminy. Wyniki badań wody z rzeki (WIOŚ-2003) wykazują klasę czystości wody I-III z tym, że w przypadku fosforanów wody zaliczono jednak do nie odpowiadającej normom (1,56 mgPO₄/dm³).

W obniżeniach dolinnych występują miejscami podmokłości, głównie okresowo, stałe podmokłości są sporadyczne. Teren gminy jest zmeliorowany.

Zgodnie z wystąpieniem Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi należy zabezpieczyć wzdłuż cieków ogólnie dostępnych pasów o szerokości min. 5 m bez możliwości dokonywania na nich trwałych naniesień.

Szczególnej kontroli i trosce powinny być poddane zbiorniki wodne. Źródłem zanieczyszczeń wnoszonych do zbiorników są: zanieczyszczone rzeki, bezpośrednie

37

spływy obszarowe z otaczającej zlewni, np. z lasów i pól, punktowe spływy ściekowe, eksploatacja rekreacyjna i turystyczna. W zbiorniku, w wyniku procesu samooczyszczania, przy dobrym mieszanii i natlenieniu zanieczyszczenia podlegają rozkładowi, zaś związki biogenne użytnąją wody zbiornika. Następuje szybki rozwój masy organicznej. Wypływająca ze zbiornika woda, w stosunku do wpływającej, jest uboższa w związki biogenne, ale bogatsza w organizmy wodne. Zbiornik taki ulega eutrofizacji, a jego zdolność zwalczania zanieczyszczeń stopniowo maleje. Jest to proces podobny jak w eutroficznych zbiornikach jeziornych, ale szybszy ze względu na stałe mieszanie wód.

Monitoring zbiorników służy do oceny jakości ich wód oraz stopnia ich degradacji. Świadczeniem postępującej eutrofizacji są: spadek stężenia tlenu w wodzie, wzrost stężenia różnych form azotu i fosforu i koncentracja chlorofilu „a”.

Według raportów ochrony środowiska Powiatu Wieruszowskiego dwa ostatnie lata zaznaczyły się poprawą jakości fizyczno-chemicznej w wodach związanych z dorzecziami Proсны i Warty. Zmniejszyły się ilości azotu azotynowego i fosforu ogólnego.

2.4.3. GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Ilość ścieków odprowadzonych do wód powierzchniowych w 2001 roku w woj. Łódzkim (w hektometrach sześciennych) wyniosła ogółem – 153 (o 3,5% mniej niż w 2000 r.) w tym: ścieki przemysłowe – 40,3, komunalne – 112,7. Z ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia, których było 152,4 hm³, 92,9% (141,6 hm³) było oczyszczane w tym:

- mechanicznie - 36,5
- chemiczne - 0,3
- biologiczne - 86,2
- z podwyższonym usuwaniem biogenów - 18,6

Nie oczyszczonych pozostało 10,8 hm³. Sytuacja w gospodarce ściekowej ulega systematycznej poprawie. W stosunku do 1998 r. nastąpił wyraźny spadek wielkości ładunków zanieczyszczeń zrzucanych w ściekach komunalnych w roku 2000 w stosunku do 1998 roku, który osiągnął dla BZT₅ – 38,8%, dla ChZT – 39,6%, a dla zawiesiny – 62,6%. Spośród 177 gmin województwa około 50 nie posiadało własnej oczyszczalni ścieków komunalnych.

Średnio 58,1% ludności województwa obsługiwana jest przez oczyszczalnie ścieków. Istnieje duże zróżnicowanie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi. W ostatnich latach także w strukturze oczyszczania ścieków nastąpiły zmiany: wzrosła ilość ścieków oczyszczonych biologicznie o 56 000 m³/dobę, zmniejszyła się ilość ścieków oczyszczonych tylko mechanicznie o 62 000 m³/dobę, zmniejszyła się ilość ścieków nie oczyszczonych o 50 000 m³/dobę.

W północnej części Bolesławca funkcjonuje od 1997 roku oczyszczalnia ścieków. Pracuje ona na ściekach doprowadzanych kanalizacją sanitarną z Bolesławca oraz sporadycznie na ściekach dowożonych taborem asenizacyjnym ze zbiorników bezodpływowych. Jest to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia o następujących przepustowościach przyjętych na etapie projektowania:

38

Docelowo: Q_{d sr} = 500 m³/d, Q_{d max} = 590 m³/d. Aktualnie: Q_{d sr} = 250 m³/d Q_{d max} = 300 m³/d. W chwili obecnej przepustowość wynosi: 60 m³/d; 21500 m³/rok.

Oczyszczalnia zajmuje powierzchnię 1,62 ha. Strefa ochronna wynosi 160 m od ogrodzenia. Urządzenia technologiczne oczyszczalni stanowią: krata, zbiornik zlewny z napowietrzaniem, osadnik Imhoffa, stawy napowietrzane, stawy stabilizacyjne, polećka osadowa. Pod zbiornikiem oczyszczanych ścieków jest rów melioracyjny wpadający do rzeki Proсны - lewobrzeżnego dopływu Warty.

Na dzień dzisiejszy kanalizacją sanitarną objęte jest około 20% mieszkańców Gminy. Budowa kanalizacji jest niezbędnym warunkiem rozwoju gminy. Gmina dysponuje programem budowy kanalizacji obejmującym obszar całej gminy oraz projektem realizacyjnym sieci kanalizacyjnej obejmującej Bolesławiec oraz część Chotynina z odprowadzeniem ścieków do istniejącej oczyszczalni.

Skanalizowanie Gminy Bolesławiec na 30-09-2004			
Lp	Wykaz miejscowości Gminy	Długość sieci bez przyłączy [km]	Liczba podłączonych budynków [szt]
1.	Bolesławiec		
2.	Chotynin	9,716	305
	Razem	9,716	305

W uwarunkowaniach zagospodarowania przestrzennego Gminy przyjęto zasady: wyznaczania pasa ochronnego 8-10 m na gruntach na których usytuowane jest ujęcie (licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody) jako teren ochrony bezpośredniej ujęcia, zakazu odprowadzania nie oczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, ustalanie w opracowaniach i decyzjach administracyjnych warunków ochrony wód przed zanieczyszczeniem przez budowę szczelnych zbiorników bezodpływowych, budowę przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków, lub przez ustanowienie obowiązku przyłączenia obiektu do zbiorczych systemów oczyszczania ścieków, zakazu zabudowywania pradolin i obudowywania (kanalizowania) cieków wodnych, zakazu naruszania istniejących systemów melioracyjnych. Każda inwestycja na obszarach zmeliorowanych i terenach cieków wodnych, (łącznie z infrastrukturą) wymaga uzgodnienia z Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych, podjęcia działań zmierzających do poprawy czystości wód powierzchniowych, podjęcie działań wdrażających inwestycje małej retencji wód, realizację zbiorników retencyjnych zgodnie z planem przestrzennego zagospodarowania i ujętych na liście zadań priorytetowych Powiatowego i Gminnego Programu Ochrony Środowiska.

Zaopatrzenie w wodę, stan kanalizacji oraz ilość oczyszczalni i wysypisk w woj. łódzkim na 2001r.								
Lp.	Powiat	Ilość km sieci wodociągowej		Ilość km sieci kanalizacyjnej		Ilość oczyszczalni	Wysypiska	
		Miasto	Wies	Miasto	Wies			Indywidualne
1	skiernewicki	-	542,9	-	3,2	12	4	1

39

	29,1	442,2	12,3	24,9	1	5	4
2 wieruszowski	428,5	701,6	173,8	13,25	202	11	6
3 zgierski	51,5	414,9	26,8	17,20	-	4	2
4 łaski	183,2	297,8	82,4	18,70	19	3	1
5 zdunskowolski	39,5	849,7	38,0	17,51	21	7	5
6 poddębicki	352,0	855,7	67,3	8,1	-	8	3
7 sieradzki	784,9	796,2	40,2	63,02	7	5	7
8 wielkiński	58,0	597,4	28,8	13,2	3	2	2
9 pajęczański	92,5	848,5	36,6	23,9	22	10	6
10 łódzki wschodni	39,1	834,1	30,7	22,55	43	5	4
11 łęczycy	83,7	862,3	45,3	4,15	3	4	2
12 łowicki	253,3	281,1	206,8	14,5	34	2	1
13 pabianicki	35,3	660,0	36,2	11,5	4	3	2
14 rawski	157,1	1002,8	97,1	13,3	13	10	4
15 kutnowski	195,1	903,6	68,2	18,2	73	9	5
16 radomszczański	62,5	946,1	22,0	38,5	9	13	17
17 piotrkowski	129,1	835,6	61,5	33,7	1	8	8
18 tomaszowski mazowiecki	161,2	698,8	97,2	38,5	73	9	6
19 bełchatowski	74,0	595,0	50,0	2,0	2	6	7
20 opoczyński	148,6	-	146,6	-	-	1	1
21 m. Piotrków Trybunalski	1840	-	1440,0	-	9	1	2
22 m. Łódź	180,9	-	86,7	-	-	1	-
23 m. Skiernewice	4669,1	13966,3	2894,5	399,88	551	130	95
ogółem							

Źródło: Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Bratoszewice 2001 r.

Analiza długości sieci kanalizacyjnej Gminy Bolesławiec				
Wyszczególnienie	2001	2002	2003	II połowa 2004
Długość sieci [m]	1600	3800	7400	9716
Ilość przyłączy			250	305
Ilość mieszkańców	4238	4229	4224	4214

Zrzut ścieków razem w Gminie Bolesławiec				
Wyszczególnienie	2001	2002	2003	I połowa 2004
Zrzut ścieków w m ³ ogółem, w tym:	9370	16300	22000	13100
• Gospodarstwa domowe	5090	10820	16400	10250
• Podmioty gospodarcze	4280	5480	5600	2850
Cena ścieków w zł/m ³ , w tym:				

40

• Gospodarstwa domowe	1,07	1,07	1,60	1,60
• Podmioty gospodarcze	1,07	1,07	1,60	1,60
• Ścieki z poza gminy	-	-	3,21	3,21

2.4.4. PROGRAM MAŁEJ RETENCJI

Niekorzystne położenie geograficzne regionu w strefie oddziaływania wododziału Odra-Wisła powoduje, że region łódzki jest obszarem z deficytem wody. Nierównomierny rozkład opadów w ciągu roku i wieloletni powoduje występowanie okresów suszy bądź powodzi. Stąd szczególnie ważne są działania zapobiegawcze w postaci retencjonowania wód. Pozwala to na przetrzymanie wody w okresach jej nadmiaru i wykorzystywanie jej w okresach deficytowych. Potrzeby w zakresie retencjonowania wód zostały określone w „Programie małej retencji” opracowanym w 1999 r. zawierającym informacje o ok. 260 wielofunkcyjnych obiektów przystosowanych do retencjonowania ok. 50,0 mln m³ wody. Obecnie program jest aktualizowany.

Innym znaczącym elementem działań służących ochronie przeciwpowodziowej jak i zapobieganiu przesuszeniu gruntów jest regulacja koryt rzecznych i budowa wałów przeciwpowodziowych. Do najpilniejszych potrzeb w tym zakresie należy zaliczyć nowe regulacje w rozmiarze ok. 90 km koryt rzecznych i modernizację lub odbudowę ok. 540 km koryt rzek z ogólnej długości 3775,9 km. Zapotrzebowanie na budowę lub modernizację wałów przeciwpowodziowych szacuje się na ok. 140 km.

Regulację stosunków wodnych w gruntach rolniczych zapewniają melioracje szczegółowe, w tym sieci drenarskie wykonywane przez państwo za częściową odpłatnością właścicieli gruntów. Urządzenia te odprowadzają nadmiar wody przyczyniając się do przewietrzania gruntów, do rozwoju mikroflory oraz poprawy struktury i produktywności gleb. Wyposażone w budowle piętrzące, pozwalają na zatrzymywanie wody w okresach suszy. Do roku 2001 zmeliorowanych zostało 473 697 ha użytków rolnych na szacowaną ogólną ilość 616 848 ha gruntów wymagających melioracji.

W Gminnym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bolesławiec przyjętym w 2002 wyznaczono lokalizację dla dwóch zbiorników małej retencji na rzece Prośnie. Dla zbiorników tych umiejscowionych w planach w miejscowościach Goła i Chróścín już w roku 1995 przygotowano wstępne dokumentacje. Według Prognozy Skutków Ustaleń „Zmiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bolesławiec” na Środowisko Przyrodnicze zbiorniki te oprócz odbierania nadmiaru wody z okolicznych terenów w okresie zbyt wysokiego stanu rzeki Prośny spowodowałyby podniesienie się wód podziemnych w najbliższym otoczeniu zalewów.

41

2.4.6. ZANIECZYSZCZENIA GLEB

Badania gleb wykonywano w województwie łódzkim w latach 1994 – 1999. Wyniki badań na obecność metali zestawiono w tabeli.

Zanieczyszczenie gleb w województwie łódzkim metalami ciężkimi w latach 1994-1999	
Zanieczyszczenie	Średnia zawartość [mg/kg]
Ołów	15,60
Kadm	0,25
Nikiel	5,40
Chrom	5,80
Cynk	31,40

Źródło: Materiały Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi.

Badania kwasowości gleb wykazały, że 37% to gleby bardzo kwaśne (pH do 4,5), 35% kwaśne (pH 4,6-5,5), 20% lekko kwaśne (pH 5,6-6,5), a pozostałe 8% to gleby obojętne i zasadowe. Na tej podstawie ocenia się, że gleby uprawne na terenie woj. łódzkiego nie są znacznie zanieczyszczone metalami ciężkimi. W przypadku kadmu, chromu i miedzi większość gleb wykazuje naturalną zawartość tych pierwiastków. Dodając do tego udział gleb o podwyższonej zawartości poszczególnych badanych metali ciężkich o I stopniu zanieczyszczenia, których nie zalicza się do zanieczyszczonych okazuje się, że gleby zanieczyszczone (II, III i IV stopień zanieczyszczenia, V stopnia nie stwierdzono w ogóle) stanowią zaledwie ułamek procenta.

2.4.7. OCHRONA PRZED HAŁASEM

Uciążliwości hałasu komunikacyjnego dróg jest ściśle związana z obciążeniem ruchem kołowym głównych szlaków komunikacyjnych. Brak obwodnicy Bolesławca i przejście całości ruchu tranzytowego przez jego centrum jest zasadniczym powodem narażenia ludności na hałas ponadnormatywny.

Hałas przemysłowy charakteryzuje się stosunkowo małym zasięgiem oddziaływania. Często przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu, nawet o kilkanaście decybeli ogranicza się tylko do jednej lub kilku sąsiednich posesji. Skargi na uciążliwość hałasu przemysłowego wynikają głównie z mieszkalnego przeznaczenia bezpośredniego sąsiedztwa obiektów przemysłowych i są w zasadzie niezależne od wielkości zakładu. Występują zarówno na terenach zurbanizowanych dużych aglomeracji miejsko – przemysłowych jak i na terenach podmiejskich, gdzie przemieszczenie funkcji zagospodarowania terenu jest częste. W odniesieniu do zakładów przemysłowych zlokalizowanych z uwzględnieniem procedur ocen środowiskowych nie występują trudności w egzekwowaniu utrzymywania odpowiednich norm akustycznych. Nieco gorzej sytuacja przedstawia się w przypadku

43

2.4.5. GOSPODARKA ODPADAMI

W roku 2001 ilość odpadów składowanych na 77 wysypiskach komunalnych w województwie łódzkim wynosiła 899 tys. ton. Trzy spośród nich to wysypiska komunalno - przemysłowe. Odpady komunalne z miasta Łodzi ze względu na brak składowiska wywożone były poza teren województwa w ilości 194 428 m³ rocznie.

W większych miastach m.in. Łodzi, Piotrkowie Trybunalskim, Bełchatowie, Opocznie, Kutnie, Krośniewicach, Rawie Mazowieckiej, Sieradzu, Skierniewicach prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów w celu pozyskania surowców wtórnych. W 1999 r. w Łodzi zebrano 498 t stłuczki szklanej, 257 t makulatury, 26 t metali i 262 t tworzyw sztucznych. Łączna ilość pozyskanych w województwie w ten sposób w 1999 r. surowców wtórnych to ok. 1500 t stłuczki szklanej, 800 t makulatury, ok. 100 t metali kolorowych i ok. 1000 t tworzyw sztucznych.

W Łodzi sortowaniu odpadów komunalnych poddawane jest na razie do 30% ich masy. W województwie działa tylko jedna kompostownia, która przerobiła w 1999 r. ok. 4000 ton odpadów, w wyniku czego wyprodukowano ok. 3500 t kompostu do stosowania jako nawóz w rolnictwie i ogrodnictwie.

Z problemem dzikich składowisk boryka się 50,3% gmin (w szczególności wiejskich i miejsko-wiejskich) naszego województwa (średnio w Polsce 49,6% gmin).

System zagospodarowania odpadów w regionie łódzkim nie jest także wystarczająco przygotowany do oferowania przedsiębiorcom usług w zakresie przejścia od nich odpowiedzialności za wypełnianie ustawowych obowiązków odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

Odpady przemysłowe i niebezpieczne

W województwie są 23 składowiska przemysłowe. Ilość odpadów przemysłowych wytworzona w roku 2000 wyniosła ogółem 5 599 863 t, w tym 9 908 t odpadów niebezpiecznych. Tymczasowo składowano 52 656 t odpadów, w tym 391 t odpadów niebezpiecznych. Ogółem wykorzystano 4 366 460 t, a unieszkodliwiono 38 131 t odpadów. Ilość odpadów składowana wynosiła 1 142 616 t, z czego 6 314 t stanowiły odpady niebezpieczne.

W województwie działa tylko jedno odpowiednio wyposażone składowisko odpadów przemysłowych niebezpiecznych (na terenie dawnych zakładów ZPB „Boruta” S.A.).

Na terenie województwa powstaje rocznie 888,372 t odpadów medycznych i weterynaryjnych, z czego 845 t jest unieszkodliwianych, 4,94 t składowanych, pozostała ilość jest tymczasowo składowana. Unieszkodliwianie odpadów medycznych odbywa się przez ich spalanie w ośmiu spalarniach o różnym stopniu przestrzegania obowiązujących wymagań procesu spalania. Powstające popioły toksyczne w ilości 88,52 t są składowane na składowisku odpadów przemysłowych niebezpiecznych Eko-Boruta Sp. z o.o. w Zgierzu.

42

obiektów rzemieślniczych powstających w przystosowywanych na cele projektowanej działalności gospodarczej obiektach i pomieszczeniach, czasem bez zezwolenia właściwych organów administracji. Występujące w tym przypadku przekroczenia są z reguły wynikiem błędów lokalizacyjnych, a nie skutkiem zastosowania maszyn czy urządzeń o dużych poziomach mocy akustycznej.

Na terenie Gminy Bolesławiec funkcjonuje kilka zakładów przemysłu drzewnego w których podczas działalności produkcyjnej emitowany jest hałas przemysłowy.

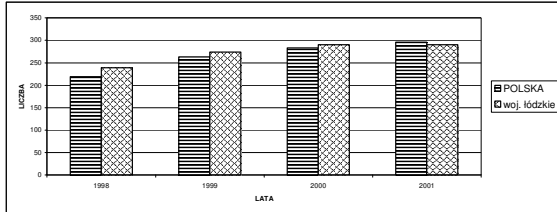
44

2.5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Infrastruktura telekomunikacyjna

Region łódzkie jest relatywnie dobrze wyposażony w sieć telekomunikacyjną. Położenie województwa w centrum Polski sprzyja rozwojowi sieci łączności międzymiastowej i międzynarodowej, ułatwiona jest łączność komórkowa.

Standardowe łącza główne – abonenci telefonii przewodowej na 1000 mieszkańców.

Źródła: 1) Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej – 2001 r.
2) Rocznik Statystyczny Województw - 1999 r; - 2000 r; - 2001 r.

Najwyższa gęstość abonentów telefonicznych występuje w Łodzi. Relatywnie duża ilość abonentów występuje także w pozostałych dużych miastach województwa, a także w powiatach: piotrkowskim, bełchatowskim, tomaszowskim, łaskim, kutnowskim i zduńskowolskim. Najmniej telefonów na 1000 mieszkańców jest w powiatach: pajęczańskim, opoczyńskim, wierszowskim i wieluńskim.

Słabo rozwinięta jest sieć telefonii przewodowej operatorów konkurencyjnych w stosunku do TP SA.

Infrastruktura teletransmisyjna

Nowe rozwiązania w dziedzinie dostępu abonenta do sieci teletransmisyjnej zwiększają szerokość pasma przesyłanego sygnału i wykorzystują wszystkie znane media transmisyjne począwszy od kabli miedzianych, poprzez łącza światłowodowe, na transmisji radiowej kończąc. Komunikację szerokopasmową, oferuje w chwili obecnej jedynie kilku operatorów, działających w oddzielnych sferach życia gospodarczego: POL-34/622 w sferze nauki, TELBANK w sferze bankowości i TEL-ENERGO w dziedzinie energetyki. Istotnym elementem infrastruktury teletransmisyjnej kraju jest infrastruktura informatyczna nauki.

45

	Zasoby istniejące		Zasoby szacowane		
	styczeń 2001	styczeń 2002	styczeń 2003	styczeń 2004	styczeń 2005
Liczba zajętych portów 2Mb	4731	5708	6887	8309	10025
liczba zajętych szczelin 64k/s	138	336	818	1992	4850
liczba stałych dostępow abonenckich do sieci teleinformatycznej	867	2135	5257	12947	31881
km włókna światłowodowe	5814,0	7792,8	10445,1	14000,1	18765,0

Źródło: Telekomunikacja Polska S.A.

Edukacja informatyczna

Wyposażenie polskich szkół w narzędzia wykorzystujące technologie informacyjne i komunikacyjne poprawia się systematycznie. Jednym z działań podjętych w tym kierunku jest program "Interkt@sa" – poparty przez Sejmową Komisję Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Ministerstwo Edukacji. Działania programu prowadzą do przygotowania Narodowego Programu Edukacji na rzecz Społeczeństwa Informatycznego. W ramach tego programu Ministerstwo Edukacji Narodowej koordynowało w latach 1998 – 2000 realizację dwóch projektów: "Pracownia internetowa w każdej gminie" oraz "Pracownia internetowa w każdym gimnazjum". Efektem realizacji tych programów jest utworzenie pracowni, głównie w gimnazjach, wyposażonych w 10 multimedialnych stanowisk komputerowych, połączonych siecią lokalną, z dostępem do Internetu, wraz z podstawowym oprogramowaniem. W roku 1998 w Łodzi i województwie oddano 177 pracowni. W latach 1999-2002 wyposażono w pracownię 386 szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, a oprócz tego z puli rządowej aglomeracja łódzka otrzymała 20 pracowni. Ponadto utworzono pracownię w 15 szkołach specjalnych. W roku 2003 oddano do użytku 45 pracowni internetowych, z czego 10 w samej Łodzi.

Gmina Bolesławiec uruchomiła w 2004 roku publiczny punkt dostępu do internetu w którym niestety do tej pory wykorzystuje się połączenia modemowe.

Niestety jak do tej pory mimo usilnych starań brak jest technicznych możliwości na terenie Gminy do stałego przyłączenia się do internetu.

Na terenie Gminy Bolesławiec pracownie komputerowe funkcjonują w szkole podstawowej w Bolesławcu na 10 stanowisk od 2002 roku oraz w Gimnazjum Gminnym od 2004 roku na 20 stanowisk.

46

Typ szkoły	Wskaźnik % liczby szkół posiadających pracownię komputerową	Wskaźnik % liczby szkół mających dostęp do Internetu	Wskaźnik % liczby szkół posiadających adres e-mail
szkoły podstawowe (w tym specjalne)	56,06%	38,31%	28,57%
gimnazja (w tym specjalne)	76,54%	76,54%	63,58%
licea ogólnokształcące	82,57%	74,31%	77,06%
szkoły zawodowe	84,62%	78,21%	73,72%
RAZEM	65,30%	53,21%	44,22%

Źródło: MEN

Powiat	Liczba pracowni internetowych w gimnazjach	Liczba szkół gimnazjalnych (wraz ze specjalnymi)
Bełchatowski	12	14
Kutnowski	10	16
Łaski	10	8
Łęczycki	9	10
Łowicki	6	16
Łódzki wschodni	8	18
m. Łódź	36	96
Opoczyński	13	13
Pabianicki	10	14
Pajęczański	12	10
Piotrkowski	13	13
m. Piotrków Trybunalski	2	7
Podębicki	7	6
Radomszczański	17	18
Rawski	5	12
Sieradzki	18	20
m. Skierniewice	2	7
Skierniewicki	6	9
Tomaszowski	19	22
Wieluński	13	16
Wieruszowski	6	9
Zduńskowolski	8	13
Zgierski	14	22

Źródło: MEN

47

2.6. ROLNICTWO

Województwo łódzkie zajmuje powierzchnię 1 821 911 ha. Bazą produkcji rolniczej jest 1 337 508 ha użytków rolnych. Użytki te stanowią 73,41% ogólnej powierzchni województwa przy przeciętnej krajowej 61,28%. Wskaźnik udziału gruntów ornych w strukturze użytków rolnych wynosi 78,52 % i jest wyższy o blisko 5% od wskaźnika krajowego.

Udział łąk i pastwisk trwałych w strukturze UR województwa wynosi 15,3% i jest niższy od średniej w kraju (21,2%). Sady stanowią 2,37% UR i jest to więcej niż średnia w kraju (1,6%). Udział lasów w powierzchni ogólnej województwa łódzkiego wynosi ok. 19,3%. Jest to lesistość blisko o 10% niższa od krajowej (29,2%). Inne grunty, zwłaszcza nieużytki i tereny przemysłowe stanowią około 10,4% i jest ich nieco mniej niż w całym kraju (13%).

Wyszczególnienie	Powierzchnia (ha)	Użytki rolne ogółem (ha)	Grunty orne (ha)	Sady (ha)	Użytki zielone (ha)	Lasy ogółem (ha)	Pozostałe grunty (ha)
Województwo łódzkie	1821911	1337502	1050243	31647	205103	366744	168174
Polska	31268616	19161882	14095216	310253	4056350	9146564	3660119

Źródło: Rocznik Statystyczny Województw 2002, GUS 2002r.

Wskaźniki oceniające klimat oraz rzeźbę terenu przedstawiają się korzystniej niż średnie w kraju. Biorąc pod uwagę warunki wodne, jakość i przydatności gleb (w skali 100 punktowej) oraz syntetyczny wskaźnik warunków agroekologicznych (w skali 123 punktowej), województwo łódzkie wykazuje gorsze warunki dla prowadzenia działalności rolniczej od przeciętnych w kraju. Spośród 24 powiatów województwa, aż 18 osiąga wskaźniki niższe od średniej krajowej (66,6 pt.).

Najmniej korzystne warunki dla rolnictwa występują w położonych peryferiach na południu i południowym wschodzie powiatów: wierszowskim, wieluńskim, pajęczańskim, bełchatowskim, radomszczańskim i opoczyńskim.

Gminy	Powierzchnia	Użytki rolne				Lasy
		razem	grunty orne	sady	łąki	
w hektarach						
Wieruszów	9713	6209	4936	34	1027	212
Bolesławiec	6458	4766	3660	56	812	238
Czastary	6267	4457	3664	11	610	172

48

Galewice	13579	6675	4795	16	1476	388	5876
Lututów	7513	6193	4793	14	1177	209	843
Lubnice	6090	4948	4346	17	466	119	648
Sokolniki	8002	5062	4265	50	621	126	2470

Rolnicza przestrzeń produkcyjna powiatów i województwa na tle kraju

Miejsce w województwie	Wyszczególnienie	Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej	Wskaźnik bonitacji warunków wodnych	Wskaźnik bonitacji rzeźby terenu	Wskaźnik bonitacji agro klimatu	Wskaźnik bonitacji jakości i przydatności rolniczej
1	kutnowski	83,0	4,1	4,6	10,1	64,2
2	łeczycy	76,4	3,8	4,6	10,8	57,2
3	Piotrków Tryb.	71,3	3,7	4,6	13,2	49,8
4	Skiermiewice	69,7	3,8	4,8	10,6	50,5
5	łowicki	68,9	3,5	4,8	10,6	50,0
6	zdunskowski	65,9	2,9	4,6	12,2	46,2
7	piotrkowski	63,5	2,9	4,5	12,5	43,6
8	skiermiewicki	62,4	3,0	4,5	10,4	44,6
9	wieluński	62,4	2,6	4,2	12,6	43,0
10	łódzki wschodni	61,2	2,7	4,3	10,4	43,7
11	sieradzki	60,8	2,3	4,4	12,3	41,7
12	rawski	60,5	2,8	4,6	10,6	42,6
13	łaski	60,3	2,6	4,5	12,1	41,1
14	zgierski	59,4	2,8	4,2	11,3	41,2
15	Łódź	59,0	2,5	4,0	10,8	41,7
16	pabianicki	58,9	2,6	4,3	11,0	40,9
17	tomaszowski maz.	58,8	2,6	4,5	11,4	40,2
18	poddębicki	58,6	2,5	4,6	11,7	39,9
19	wieruszowski	57,0	2,6	4,6	12,5	37,3
20	radomszczański	56,6	2,6	4,4	11,5	38,1
21	opoczyński	55,7	2,7	4,5	11,3	37,2
22	bełchatowski	54,9	2,6	4,6	12,5	35,1
23	pajczański	54,2	1,8	4,1	12,2	36,2
	Razem łódzkie	62,4	2,8	4,5	11,5	43,6
	Polska	66,6	3,3	3,9	9,9	49,5

Źródło: Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Bratoszewice 2001 r.

Województwo charakteryzuje się minimalnym udziałem gruntów klas lepszych tj. klasy I i II (tylko 1,02%). W Polsce udział ten jest prawie czterokrotnie wyższy (3,83%). Łódzkie posiada również mniejszy udział w gruntach ornym gleb klasy III i IV (53,6%) niż średnia krajowa (63,97%). Natomiast gleby słabe, klas V, VI i VIz, zajmują 45,18% powierzchni gruntów ornym województwa (w kraju 32,29%). Grunty najsłabsze klas VI i VIz, które powinny zostać wyeliminowane z produkcji rolniczej.

49

zajmują ponad 17% i jest ich więcej niż przeciętnie w kraju (12%). Równie niekorzystny stosunek gleb dobrych i słabych występuje na trwałych użytkach zielonych. Słabe jakościowo łąki i pastwiska zajmują aż 54,78%, gdy w kraju - 42,64%.

Wiodącym kierunkiem w produkcji rolnej jest produkcja mieszana (41,1% gospodarstw rolnych). Na drugim miejscu znajduje się produkcja roślinna, którą prowadzi 32,6% gospodarstw, wobec 32,9% średniej krajowej. Natomiast więcej niż w kraju (19,9%) gospodarstw, bo 21,5% jako wiodący kierunek wskazuje na produkcję zwierzęcą. Także więcej niż w kraju (45,7%), bo aż 55,6% gospodarstw jako główny lub wyłączny cel produkcji uznaje produkcję na sprzedaż.

Struktura agrarna gospodarstw indywidualnych w woj. łódzkim w 2001 roku

Wyszczególnienie	Indywidualne gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych ogółem	1 - 5 ha UR (%)	5 - 15 ha UR (%)	> 15 ha UR (%)
Sieradzki	13604	37,6	56,2	6,2
Piotrkowski	13065	43,1	52,6	4,3
Radomszczański	12735	53,6	43,1	3,2
Opoczyński	10733	53,7	44,4	1,9
Wieluński	9764	49,0	47,9	3,1
Łowicki	9686	34,5	57,9	7,5
tomaszowski maz.	9518	52,4	44,1	3,5
Pajczański	8637	54,1	43,8	2,1
łódzki wschodni	8595	53,0	42,9	4,1
Bełchatowski	8205	53,5	43,2	3,3
Kutnowski	7663	34,1	54,5	11,4
Łęczycki	7517	29,8	60,7	9,5
Rawski	7437	45,7	50,7	3,6
Zgierski	7400	46,2	47,5	6,2
Skiermiewicki	7308	42,6	52,9	4,5
Poddębicki	7017	30,3	58,2	11,5
Wieruszowski	5988	48,7	47,1	4,2
Łaski	5453	45,2	48,3	6,5
Pabianicki	4065	52,8	41,8	5,4
Zdunskowski	3305	49,5	44,6	5,9
Łódź	2644	79,3	19,4	1,4
Piotrków Tryb.	1030	85,0	14,2	0,8
Skiermiewice	720	84,6	13,8	1,7
Województwo łódzkie	172069	46,3	48,6	5,1
Polska	2563960	55,4	36,1	8,5

Źródło: Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Bratoszewice 2001 r.

Średnia powierzchnia indywidualnych gospodarstw rolnych w województwie łódzkim w 2000 roku [ha]

50

Wyszczególnienie	Łódzkie	Polska
Grunty ogółem	7,9	8,6
Użytki rolne	6,9	7,4
Grunty orne	5,6	5,7
Użytki zielone	1,2	1,6
Lasy	0,6	0,7

Źródło: Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Bratoszewice 2001 r.

Ludność pracująca wyłącznie w swoim gospodarstwie rolnym w woj. łódzkim w 1998 roku

Wyszczególnienie	Utrzymujący się wyłącznie z pracy w swoim gospodarstwie rolnym (osób)	Utrzymujący się wyłącznie z pracy w swoim gospodarstwie rolnym (osób na 100 ha UR)
łeczycy	11764	18,06
wieluński	9309	14,86
rawski	7503	14,20
piotrkowski	13287	13,89
sieradzki	14910	13,86
łowicki	11386	13,84
opoczyński	8428	13,13
kutnowski	9690	12,90
wieruszowski	5046	12,81
pajczański	6839	12,66
poddębicki	7940	12,55
tomaszowski maz.	7362	12,20
zgierski	6824	12,00
radomszczański	10423	11,86
łódzki wschodni	6998	11,65
pabianicki	3165	10,33
bełchatowski	5757	10,22
łaski	4384	10,20
skiermiewicki	5603	10,16
zdunskowski	2433	9,53
Piotrków Tryb.	399	9,12
Łódź	1013	5,10
Skiermiewice	168	4,78
Województwo łódzkie	160631	12,69
Polska	1753810	9,49

Źródło: WUS 1999 r., GUS.

51

Lp	Grupa	Wyszczególnienie gruntów terenów Gminy Bolesławiec GUS na 01-01-2004		
		Podgrupa	Obszar [ha]	
1	Użytki rolne	Grunty orne	3655	
		Sady	56	
		Łąki trwałe	812	
		Pastwiska	237	
		Grunty rolne zabudowane	154	
		Grunty pod stawami	0	
2	Grunty leśne oraz zadrzewienia i zalesienia	Grunty pod rowami	67	
		Lasy	1256	
3	Grunty zabudowane i zurbanizowane	Zadrzewienia i zalesienia	5	
		Tereny mieszkalnictwa	1	
		Tereny przemysłowe	2	
		Inne tereny zabudowane	1	
		Zurbanizowane tereny niezabudowane	3	
		Tereny rekreacji i wypoczynku	7	
		Tereny komunikacyjne	drogi	162
			koleje	0
			inne	0
		Użytki kopalne	2	
4	Grunty pod wodami	Powierzchniowe płynące	0	
		Powierzchniowo stojące	8	
5	Użytki ekologiczne		0	
6	Nieuzyski		29	
7	Tereny różne		1	
8	Razem powierzchnia ewidencyjna		6446	
9	Powierzchnia wyrównawcza		12	
10	Razem powierzchnia geodezyjna		6158	

52

Własność gruntu	Podział gruntów terenu Gminy Bolesławiec w kategoriach na 01-01-2004													Razem
	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Grunty rolne zabudowane	Grunty pod stawami	Grunty pod rowami	Lasy	Zadrzewienia i zalesienia	Zabudowane komunikacyjne	Grunty pod wodami	Inne	Razem	
Własność Rolna Skarbu Państwa	28		34	2									64	
Lasy Państwowe	20		3	3	2		2	1030		35		9	1104	
Własność Skarbu Państwa w zarządzie jednostek organizacyjnych			22				60			11		4	97	
Pozostałe Skarbu Państwa	1	1						3		75		1	81	
Grunty w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	1												1	
Grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	5	1	5	5	2		1		6			2	27	
Grunty gminy przekazane jednostką organizacyjną	3			1	3					1			8	
Grunty gminy przekazane w użytkowanie wieczyste					1								1	
Pozostałe grunty gminne					1								1	
Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	3412	48	689	217	115		5	212	5	1	1	21	4726	
Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	155	4	52	6	27			3		3		1	251	
Grunty spółdzielni	2												2	
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	15	1	4	3	2		1		4				30	
Grunty wchodzące w skład powiatowego zasobu nieruchomości	1												1	
Grunty powiatów przekazany w trwały zarządk	1	1			1			4		40		1	48	
Grunty partii politycznych i stowarzyszeń	3												3	
Inne	3		1										3	
Razem powierzchnia ewidencyjna [ha]													6446	
Razem powierzchnia geodezyjna [ha]													6458	

53

Zbiornice zestawienie uprawowej działalności rolniczej z terenu Gminy Bolesławiec (spis rolny 2002 rok)						
Lp	Rodzaj powierzchni	Rodzaj uprawy	Gospodarstwa rolne		Działki rolne i właściciele zwierząt	
			[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
1	Powierzchnia ogółem	użytki rolne	4109,53	4482,03	49,81	69,09
		grunty orne	3438,99			
		sady	10,37			
2	Zasiewy ogółem	pszenica ozima	231,54	3232,09	17,58	26,29
		pszenica jara	117,23			
		żyto	814,51			
		jęczmień ozimy	137,76			
		jęczmień jary	4s16,28			
		owies	215,16			
		pszenżyto ozime	303,69			
		pszenżyto jare	79,86			
		3	Zasiewy różne			
mieszanka jara	486,49					
kukurudza	79,68					
rzepak ozimy	11,36					
rzepak jary	0					
4	Uprawy różne	buraki cukrowe	0,4	3232,09	17,58	26,29
		ziemniaki	245,13			
		warzywa gruntowe	11,24			
		truskawki	1,13			

54

Zbiornice zestawienie zwierzęcej działalności rolniczej z terenu Gminy Bolesławiec (spis rolny 2002 rok)						
Lp.	Rodzaj zwierząt	Gospodarstwa rolne		Działki rolne i właściciele zwierząt		
		[sztuk]	[sztuk]	[sztuk]	[sztuk]	
1	Bydło ogółem	krowy dojone	473	815	5	6
		bydło	342		1	
2	Trzoda ogółem	lochy na chów	795	9600	3	31
		trzoda	8805		28	
3	Owce		183		0	

Struktura gruntów dla działalności rolnej Gminy Bolesławiec w podziale na klasy ziemi na 01-01-2004							
Klasa ziemi	Grunty orne			Użytki zielone		Razem	
	[ha]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Klasa IIIa	13	187	5,1	64	6,1	251	5,3
Klasa IIIb	174						
Klasa IVa	623	1228	33,6	274	26,2	1562	33,2
Klasa IVb	605						
Klasa V		1213	33,2	614	58,5	1827	38,8
Klasa VI	976	1027	26,7	97	9,2	1124	23,8
Klasa VIz	51						
		3655	100	1049	100	4704	100

Struktura gruntów terenu Gminy Bolesławiec w rozbiću znaczeniowym na 01-01-2004			
Lp	Rodzaj gruntu	[ha]	[%]
	Grunty orne	3655	56,6
	Sady	56	0,87
	Łąki trwałe	812	12,57
	Pastwiska	237	3,67
	Grunty pod stawami i rowami	67	1,04

55

Lasy	1256	19,45
Zadrzewienia i zalesienia	5	0,08
Grunty pod wodami	8	0,12
Użytki ekologiczne	0	0
Nieuzytki	29	0,45
Grunty zabudowane i zurbanizowane	178	2,76
Grunty rolne zabudowane	154	2,38
Tereny różne	1	0,02
Razem powierzchnia geodezyjna	6458	100

Na powyższych obszarach Gminy Bolesławiec zgodnie z ostatnim spisem rolnym z 2002 roku funkcjonują aktualnie 802 gospodarstwa. Gospodarstwa do 5 hektarów stanowią 67 % ogółu gospodarstw, a duże gospodarstwa powyżej 15 ha stanowią tylko 3% co wskazuje na duże rozdrobnienie działalności rolniczej, których struktura wskazuje na przewagę gospodarstw małych. 40% gospodarstw znajduje się w Mieleśzynie i Żdżarach. Średnie gospodarstwo w Gminie zajmuje 8,05 ha. Największe gospodarstwa znajdują się w Żdżarach, a najmniejsze w Kamionce. W Gminie grunty orne stanowią 56%, łąki z pastwiskami 16,5%, sady 0,87%, lasy 19,45%. Na terenie Gminy znajduje się 8 ha wody stojącej 0,12%, nieużytki stanowią 0,45% całości gruntów, a grunty zabudowane i zurbanizowane to 5,1%. Na uwagę zasługuje fakt, iż 60% gruntów ornych to klasa V i VI ziemi, natomiast klasa III to tylko 5%. Użytki zielone stanowią 22% gruntów z czego 58% na klasie V ziemi.

Lp	Wykaz miejscowości Gminy	Obszar [ha]	Ilość gospodarstw rolnych	Średnia wielkość gospodarstwa	Wskaźnik ilości gospodarstw
1.	Bolesławiec z Podbolesławcem Chotyńcinem	1239	92	7,42	11,47%
2.	Gola	233	43	5,42	5,36%
3.	Chotyńcin	0	63		7,86%
4.	Chróścín	736	106	6,94	13,22%
5.	Kamionka	259	57	4,54	7,11%
6.	Kolonia-Bolesławiec-Chróścín	310	30	10,33	3,74%
7.	Mieleśzyn	1332	163	8,17	20,32%
8.	Piaski	274	34	8,06	4,24%
9.	Podbolesławiec	0	12		1,50%
10.	Wiewiórka	199	30	6,63	3,74%
11.	Żdżary	1876	172	10,91	21,45%
	Razem	6458	802	8,05	100,00%

56

Struktura gospodarstw rolnych w Gminie Bolesławiec w 2003 roku			
	Powierzchnia gospodarstwa	Ilość gospodarstw	Wskaźnik ilości gospodarstw
1.	1-2	256	31,92
2.	2-5	292	36,41
3.	5-7	156	19,45
4.	7-10	88	10,97
5.	10-15	65	8,10
6.	Powyżej 15	25	3,12
Razem		802	100

2.7. LESISTOŚĆ

Według danych WUS za rok 2000 na terenie Województwa Łódzkiego występuje 372 268 ha lasów, co stanowi 20,4% ogólnej powierzchni w stosunku do średniej krajowej (28%) i jest jednym z najniższych wskaźników lesistości w Polsce.

Lesistość w powiatach woj. łódzkiego na rok 2000				
Lp.	Powiat	Powierzchnia całkowita ha	Powierzchnia lasów ha	Wskaźnik lesistości %
	Województwo	1 812 911	372 268	20,4
1.	Bełchatowski	96 921	27 373	28,2
2.	Kutnowski	88 629	4 425	4,9
3.	Łaski	61 738	12 709	20,5
4.	Łęczycki	77 400	3 877	5,0
5.	Łowicki	98 713	9 254	9,4
6.	Łódzki Wsch.	85 783	72 253	20,1
7.	Opatowski	103 877	30 499	29,4
8.	Pabianicki	49 077	12 802	26,0
9.	Pajęczański	80 414	19 676	24,5
10.	Piotrkowski	142 912	32 955	23,0
11.	Poddębicki	88 091	12 966	14,7
12.	Radomszczański	144 278	43 341	30,0
13.	Rawski	64 660	7 005	10,8
14.	Sieradzki	149 104	27 662	18,5
15.	Skieriewicki	75 612	15 689	20,7
16.	Tomaszowski	102 570	31 534	30,7
17.	Wieluński	92 769	21 838	23,5
18.	Wieruszowski	57 622	14 413	25,0
19.	Zduńskowski	36 919	7 321	19,8
20.	Zgierski	85 371	16 014	18,8

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego 2001, US, Łódź 2001r.

Powierzchnia lasów państwowych ochronnych w województwie wynosi ca 122 tys. ha tj. około 48% ogólnej powierzchni leśnej. Składa się na to: 1% - lasy ochronne glebochronne, 3% - lasy ochronne wodochronne, 28% - lasy ochronne w strefie oddziaływania przemysłu i 16% - lasy ochronne pozostałe.

Stopień zalesienia Gminy Bolesławiec wynosi - około 19%. Dominującym gatunkiem drzewostanu jest sosna - ponad 90%. Ponadto występuje olcha, brzoza, jodła, świerk, dąb. Lasy znajdują się w pierwszej strefie uszkodzeń przemysłowych. Bór świeży ma niemal 60% udziału w typach siedliskowych, bór mieszany świeży to ponad 14% udział, bór suchy - około 7%.

W części kompleksów leśnych występują atrakcyjne drzewostany. Rejony w pobliżu kompleksów leśnych spełniają warunki dla budownictwa rekreacyjnego i letniskowego i możliwości wypoczynku w skali regionalnej.

Bezrobotni zamieszkałi na wsi wg powiatów woj. łódzkiego za 2001 rok		
Lp.	Powiaty	Bezrobotni zamieszkałi na wsi
1.	Łódź Wsch.	3230
2.	Brzeziny	1389
3.	Pabianice	2333
4.	Zgierz	3416
5.	Łęczyca	3483
6.	Piotrków Tryb.	6482
7.	Bełchatów	3973
8.	Opoczno	6266
9.	Pajęczno	4164
10.	Radomsko	6626
11.	Tomaszów Maz.	5939
12.	Sieradz	4980
13.	Wieluń	4171
14.	Zduńska Wola	1575
15.	Poddębice	2515
16.	Łask	2547
17.	Wieruszów	2583
18.	Skieriewice	1842
19.	Łowicz	3381
20.	Rawa Maz.	1841
21.	Kutno	5368
Ogółem województwo		78104

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy 2002 r.

57

58

Najlepszym obszarem dla penetracji wnętrza lasu i zbierania plodów runa leśnego występują w siedlisku boru świeżego i lasu mieszanego świeżego - drzewostan sosnowy w wieku 60-100 lat.

Wykorzystanie powierzchni ziemi powinno być możliwie optymalnie dostosowane do naturalnych warunków przyrodniczo-glebowych. Obecny stan wskazuje, że bardziej racjonalne jest przeznaczenie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa na cele niezwiązane z gospodarką rolną tj. pod urbanizację, rozwój infrastruktury, a przede wszystkim pod zalesienia niż pod uprawy rolne.

Zmiana sposobu użytkowania gruntów najsłabszych nabiera szczególnego znaczenia wobec konieczności uporządkowania przestrzeni rolno-leśnej i planowanego w Krajowym Programie Zwiększenia Lesistości powiększenia powierzchni leśnej kraju do około 30% powierzchni ogólnej w okresie do 2020 r. zamiast obecnych 28,5%. Wynika to z dążenia do poprawy warunków środowiska przyrodniczego, a w szczególności oddziaływania na klimat, zwiększenie możliwości retencjonowania wody, ograniczenie erozji wodnej i wietrznej, polepszenia warunków wypoczynku i zdrowia ludności oraz stworzenia nowych miejsc pracy jako dodatkowego źródła dochodu dla gospodarstw rolnych.

Potrzeba zwiększenia lesistości kraju do założonej wielkości, oznacza w praktyce konieczność zalesienia w okresie najbliższych 20 lat około 660 tys. ha gruntów w skali kraju. Realizacja tego zamierzenia wymaga podjęcia działań mających na celu określenie potrzeb i możliwości w zakresie zalesień w poszczególnych województwach oraz stworzenia dokumentu planistycznego pozwalającego na prawidłowe kierowanie procesem zalesień w gminach, na bazie racjonalnie ustalonych granic rolno-leśnych, a także zasad przeznaczania gruntów rolnych do zalesienia.

Uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej powinno polegać na docelowym określeniu, na terenie Gminy, sposobu użytkowania gruntów w kierunku rolnym lub leśnym, poprzez wyznaczenie linii rozgraniczającej lasy oraz grunty przewidziane do zalesienia od gruntów przeznaczonych wyłącznie na cele rolne. Przebieg tej granicy powinien być wyznaczony w oparciu o warunki glebowo-przyrodnicze oraz naturalne granice fizjograficzne i być wprowadzany do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych jednostek administracyjnych, a po uchwaleniu przez Radę Gminy, być dokumentem obowiązującym w kształtowaniu sposobu użytkowania gruntów. Sprzyjać temu powinny działania zmierzające do przeobrażenia struktury władania i użytkowania gruntów poprzez scalenia i wymiany, z wykorzystaniem zasobów Agencji Nieruchomości Rolnych jako czynnika stymulującego te przeobrażenia.

Granica rolno-leśna wyznaczona w oparciu o uwarunkowania glebowe i ekologiczno-krajobrazowe, przyjęta jako obowiązująca w kształtowaniu sposobu użytkowania gruntów, stworzy warunki pozwalające na kierowanie procesem zalesienia w Gminie. Następnym tego powinno być sukcesywne przeobrażanie struktury władania i użytkowania gruntów, czyli scalenia lub wymiany gruntów. Zabiegi te powinny stworzyć warunki dalszego prowadzenia gospodarki rolnej na gruntach zamiennych tym rolnikom, których grunty przewidziane zostały do zalesienia. Natomiast dla rolników wyrażających zgodę na przeznaczenie ich gruntów pod zalesienie powinna być stworzona możliwość udzielenia pomocy ze środków budżetowych lub z funduszy Unii Europejskiej.

59

60

W związku z akcesją Polski do Unii Europejskiej niezbędne jest także uwzględnienie uwarunkowań związanych z odpowiednimi przepisami UE. W odniesieniu do wspierania przemian strukturalnych gospodarki rolnej oraz programów rolno-środowiskowych, w zakresie których wchodzi także zalesianie gruntów rolnych.

W celu optymalnego wykorzystania powierzchni ziemi, uporządkowania przestrzeni rolnej i leśnej zgodnego z warunkami glebowymi, przyrodniczymi i krajobrazowymi, w terminologii związanej z urządzeniem terenów rolnych stosuje się pojęcie granicy rolno-leśnej. Granica rolno-leśna jest to linia zamykająca kontur gruntowy, określający perspektywny sposób rolniczego lub leśnego użytkowania gruntów. Przy ustalaniu tej linii bierze się pod uwagę wartość bonitacyjną gleb określonej w gleboznawczej klasyfikacji oraz granice naturalne i fizjograficzne. Wielkość wyznaczonego konturu przeznaczonego do zalesienia nie powinna być mniejsza od 3 ha i oznacza się go symbolem KL - kompleks leśny.

W skład kompleksu leśnego powinny wchodzić: śródpolne lasy, grunty leśne (w rozumieniu art. 3 ustawy o lasach) oraz użytki rolne klasy Rz-VI i R-VI zaliczone do 6-go kompleksu przydatności rolnej, a także grunty orne klasy R-V niedające możliwości prowadzenia na nich efektywnej gospodarki rolnej zaliczone do 6-go kompleksu przydatności rolnej, pastwiska klas Ps-VIz, Ps-VI położone na terenach o niskim poziomie wód gruntowych, bezpośrednio przylegające do kompleksów leśnych. Ponadto do KL mogą być włączone nieużytki nadające się do zalesienia, bądź mogące w stanie niezalesionym stanowić uzupełniający składnik ekosystemu leśnego.

W uzasadnionych przypadkach do kompleksów leśnych mogą być również zaliczane: grunty rolne wyższych klas bonitacyjnych stanowiące enklawy i półenklawy; w istniejących kompleksach leśnych - o powierzchni nie większej niż 2 ha w jednym konturze, w nowo projektowanych zalesieniach - o powierzchni nie większej niż 10% całego kompleksu, gdy ich kształt i usytuowanie uzasadnia przeznaczenie ich do zalesienia.

- grunty rolne wyższych klas bonitacyjnych o powierzchni powyżej 2 ha szczególnie w przypadkach, gdy po zalesieniu będą stanowiły ważny korytarz ekologiczny lub gdy wykazują się wyjątkowo niekorzystnym gospodarzo położeniem i kształtem,
- grunty w strefach źródłiskowych rzek i potoków, położone nad zbiornikami wód podziemnych, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz obrzeży jezior i zbiorników wodnych, jeśli nie są porośnięte cennymi przyrodniczo zbiorowiskami nieleśnymi,
- lotne piaszki i wydmy piaszczyste, jeżeli nie pełnią ważnych funkcji ekologicznych i fizjograficznych, zwłaszcza w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
- strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska, jeśli w swej obecnej formie nie są cenne przyrodniczo lub krajobrazowe
- tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie lub glinie, jeżeli nie mogą być wykorzystane w inny sposób (zagospodarowanie turystyczne) lub nie tworzą siedlisk dla zespołów sukcesji naturalnej,
- grunty położone na stokach o średnim nachyleniu powyżej 15%, jeżeli jako grunty nieleśne nie pełnią ważnej roli w kompozycji krajobrazowej lub nie są siedliskiem rzadkich gatunków roślin lub zwierząt,

- grunty zdegradowane w rozumieniu ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Niektóre grunty, chociaż cechami odpowiadają gruntem wymienionym wyżej nie powinny być przeznaczone do zalesienia. W formie dotychczasowego użytkowania powinny pozostać: wielogatunkowe półnaturalne łąki, torfowiska, bagna, drobne zakrzewienia i zadrzewienia, śródpolne remizy, a ponadto: mszary, oczka wodne, trzcinowiska, wrzosowiska, murawy napiaskowe i kserotermiczne, gołoborza i wychodnie skalne.

Siedliska zlokalizowane w dolinach rzek i na terenach zabagnionych obniżeni powinny pozostać w większości w dotychczasowej formie użytkowania, a przeznaczanie ich do zalesień powinno nastąpić wyłącznie po skonsultowaniu projektu ze służbami ochrony przyrody i krajobrazu oraz z terytorialnie właściwym Zarządem Gospodarki Wodnej.

W dotychczasowym stanie użytkowania powinny pozostać tereny, które w planach zagospodarowania przestrzennego są przeznaczone pod budownictwo, rozwój infrastruktury, przemysł i składy, rozwój turystyki i wypoczynku oraz inne ważne cele społeczne. Węzły ekologiczne tj. strefy występowania unikalnych, charakterystycznych lub w inny sposób najbardziej wartościowych form krajobrazu i siedlisk, których zachowanie przyczynia się w istotny sposób do zachowania różnorodności biologicznej i walorów estetycznych przyrody i krajobrazu.

2.8. ŁOWIECTWO

Racjonalna gospodarka łowiecka wymaga współpracy kół łowieckich z organami Gminy. Każde Koło zobowiązane jest do prowadzenia, przy ścisłym współdziałaniu z właściwym nadleśnictwem, racjonalnej gospodarki łowieckiej w oparciu o wieloletni plan hodowlany oraz roczne plany łowieckie. Wszystkie koła łowieckie posiadają obwody łowieckie wydzielone na okres 10 letni tj. do roku 2007. Wszystkie też mają obowiązek zatrudniać na terenach swoich obwodów strażników łowieckich. Zwierzynę łowną reprezentuje: jeleni, sarna, dzik, lis, zając, bażant, kuropatwa, dzika kaczka. W informacji uzyskanych z Nadleśnictwa i kół łowieckich w roku gospodarczym 2002/2003 pozyskano na terenie Gminy Bolesławiec łącznie 320 sztuk zwierzyny łownej, w tym 62 sztuki zwierzyny grubej (jelenie, sarny, dziki) i 258 sztuk zwierzyny drobnej (zające, bażanty, kuropatwy, w tym - 75 lisów).

Obserwuje się spadek ilościowy zarówno zwierzyny grubej jak zwierzyny drobnej. Ta z kolei podlega coraz silniejszej presji drapieżników. Niepokojącym zjawiskiem są bezpieczeństwa, wależające się psy i koty.

Koła łowieckie prowadzą działania w celu rozwiązywania problemu olbrzymich szkód w zwierzynie drobnej powodowanych przez bezpieczeństwa psy. Ustawa o ochronie zwierząt daje myśliwym możliwość odstrzału dziczyzn psów lub kotów przebywających bez opieki człowieka na terenie obwodu łowieckiego w odległości większej niż 200 metrów od zabudowań i stanowiące zagrożenie dla zwierząt dziko żyjących w tym zwierząt łownych.

Prowadzone są intensywne działania zmierzające do poprawy skuteczności walki z kłusownictwem, które wciąż stanowi duże zagrożenie dla zwierzyny łownej, zwłaszcza drobnej. Mimo prewencji prowadzonej wspólnie z organami ścigania i

61

ujawnienia przypadków, nie udało się uzyskać satysfakcjonującej poprawy w tym zakresie. Z analizy problemu wynika, iż przyczyna kłusownictwa tkwi gruntownie w trudnej sytuacji materialnej społeczeństwa. Prowadzono wspólnie z WFOŚiGW, nadleśnictwami, samorządami gmin i powiatów oraz zainteresowanymi rolnikami działania mające na celu zwiększenie arealu gruntów leśnych, stanowiących naturalną osłonę dla zwierzyny. Poprawa sytuacji w gospodarce łowieckiej to przede wszystkim: aktywizacja społeczności lokalnej w zakresie wprowadzania zadrzewień śródpolnych, prowadzenie działania na rzecz wzbogacania naturalnej bazy żerowej dla zwierzyny tj. urządzania gruntów uprawiania poletek produkcyjnych, karmowych i zaporowych.

2.9. ZASOBY PRZYRODY NA TERENIE GMINY

Do lokalnych wartości środowiska naturalnego Gminy Bolesławiec należy zaliczyć: osobliwości przyrody, dziką faunę i florę pól i lasów, obszary leśne, dolinę rzeki Prosnny.

Teren gminy Bolesławiec należy do obszarów o stosunkowo niewielkim stopniu degradacji środowiska naturalnego. Do lokalnych przyczyn degradacji zalicza się stację paliw, małe „dzikie” wysypiska, zakłady stolarskie. Brak wyraźnych oznak zanieczyszczenia wód. Część powierzchni gminy położona jest w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Prosnny”, wchodzącego w skład korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym. Część obszaru gminy usytuowany jest na terenie zlewni wód szczególnie chronionych. Niedobór wód wymaga właściwej ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.

Do najbardziej znanych przestrzennych układów chronionych w Gminie Bolesławiec należą: Kościół parafialny p.w. św. Trójcy w Bolesławcu; Kościół parafialny w Bolesławcu pochodzi z XVI wieku, jest trójnawowy (nawy boczne z XVIII wieku), Młyn wodny w Bolesławcu.

Na terenie gminy Bolesławiec występuje bardzo wiele osobliwości przyrodniczych. W wyniku realizacji w roku 2003 programów ekologicznych uzyskano następujące informacje związane z zasobami przyrodniczymi znajdującymi się na terenie Gminy: „Osobliwości florystyczne terenu gminy Bolesławiec” Drzewa, których obwód pnia na wysokości 1,30 m -wynosi powyżej 2,00 m.

Osobliwości przyrodnicze Gminy Bolesławiec na 01-06-2004			
Gatunek drzewa	2 - 3 m obwodu	3—4m obwodu	powyżej 4 m obwodu
Jodła pospolita	1	-	-
Morwa czarna	1	-	-
Topola biała	-	1	-
Olśza czarna	4	-	-
Glóg jednoszyjkowy	1	-	-
Grusza pospolita	2	-	-
Robinia akaciowa	66	7	1
Dąb szypułkowy	115	18	4
Wiąz pospolity	29	4	1

62

Lina drobnolistna	61	1	-
Wierzba biała	110	52	7
Kasztanowiec	23	1	-
Dąb czerwony	9	-	-
Jesion wmiłośny	6	1	-
Klon pospolity	18	1	-
Modrzew	4	-	-
Topola czarna	96	9	-
Topola biała	-	1	-
Grab pospolity	1	-	-
Świerk pospolity	1	-	-
Sosna zwyczajna	22	-	1
Brzoza brodawkowata	6	-	-
Buk zwyczajny	14	-	-
RAZEM	500	96	14

Na obszarze gminy Bolesławiec występują 24 gatunki roślin chronionych (rośliny pod ścisłą ochroną - 13 gatunków, na 41 stanowiskach i rośliny częściowo chronione - 11 gatunków, na 38 stanowiskach).

Grupy drzew godne uwagi – starodrzewia:

- Zdzary (Wielny) Las Państwowy. Duże nagromadzenie drzew o okazałych rozmiarach - powyżej 2 m obwodu pnia, mierzonego na wysokości 1,3 m.
- Zdzary Las Państwowy. Po południowej stronie drogi leśnej aleja 8 dębów szypułkowych, z których każdy swym obwodem przekracza 2 m (w tym 2 szt. Powyżej 3m).
- Cmentarz Piaski. Wzdłuż parkanu okalającego cmentarz (od strony zachodniej) rośnie aleja klonów pospolitych - 12 sztuk powyżej 2 m obwodu (w tym 1 szt. powyżej 3 m obwodu). Na cmentarzu - 5 szt. dębów czerwonych, obwód powyżej 2 m).
- Chruściny Zamek - teren posesji Domu Pomocy i zadrzewienia bezpośrednio przylegające do tej posesji - od strony południowej i południowo - zachodniej.
- Gola (pozostałości parku podworskiego). Drzewa powyżej 2 m obwodu.
- Mielezyny (Młyn Chobot). Drzewa powyżej 2 m obwodu, ulokowane wokół zabudowań i wzdłuż dawnego koryta „Młynówki”.

2.10. USŁUGI TURYSTYCZNE

Diagnoza stanu zagospodarowania turystycznego wskazuje, że pod tym względem województwo łódzkie należy do słabiej zorganizowanych, o czym świadczy istniejąca baza 23,7 tys. miejsc noclegowych (3,6% bazy ogólnokrajowej), w tym około 10,4 tys. letorocznych.

Dla rozwoju turystyki ważnym czynnikiem jest centralne położenie w kraju, co poprzez system dróg o znaczeniu krajowym i wojewódzkim sprzyja turystyce tranzytowej, jak również ułatwia dostęp do obszarów wypoczynkowych i ośrodków

63

turystycznych mieszkańcom aglomeracji łódzkiej, warszawskiej i górnośląskiej. Turystyci zagraniczni odwiedzający woj. łódzkie pochodzą przede wszystkim z takich krajów jak Niemcy i Izrael oraz z krajów WNP. Wykorzystują oni głównie transport samochodowy i samochodowy. Poprawa stanu dróg na tych obszarach jest, obok poprawy infrastruktury technicznej, jednym z najważniejszych kierunków umożliwiających rozwój turystyki. Baza noclegowa dla potrzeb turystyki jest zróżnicowana. Poza ośrodkami o bardzo wysokim standardzie – m.in. ośrodków wypoczynkowo-konferencyjnych, w województwie znajdują się słabo wyposażone domki wypoczynkowe dla rekreacji sezonowej. Standard średnio-dobry reprezentują obiekty zakładów pracy.

Dla obsługi ruchu samochodowego i turystów powstają zajazdy przydrożne i motele. Po kilkanaście miejsc noclegowych mają także prywatne stacje benzynowe, przy których istnieją bary, parkingi sklepy oraz urządzenia usługowe. Ogółem w województwie łódzkim jest 441 stacji paliw o różnym standardzie usług. Dalszy rozwój tego typu bazy da znaczny impuls dla rozwoju turystyki w województwie

Powoli na niektórych obszarach województwa powstaje baza agroturystyczna. Na terenie województwa w 2000 r. działalność agroturystyczną zgłosiło 156 gospodarstw. Dysponują one około 1300 miejscami noclegowymi w pokojach gościnnych oraz na polach biwakowych.

Liczba gospodarstw agroturystycznych w powiatach woj. łódzkiego na 2000 rok

lp.	Powiat	Liczba gospodarstw agroturystycznych
1.	Bełchatowski	2
2.	Kutnowski	-
3.	Łaski	3
4.	Łęczycki	2
5.	Łowicki	2
6.	Łódzki Wsch.	6
7.	Opoczyński	6
8.	Pabianicki	32
9.	Pajęczański	4
10.	Piotrkowski	16
11.	Poddębicki	7
12.	Radomszczański	10
13.	Rawski	-
14.	Sieradzki	3
15.	Skiermiewicki	6
16.	Tomaszowski	13
17.	Wieluński	14
18.	Wieruszowski	10
19.	Zduńskowolski	4
20.	Zgierski	16
	Razem	156

64

Gmina Bolesławiec jest jednym z tych miejsc w województwie łódzkim, które mają naturalne uwarunkowania krajobrazowe, klimatyczne i historyczne do rozwoju agroturystyki. Już teraz na terenie Gminy jest dobrze rozwinięta baza noclegowa. Aby jednak nastąpił rozwój, a turyści w większych ilościach przyjeżdżali i zatrzymywali się na dłużej należy nauczyć się zagospodarowywać im czas polepszając jednocześnie standard zaplecza wypoczynkowego.

Ewidencja obiektów noclegowych Gminy Bolesławiec na 30-09-2004							
	Rodzaj obiektu	Liczba obiektów			Liczba miejsc noclegowych		
		całorocznych	sezonowych	ogółem	całorocznych	sezonowych	ogółem
1	Kwatery agroturystyczne	1	1	2	79	3	82
2	Pokoje gościnne	1		1	40	-	40
3	Ogółem obiekty noclegowe	2	1	3	119	3	122

Wykorzystanie istniejących walorów przyrodniczo – krajoznawczych poprzez rozwój turystyki i agroturystyki może zaowocować wzrostem liczby osób zatrudnionych w tej dziedzinie gospodarki. Szczególnie istotny jest rozwój agroturystyki mający dać źródła utrzymania licznym rodzinom zamieszkującym atrakcyjne pod względem turystycznym wiejskie obszary województwa.

Aby taki rozwój mógł nastąpić należy podjąć działania zmierzające do:

- poprawy stanu sanitacji wsi,
- modernizacji i rozbudowy infrastruktury drogowej i technicznej,
- rozbudowy i modernizacji bazy turystycznej i agroturystycznej,
- rozwoju usług około biznesowych (handlu, gastronomii itp.).

Charakterystyka podmiotów w skali powiatu wierszowskiego na 31-01-2002 r.	
Wyszczególnienie	Liczba podmiotów
Miasto Wierszów	1057
Gmina Wierszów	270
Gmina Bolesławiec	243
Gmina Czastary	231
Gmina Lututów	296
Gmina Lubnice	215
Gmina Sokolniki	240
Gmina Galewice	258
Ogółem	2810

Na terenie Gminy Bolesławiec na dzień 30-09-2004 roku zarejestrowanych było 268 podmiotów gospodarczych. Przeważającą część podmiotów to osoby fizyczne prowadzące ewidencjonowaną działalność gospodarczą, w których nie ma zatrudnienia osób trzecich. Jedynie w przypadku 23 tj. 8,5% podmiotów występuje zatrudnienie dodatkowych osób poza właścicielami podmiotu. Ogromna większość podmiotów prowadzi działalność handlową o profilu spożywczo-przemysłowym. Na drugim miejscu jest działalność usługowa. Jedynie kilkanaście podmiotów prowadzi działalność produkcyjną wśród których prym wiodzie branża drzewna.

Wykaz podmiotów Gminy Bolesławiec gospodarczych zatrudniających pracowników

1. Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „MAX” – Językowski Jacek s.f. Chroścín 118, m.w.dz.: 98-430 Bolesławiec, ul. Krakowska 11 – działalność handlowa /sprzedaż paliw/
2. Motyl Anna – Sklep spożywczy „ANIA” s.f. Bolesławiec ul. Polna 9, m.w.dz.: Bolesławiec ul. Wieluńska 2,
3. Firma Handlowo-Usługowa „Kwiatek” Lidia Chyra - s.f. Bolesławiec m.p.dz. 1/ Dzierżkowice ul. Tysiąclecia 52, 2/ Wójcin ul. Wojska Polskiego 7 - działalność handlowa,
4. Cała Janina – Apteka Usługi Ksero, Apteka - s.f. Bolesławiec, ul. Kościuszki 6, m.w.dz. 1/ Kluczbork ul. Zamkowa 15/2, 2/ Bolesławiec ul. Kościuszki 6,
5. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „EUROPOL” – Przemysław Dudek, s.f. Kolonia Bolesławiec Chroścín 33, m.w.dz. 1/ Kol.Boł.Chroścín 33, 2/ Chotynin 53, 3/ Teren całego kraju – działalność handlowa,
6. „Eurostrawa” – Mariusz Idasiak - s.f.: 98-430 Bolesławiec ul. Sadowa 4, m.p.dz.: 63-600 Kępno, ul. Nowowiejskiego 2 a – działalność gastronomiczna
7. Mieszala Renard s.f. Wierszów, ul. Fabryczna 7/19, m.p.dz. Żdźary 67, 98-430 Bolesławiec – produkcja palet,
8. DjaMPS - Krawiectwo ogólne - Długowski Stanisław, s.f. i m.p.dz. 98-430 Bolesławiec, ul. Młyńska 9 – zakład krawiecki,

2.11. POTENCJAŁ GOSPODARCZY GMINY

1.11.1. PODMIOTY GOSPODARCZE

Pod koniec 2001 r. w województwie łódzkim działało 223.425 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 6,4% wszystkich jednostek w kraju, zarejestrowanych w systemie REGON. W porównaniu z grudniem 1999 liczba zarejestrowanych podmiotów była większa o 20073, przy czym najbardziej widoczny wzrost miał miejsce w sektorze prywatnym. Podobnie jak w latach poprzednich, wśród podmiotów zdecydowaną większość (94,8%) stanowiły małe przedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 osób). Firmy, w których pracowało od 10 do 49 osób, stanowiły 4,12%, a zatrudniające powyżej 50 pracowników – tylko 1%.

Struktura podmiotów województwa łódzkiego pod względem zatrudnienia za lata 1999-2001						
Przedział zatrudnienia	Liczba podmiotów			Udział w ogólnej liczbie podmiotów %		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001
OGÓLEM	202292	211347	223425	100,0	100,0	100
w tym:						
0 – 5	188566	196737		93,2	93,1	
6 – 20	8788	9606		4,3	4,5	
21 – 100	3988	4044		2,0	1,9	
101 – 250	636	644		0,4	0,3	
Powyżej 250	314	316		0,1	0,2	
W tym ¹ :						
0-9			210925			94,8
10-49			9174			4,1
powyżej 50			2266			1,0

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego 2000, 2002 US, Łódź 2000i2002r.

Z ogólnej liczby podmiotów działających w województwie w 2001 r. na sektor prywatny przypadało 216,5 tys. (96,9%), który zatrudniał 75,5% ogółu pracujących. Sektor publiczny obejmował pozostałe 6,9 tys. firm (3%) i zatrudniał 24,5% pracujących. Podstawową dziedziną działalności przedsiębiorstw województwa łódzkiego jest handel. Zajmuje się nim więcej niż jedna trzecia firm. Około 16% to przedsiębiorstwa produkcyjne a ponad 10% firm prowadzi obsługę nieruchomości, wynajem i działalności związane z prowadzeniem interesów. W sumie te trzy sekcje skupiają ponad 63% zarejestrowanych jednostek. W dalszej kolejności wymienić można budownictwo i transport. Pozostałe rodzaje działalności mają już mniejsze znaczenie w gospodarce województwa.

¹ Poczwszy od początku roku 2001, zmianie uległ sposób klasyfikacji statystycznej przedsiębiorstw.

9. P.P.H.U. Eksport-Import- Grzegorz Cebula, s.f. Miesleszyn 40, 98-430 Bolesławiec, m.p.dz. teren całego kraju, – Transport i działalność handlowa opałem,
10. Sklep wielobranżowy – Stanisława Czesny - s.f. Żdźary 90, m.p.dz.: 1/ 98-430 Bolesławiec, Rynek 1, 2/ 98-430 Bolesławiec, Rynek 12,
11. Dańko Tadeusz - s.f. Bolesławiec ul. Kowalska 12, m.p.dz. 1/ Bolesławiec, ul. Prosta 11 - działalność handlowa /spożywczo-przemysłowa/działalność gastronomiczna,
12. Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowe – Grzegorz Skowroński, s.f. i m.p.dz. Miesleszyn 18, 98-430 Bolesławiec – produkcja i usługi w zakresie ślusarstwa,
13. Młyn Gospodarczy – Jerzy Matusiak - produkcja i usługi w zakresie młynarstwa s.f. i m.p.dz. 98-430 Bolesławiec ul. Polna 4,
14. Chmielewski Ryszard - Hurtownia „DANPOL” - działalność handlowa s.f. Chotynin 28, m.p.dz. 1/ Chotynin 28, 2/ Wójcin ul. Wieluńska 16,
15. P.P.H.U. „DARMAR” – Jakóbczyk Dariusz – produkcja elementów drewnianych, produkcja pieczywa, cukiernictwo, działalność handlowa s.f. 98-430 Bolesławiec, ul. Zamkowa 1, m.p.dz. 1/ Bolesławiec ul. Zamkowa 1, 2/ Miesleszyn 182, Żdźary 24,
16. Świergiel Robert – działalność gastronomiczno hotelarska s.f. Wrocław, ul. Kielbańska 14/15 m 4, m.p.dz.: – Bolesławiec ul. Młyńska 11,
17. „TECH-MET” - Lis Alicja działalność handlowa, s.f.: Bolesławiec ul. Wierszowska 18, m.p.dz: 1/ Bolesławiec, ul. Wierszowska 18, 2/ Bolesławiec ul. Piłsudskiego 1,
18. Tuz Elżbieta działalność handlowa i agroturystyka – s.f. Chotynin 7, m.p.dz. : 1/Chotynin 7, 2/ Chroścín 2,
19. Marzec – Nowak Marzena - działalność handlowa, s.f. Kępno ul. Szkolna 4 /2, m.p.dz.: Bolesławiec, ul. Piłsudskiego 7,
20. P.P.H.U. „DREWOPOL” – Chmielewski Stanisław – usługi transportowe, skup i sprzedaż drewna, przeróbka drewna i odpadów drewnianych, s.f. Chotynin 28, m.p.dz. Chotynin 28, teren całego kraju,
21. Sklep ogólnospożywczy – Ferdynus Anna, s.f. i m.p.dz. Miesleszyn 141A, 98-430 Bolesławiec,
22. Firma Produkcyjno – Usługowo – Handlowa „SOLTREX” – Adam Szukała s.f. 98-430 Bolesławiec ul. Wieluńska 17, m.p.dz. 1/ Bolesławiec ul. Wieluńska 17, 2/ Kolonia Bolesławiec Chroścín 34 a,
23. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „BUMARI” – Marian Gorzelanny s.f. Bolesławiec ul. Młyńska 1, m.p.dz. Kompleks turystyczno- wypoczynkowy Złoty Potok, Pokrzywna 19, Jamoliówek,
24. Zakład Usługowo-Handlowy „ZROMB” - Andrzej Brząkała, usługi w zakresie gospodarki leśnej, s.f. Chroścín 113, 98-430 Bolesławiec, m.w.dz. teren kraju.

Rozkład przestrzenny przedsiębiorstw województwa łódzkiego w 2001 roku					
Liczba firm na 1000 ludności 2001		Stopa urbanizacji w % 2001		Liczba ludności na 1 km ² 2001	
109,7	Łódź	100,0	Łódź	2 666	Łódź
102,0	Piotrków Tryb.	100,0	Piotrków Tryb.	1 493	Skierzwice
99,2	Pabianicki	100,0	Skierzwice	1 209	Piotrków Tryb.
93,8	Skierzwice	75,9	Pabianicki	246	Pabianicki
92,0	Łódź Wschodni	74,5	Zgierski	189	Zgierski
88,3	Zgierski	69,4	Zduńskowolski	187	Zduńskowolski
77,7	Zduńskowolski	62,3	Bełchatowski	125	Kutnowski
77,2	Tomaszowski	58,2	Kutnowski	121	Tomaszowski
76,6	Bełchatowski	55,3	Tomaszowski	114	Bełchatowski
71,3	Łaski	46,8	Radomszczański	108	Łódź Wschodni
70,6	Radomszczański	43,9	Sieradzki	87	Wieluński
69,8	Wieluński	42,3	Rawski	86	Łowicki
68,3	Rawski	38,3	Łaski	85	Łaski
68,2	Sieradzki	36,9	Łowicki	85	Radomszczański
67,1	Kutnowski	35,7	Łódź Wschodni	84	Sieradzki
66,1	Poddębicki	33,0	Opoczyński	79	Rawski
62,8	Łowicki	31,6	Wieluński	78	Opoczyński
61,7	Wieruszowski	29,0	Łęczycki	74	Wieruszowski
61,5	Pajęczański	25,3	Pajęczański	73	Łęczycki
57,7	Opoczyński	25,0	Poddębicki	68	Pajęczański
54,6	Łęczycki	19,9	Wieruszowski	64	Piotrkowski
51,1	Piotrkowski	6,7	Piotrkowski	51	Skierzwice
48,9	Skierzwice	-	Skierzwice	50	Poddębicki

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Łódzkiego 2002 US, Łódź 2002.

9	Okreźny	11	11	14	18
10	Hurtowy	6	6	7	6
11	Gastronomia	6	5	7	7
12	Usługi ogółem, w tym:	114	114	135	146
13	Transportowe	17	18	19	21
14	Osobowe	0	0	0	0
15	Ciezarowe	17	18	19	21
16	Budowlane	8	8	9	15
17	W zakresie robót ziemnych	1	1	1	1
18	Weterynaryjne	1	1	1	1
19	Odzieżowe i dziewiarskie	5	4	4	3
20	Kowalskie i ślusarskie	4	4	5	4
21	Naprawy sprzętu gospodarstwa domowego	2	2	2	1
22	Naprawy sprzętu RTV	2	2	2	1
23	Motoryzacyjne	6	6	8	11
24	Kucharskie	2	2	2	2
25	Ubezpieczeniowe	2	2	2	4
26	Szewskie	1	1	1	1
27	Fryzjerskie	1	1	1	1
28	Szklarskie	1	0	0	0
29	Elektryczne	6	5	5	4
30	Gabinety lekarskie	5	5	5	5
31	Apteczne	1	1	1	1
32	Rymarskie	0	0	0	0
33	C.P.N.	2	3	3	3
34	Przyjęcia mleka do schładzalnika	2	2	2	2
35	W charakterze kierowcy	3	3	3	2
36	W zakresie zabawy rozrywki dla dzieci	3	0	1	1
37	Spedycyjne	1	1	2	2
38	Projektowanie i nadzorowanie	2	2	2	3
39	Malarskie	3	3	3	4
40	Rzeźbienie w drewnie	0	0	0	1
41	W zakresie uboju zwierząt	0	0	1	1
42	Hodowla zwierząt	0	0	1	1
43	Kserograficzne	0	1	2	2
44	Obsługa maszynowa produkcji rolniczej	2	3	3	4
45	Stolarskie	6	7	8	6
46	Agroturystyka	0	0	1	1
47	Wynajem lokali użytkowych	0	0	1	1
48	W zakresie gospodarki leśnej	0	1	2	1
49	Wodno-kanalizacyjne	2	2	3	4
50	Posrednictwa handlowego	2	1	3	2

Struktura podmiotów działalności gospodarczej z terenu Gminy Bolesławiec					
Lp.	Wyszczególnienie	II kw. 2001	II kw. 2002	II kw. 2003	II kw. 2004
1	Produkcja ogółem, w tym:	10	10	15	15
2	Piekarnie	1	1	1	1
3	Produkcja lodów	0	0	1	1
4	Produkcja papieru falistego i opakowań z tektury	1	1	1	1
5	Produkcja mebli drewnianych i tapicerowanych	5	5	8	8
6	Produkcja mat. budowlanych	3	3	4	4
7	Handel ogółem, w tym:	72	70	80	89
8	Staly	49	48	52	58

69

70

51	Kosmetyczne	0	1	1	3
52	Odbiór mleka od rolników	2	2	3	3
53	Zrywanie drewna w lesie	1	1	2	1
54	Telekomunikacyjne	7	7	7	8
55	Opiekuńczo-pielęgnacyjne	3	2	3	3
56	Artystyczna i literacka działalność twórcza	1	1	1	1
57	Biura rachunkowe	1	2	2	2
58	Wideofilmowanie	1	1	1	1
59	Organizacja reklamy	1	1	2	3
60	Młynarstwo	2	2	2	2
61	Usługi kamieniarskie	1	1	1	1
62	Błacharstwo	1	1	1	1
	Razem	196	194	230	250

Analiza struktury podmiotów działalności gospodarczej z terenu Gminy Bolesławiec					
Rodzaj działalności gospodarczej	2001	2002	2003	2004	
1	Produkcja ogółem	10	10	15	15
2	Handel ogółem	72	70	80	89
3	Usługi ogółem	114	114	135	146
4	Razem	196	194	230	250
5	Procentowy udział podmiotów produkcyjnych	5,1%	5,2%	6,5%	6,0%
6	Procentowy udział podmiotów handlowych	36,7%	36,1%	34,8%	35,6%
7	Procentowy udział podmiotów usługowych	58,2%	58,8%	58,7%	58,4%
8	Razem	100%	100%	100%	100%

71

Główne źródła utrzymania się mieszkańców powiatu wieruszowskiego w 2002 roku											
Lp.	Ogółem	Sposób utrzymania się									
		Źródła zarobkowe				Źródła niezarobkowe					
		poza rolnictwem		w rolnictwie		razem		Renty i emerytury	Pozostałe niezarobkowe	Dochoły inne	
	razem	najemna	na rachunek własny lub z dochodów z najmu	razem	w tym w swoim gospodarstwie rolnym (działalność rolniczą)	razem					
1	powiat wieruszowski	42563	21003	18274	2729	7391	6887	14128	10471	3657	41
2	Gmina Bolesławiec	4180	1910	1628	282	781	719	1486	1083	403	3
3	Gmina Czastary	4099	1815	1616	199	921	841	1360	1039	321	3
4	Gmina Galewice	6211	2986	2731	255	1096	1028	2129	1560	569	0
5	Gmina Lututów	4873	1662	1417	245	1552	1448	1636	1413	223	23
6	Gmina Lubnice	4221	1632	1406	226	1286	1238	1301	1087	214	2
7	Gmina Sokolniki	4901	2434	2171	263	839	763	1624	1284	340	4
8	Gmina Wieruszów	14078	8564	7305	1259	916	850	4592	3005	1587	6
9	obszar miejski Wieruszów	8841	5832	4876	956	123	95	2881	1771	1110	5
10	obszar wiejski Wieruszów	5237	2732	2429	303	793	755	1711	1234	477	1

Analiza źródeł utrzymania mieszkańców Gminy Bolesławiec w 2002 roku											
Lp.	Ogółem	Sposób utrzymania się									
		Źródła zarobkowe				Źródła niezarobkowe					
		poza rolnictwem		w rolnictwie		razem		Renty i emerytury	Pozostałe niezarobkowe	Dochoły inne	
	razem	najemna	na rachunek własny lub z dochodów z najmu	razem	w tym w swoim gospodarstwie rolnym (działalność rolniczą)	razem					
1	powiat wieruszowski	42563	21003	18274	2729	7391	6887	14128	10471	3657	41
2	Gmina Bolesławiec	4180	1910	1628	282	781	719	1486	1083	403	3
3	Gmina Czastary	4099	1815	1616	199	921	841	1360	1039	321	3
4	Gmina Galewice	6211	2986	2731	255	1096	1028	2129	1560	569	0
5	Gmina Lututów	4873	1662	1417	245	1552	1448	1636	1413	223	23
6	Gmina Lubnice	4221	1632	1406	226	1286	1238	1301	1087	214	2
7	Gmina Sokolniki	4901	2434	2171	263	839	763	1624	1284	340	4
8	Gmina Wieruszów	14078	8564	7305	1259	916	850	4592	3005	1587	6
9	obszar miejski Wieruszów	8841	5832	4876	956	123	95	2881	1771	1110	5
10	obszar wiejski Wieruszów	5237	2732	2429	303	793	755	1711	1234	477	1

72

1	Gmina Bolesławiec	4180	1910	1628	282	781	719	1486	1083	403	3
2	Procentowy udział głównych źródeł utrzymania	100,0%	45,7%			18,7%		35,6%			0,1%
3	Procentowy udział wybranych źródeł utrzymania w grupach		100,0%	85,2%	14,8%			100,0%	72,9%	27,1%	

2.11.2. ANALIZA BEZROBOCIA

Stopa bezrobocia w gminie Bolesławiec w czerwcu 2004 roku wynosiła 8,3% i była niższa od stopy bezrobocia w powiecie wierzuszkim o 6,2 punkta procentowego oraz o 11,8 punkta poniżej stopy bezrobocia województwa łódzkiego, która wynosiła 20,1%. Stopa bezrobocia w kraju na koniec czerwca br. wynosiła 19,6%.

W analogicznym okresie roku ubiegłego stopa bezrobocia była niższa i wynosiła :

-w gminie Bolesławiec	- 8,2%
-w powiecie wierzuszkim	- 13,0 %
-w województwie łódzkim	- 18,3 %
-w kraju	- 17,7%

Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Bolesławiec				
	2001	2002	2003	2004
Liczba osób bezrobotnych w gminie	299	268	247	Na 30-09-2004 211
Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej	61	50	64	37
Wskaźnik bezrobocia	8,6	8,0	8,2	

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na koniec czerwca 2004 roku wynosiła 2.616 osób z czego 52,7 % stanowiły kobiety tj. 1.379 kobiet. Liczba bezrobotnych w porównaniu do analogicznego okresu roku 2003 spadła o 510 osób tj.19,5%. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosiła 244 osób, co stanowiło 9,3% ogółu bezrobotnych.

73

Liczba bezrobotnych w powiecie wierzuszkim w latach 2001-2003							
Lp	Nazwa Gminy	Liczba bezrobotnych			% bezrobocia		
		20001	2002	2003	2001	2002	2003
1	Bolesławiec	299	268	247	8,6	8,0	8,2
2	Czastary	301	296	292	8,7	8,8	9,8
3	Galewice	599	556	438	17,2	16,6	14,4
4	Lututów	372	370	375	10,7	11,0	12,5
5	Lubnice	247	220	200	7,1	6,6	6,8
6	Sokolniki	431	339	289	9,8	10,1	9,6
7	Wierzuszów	424	414	360	12,2	12,4	12,0
8	Miasto Wierzuszów	894	889	794	25,7	26,5	26,5
	Razem	3477	3352	2995	100	100	100

Przebieg bezrobotnych zarejestrowanych w skali powiatu wierzuszkiego 30-09-2004						
Wyszczególnienie	ogółem	Kobiety	Zwolnieni z Przyczyn dot.zakładu pracy	W tym		
				Z prawem do zasiłku	w wieku produkcyjnym mobilnym 18 - 44 lat.	pozostający bez pracy powyżej 12 m-cy
Miasto Wierzuszów	658	387	18	62	446	340
Gmina Wierzuszów	307	163	9	31	234	166
Gmina Lututów	317	142	7	16	237	172
Gmina Bolesławiec	209	115	4	18	159	113
Gmina Czastary	210	105	7	27	158	114
Gmina Galewice	383	201	11	28	274	201
Gmina Lubnice	178	93	0	14	141	99
Gmina Sokolniki	230	120	5	23	165	116
Razem zamieszkałi na wsi:	1834	939	43	157	1368	981
RAZEM	2492	1326	61	219	1814	1321

Charakterystyka bezrobocia w powiecie na 31-12-2002 r.		
Wyszczególnienie	Ludność ogółem	W tym kobiety
Miasto Wierzuszów	8858	4606
Gmina Wierzuszów	5294	2645
Gmina Bolesławiec	4196	2064

74

Gmina Czastary	4101	2043
Gmina Galewice	6176	3114
Gmina Lututów	4885	2471
Gmina Lubnice	4205	2111
Gmina Sokolniki	4877	2483
Razem zamieszkałi na wsi	33734	16931
Ogółem	42592	21537

Struktura bezrobocia na tle powiatu wierzuszkiego 30-06-2004r.				
Wyszczególnienie	2003 rok		2004 rok	
	Liczba bezrobotnych	Udział % do ogółu bezrobotnych	Liczba bezrobotnych	Udział % do ogółu bezrobotnych
Miasto Wierzuszów	815	25,1	678	25,9
Gmina Wierzuszów	381	12,2	337	12,9
Gmina Galewice	504	16,1	408	15,6
Gmina Lututów	353	11,3	318	12,2
Gmina Lubnice	203	6,5	178	6,8
Gmina Sokolniki	316	10,1	233	8,9
Gmina Czastary	294	9,4	253	9,7
Gmina Bolesławiec	260	8,3	211	8,0
Razem	3.126	100	2.616	100

Struktura bezrobotnych z terenu Gminy Bolesławiec					
Bezrobotni ogółem w 31.03.2004 r.	Z liczby ogółem				
	Kobiety	Absolwenci szkół ponadpodstawowych	Bezrobotni w wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata)	Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	Z prawem do zasiłku
257	122	18	199	135	21

Dane z końca czerwca 2004 roku potwierdzają, że nadal w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy znajdują się bezrobotni w wieku 18-44 lata tzn. w wieku produkcyjnym-mobilnym, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 74,1% tj. 1938 osób (w czerwcu 2003r. stanowili oni 77% tj. 2.405 osób). Znaczący udział w ogóle bezrobotnych miały osoby w wieku młodym (18-34lata) w liczbie 1.483 osoby, które stanowiły 56,7% ogółu bezrobotnych (w czerwcu 2003r. stanowili oni 58,9% tj. 1.840).

75

Struktura bezrobotnych według wieku w powiecie wierzuszkim				
Wiek	2003 rok		2004 rok	
	Ogółem	Udział %	Ogółem	Udział %
15-17 lat	4	0,1	0	0
18-24 lata	1031	33,0	812	31,0
25-34 lata	809	25,9	671	25,7
35-44 lata	565	18,1	455	17,4
45-54 lata	631	20,2	578	22,1
55-59 lat	70	2,2	85	3,2
60-64 lata	16	0,5	15	0,6
Razem	3126	100	2616	100

Sytuacja bezrobotnych w strukturze wykształcenia utrzymuje się na niezmiennym poziomie od kilku lat. Nadal najliczniejszą grupę stanowią osoby bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia stanowiąc 64,9% ogółu bezrobotnych tj. 1.698 osób (czerwiec 2003r. stanowili 65,4% tj. 2.046 osób).

Struktura bezrobotnych według wykształcenia w powiecie wierzuszkim				
Wykształcenie	2003 rok		2004 rok	
	Ogółem	Udział %	Ogółem	Udział %
Wyższe	116	3,7	105	4,0
Policealne i średnie zawod.	758	24,3	647	24,7
Średnie ogólnokształcące	206	6,6	166	6,4
Zasadnicze zawodowe	1.132	36,2	934	35,7
Gimnazjalne i poniżej	914	29,2	764	29,2
Razem	3.126	100	2.616	100

Negatywnymi skutkami bezrobocia dotknięte są wszystkie kategorie bezrobotnych. W najgorszej jednak sytuacji ze względu na brak doświadczenia zawodowego są bezrobotni, którzy chcą podjąć pierwszą w życiu pracę oraz osoby z krótkim stażem pracy.

76

Struktura bezrobotnych według stażu pracy w powiecie wierszowskim				
Staż pracy ogółem	2003 rok		2004 rok	
	Ogółem	Udział %	Ogółem	Udział %
do 5 lat	1.051	33,6	904	34,6
5-10 lat	435	13,9	340	13,0
10-20 lat	516	16,5	429	16,4
20-30 lat	322	10,3	290	11,1
30 lat i więcej	30	1,0	27	1,0
bez stażu	772	24,7	626	23,9
Razem	3.126	100	2.616	100

W strukturze bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią bezrobotni z krótkim stażem pracy do 5 lat, którzy stanowią 34,6% ogółu bezrobotnych tj. 904 osoby (czerwiec stanowili 33,6% tj. 1.051 osób). Bezrobotni bez stażu pracy stanowili 23,9% tj. 626 osób (czerwiec stanowili 24,7% tj. 772 osoby).

Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w powiecie wierszowskim				
Wyszczególnienie	2003 rok		2004 rok	
	Ogółem	Udział %	Ogółem	Udział %
Do 1 miesiąca	207	6,6	221	8,4
1-3 miesięcy	251	8,0	237	9,1
3-6 miesięcy	381	12,2	301	11,5
6-12 miesięcy	529	16,9	410	15,7
12-24 miesięcy	602	19,3	409	15,6
Pow. 24 miesięcy	1.156	37,0	1.038	39,7
Ogółem	3.126	100	2.616	100

Populacja osób długotrwale bezrobotnych jest zbiorowością najbardziej dotkniętą negatywnymi skutkami. W końcu czerwca 2004r. w strukturze bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy najliczniejszą grupę stanowili długotrwale bezrobotni oczekujący na pracę powyżej 12 miesięcy tj. 1.447osób, które stanowiły 55,3% ogółu bezrobotnych (czerwiec 2003 stanowili 56,3 % tj. 1.758).

77

2.11.3. PROBLEMY SPOŁECZNE

Problemy społeczne w latach 2001 – 2004 w gminie Bolesławiec realizowane były w oparciu o rozwiązania prawne – ustawowe oraz o współpracę Gminy, GOPS w Bolesławcu na wspólnej płaszczyźnie w oparciu o wspólną strategię rozwiązywania problemów społecznych na terenie powiatu.

Problemy społeczne rozpatrywane w aspektach:

- Pomoc osobom niepełnosprawnym, chorym, samotnym, starym.
- Pomoc osobom bezrobotnym, rodzinom dotkniętym bezrobociem.
- Sprawy ograniczania patologii i uzależnień, przemoc w rodzinach, problemy wychowawcze.

Liczba osób dotkniętych patologią i uzależnieniem, przemocą w rodzinie i problemami wychowawczymi na terenie Gminy Bolesławiec lata 2001-2004				
	2001	2002	2003	2004
Alkoholizm	3	7	7	4
Przemoc w rodzinie				1
Problemy wychowawcze			1	1

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Bolesławiec				
	2001	2002	2003	2004
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	177	265	253	125
Liczba rodzin	172	193	186	90

W gminie Bolesławiec w celu pokonywania barier architektonicznych dla niepełnosprawnych ruchowo w latach wcześniejszych wybudowano podjazdy: Dom Kultury, Dom Handlowy, Urząd Gminy, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bolesławcu. Wykonano również windę osobowa do wjazdu przez pententów na wyższą kondygnację budynku Urzędu Gminy. Nowa ustawa o świadczeniach rodzinnych rozszerzyła krąg osób, które korzystają z dodatku rehabilitacyjnego dotyczy to dzieci do lat 16 i młodzież do lat 24.

Liczba osób niepełnosprawnych, chorych, samotnych i starych objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Bolesławiec				
	2001	2002	2003	2004
Niepełnosprawni	57	89	83	41
Chorzy	9	13	13	8
Samotni i starzy	6	8	13	7

78

Zadania z zakresu ograniczeń patologii i uzależnień w gminie wynikają z Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach którego występuje ścisła współpraca GOPS z Pełnomocnikiem d.s. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z: Komisją d.s. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Prewencji Policji, Szkołami Podstawowymi w Bolesławcu, Chróście, Miesleszynie i Żdzarach, Gimnazjum w Bolesławcu, Sądem Rejonowym w Wieluniu, Parafią Rzymsko-Katolicką w Chróście i PCPR w Wierszowie. Powołane w 2000 r. cztery Świetlice nadal działają, finansowane są z budżetu gminy, wychowawcy – opiekunowie pracują z 80 dziećmi. Istniejąca grupa samowspierająca AA „Azymut”, mająca swój lokal w Bolesławcu skupia 15 osób – trzeźwych alkoholików.

2.12. OŚWIATA I KULTURA

2.12.1. SZKOLNICTWO

Szkolnictwo jest tą gałęzią gospodarki od której zależy nasza przyszłość i jednocześnie tym obszarem w którym obserwuje się największe zmiany w ostatnich latach zarówno w zakresie zmiany systemu nauczania ale również problemy wiążące się z falami demograficznymi. W Gminie Bolesławiec tak samo jak w województwie łódzkim już teraz daje się zaobserwować mniejszą liczbę urodzin niż kilka lat temu co nieuchronnie wpłynie na przyszłość całego szkolnictwa w Gminie.

Ilość uczniów w szkołach województwa łódzkiego w latach 1995-2001							
Rodzaj szkoły	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
podstawowe	114408	110433	105955	290838	242687	197384	191480
gimnazja					37361	72275	105601
zasadnicze zawodowe	12629	11866	11257	34973	32233	29094	18429
licea ogólnokształcące	24730	25506	26129	54432	57972	62493	48641
średnie zawodowe	21591	21262	21191	56885	58023	58610	46588
policealne	6113	6669	7419	12676	13141	12245	12989
wyższe publiczne	42260	53447	58434	78694	87845	100889	112019
wyższe niepubliczne		6227	10991	22670	28643	35117	39793

Zródło: Roczniki Statystyczne Województw 1996-2000 i 2001i 2002, GUS, Warszawa 1996-2000 i 2001r. i 2002 r.

Ilość szkół województwa łódzkiego w latach 1995-2001							
Typy szkół	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
podstawowe	234	235	235	1185	1076	983	905
gimnazja					323	333	341
zasadnicze zawodowe	47	46	47	150	148	147	129
licea ogólnokształcące	69	70	72	146	154	170	171
średnie zawodowe	142	139	139	359	386	408	401
policealne	67	73	80	148	164	194	188
wyższe publiczne	11	12	15	19	19	19	21
wyższe niepubliczne		6	9	13	13	13	15

Zródło: Roczniki Statystyczne Województw 1996-2000 i 2001 i 2002, GUS, Warszawa 1996-2000 i 2001r. i 2002 r.

Gmina wyposażona jest w obiekty i lokale służące zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców w zakresie oświaty, kultu religijnego, sportu.

Na jej terenie usytuowane są 4 przedszkola (Bolesławiec, Chróście, Miesleszyn, Żdzary) oraz szkoły:

- Publiczne Gimnazjum w Bolesławcu – 160 uczniów,
- Szkoła Podstawowa w Bolesławcu – 149 uczniów,
- Szkoła Podstawowa w Chróście – 59 uczniów,
- Szkoła Podstawowa Miesleszynie – 56 uczniów,
- Szkoła Podstawowa w Żdzarach – 89 uczniów.

79

80

Liczba urodzin w Gminie Bolesławiec w latach 1997-2003									
Lp	Miejscowość/Liczba urodzin	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Razem
1	Bolesławiec	9	9	6	6	7	11	3	51
2	Chotyń	5	4	2	2	6	3	2	24
3	Chróścín	5	10	6	5	2	0	3	31
4	Gola	2	1	1	1	3	0	4	12
5	Kamionka	1	1	1	3	1	1	1	9
6	Kol. Bolesławiec Chróścín	0	0	0	1	0	1	2	4
7	Mieleszyn	10	4	5	6	5	12	7	49
8	Piaski	0	2	2	1	1	1	1	8
9	Podbolesławoiee	0	1	3	2	3	0	3	12
10	Wiewiórka	0	1	2	2	1	3	1	10
11	Zdzary	6	13	10	3	9	9	6	56
	Razem	38	46	38	32	38	41	33	

Szkoła Bolesławiec to poz. 1+2+5+6+8+9
Szkoła Zdzary to poz. 10+11

Szkoła Chróścín to poz. 3+4
Szkoła Mieleszyn to poz. 7

Symulacja liczebności dzieci w poszczególnych latach szkolnych Szkoła Podstawowa w Mieleszynie 2004-2011									
Rok szkolny/ klasa	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
I	9	10	4	5	6	5	12	7	
II	12	9	10	4	5	6	5	12	7
III	9	12	9	10	4	5	6	5	12
IV	9	9	12	9	10	4	5	6	5
V	7	9	9	12	9	10	4	5	6
VI	10	7	9	9	12	9	10	4	5
Razem	56	56	53	49	46	39	42	39	35

Symulacja liczebności dzieci w poszczególnych latach szkolnych Szkoła Podstawowa w Zdzarach 2001-2011									
Rok szkolny/ klasa	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
I	15	6	14	12	5	10	12	7	
II	13	15	6	14	12	5	10	12	7
III	13	13	15	6	14	12	5	10	12
IV	18	13	13	15	6	14	12	5	10
V	15	18	13	13	15	6	14	12	5
VI	15	15	18	13	13	15	6	14	12
Razem	89	80	79	73	65	62	59	60	46

81

Symulacja liczebności dzieci w poszczególnych latach szkolnych Szkoła Podstawowa w Chróścín 2004-2011										
Rok szkolny/ klasa	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
I	8	7	11	7	6	5	0	7		
II	7	8	7	11	7	6	5	0	7	
III	16	7	8	7	11	7	6	5	0	
IV	9	16	7	8	7	11	7	6	5	
V	9	9	16	7	8	7	11	7	6	
VI	10	9	9	16	7	8	7	11	7	
Razem	59	56	58	56	46	44	36	36	25	

Symulacja liczebności dzieci w poszczególnych latach szkolnych Szkoła Podstawowa w Bolesławcu 2004-2011										
Rok szkolny/ klasa	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
I	25	15	17	14	15	18	17	12		
II	21	25	15	17	14	15	18	17	12	
III	21	21	25	15	17	14	15	18	17	
IV	27	21	21	25	15	17	14	15	18	
V	22	27	21	21	25	15	17	14	15	
VI	33	22	27	21	21	25	15	17	14	
Razem	149	131	126	113	107	104	96	93	76	

Symulacja liczebności dzieci w poszczególnych latach szkolnych Gimnazjum Publiczne w Bolesławcu 2004-2011										
Rok szkolny/ klasa	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
I	48	68	53	63	59	53	57	38	46	
II	45	48	68	53	63	59	53	57	38	
III	66	45	48	68	53	63	59	53	57	
Razem	159	161	169	184	175	175	169	148	141	

2.12.2 KULTURA

Istniejący w Gminie Gminny Dom Kultury i Biblioteka Gminna prowadzą działalność związaną z upowszechnieniem kultury, czytelnictwem, zachowaniem tradycji. Umożliwiają mieszkańcom uczestnictwo w różnorodnych formach działalności artystycznej. Na terenie Gminy istnieje Biblioteka i dwie jej filie, które łącznie obsługują około 450 czytelników rocznie. Łącznie wypożyczono w 2001 roku 12032 książki, w 2002 – 116666 książek, a w roku 2003 – 12567. Wskaźnik wypożyczeń jest dość wysoki i wynosi 29,3 książki na jednego czytelnika. Wskaźnik

82

wypożyczeń na 100 mieszkańców Gminy ciągle rośnie i wynosi obecnie 297 książek na 100 mieszkańców.

Charakterystyka stanu czytelnictwa na terenie Gminy Bolesławiec za lata 2001-2003			
	2001	2002	2003
Stan księgozbioru ogółem	19392	19444	19514
Bolesławiec	8492	8391	8534
Mieleszyn	5300	5378	5490
Zdzary	5600	5675	5490
Wydatki na zakup książek	7991,00	5730,00	9291,00
Bolesławiec	3996,00	2768,00	4960,00
Mieleszyn	5300,00	1500,00	2051,00
Zdzary	5600,00	1462,00	2280,00
Zakup w woluminach	332	270	468
Bolesławiec	159	117	222
Mieleszyn	107	78	112
Zdzary	66	75	134
Wskaźnik zakupu na 100	7,8	6,4	11
Wypożyczenia ogółem	12032	11666	12567
Bolesławiec	8870	7209	8288
Mieleszyn	2742	3412	3197
Zdzary	420	1045	1081
Wskaźnik wypożyczeń na 100	278	276	297
Liczba czytelników ogółem	439	435	429
Bolesławiec	220	220	222
Mieleszyn	129	117	119
Zdzary	90	98	88
Wskaźnik czytelników na 100	10,3	10,2	10,1

83

2.14. ANALIZA SWOT GMINY BOLESŁAWIEC

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Położenie Gminy w centralnej Polsce Wysoki potencjał siły roboczej przy niskim koszcie wytwarzania Dobre rozwinięta infrastruktura drogowa Zasoby wód geotermalnych Walory krajobrazowe Walory turystyczne Uregulowane stosunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Wysoki wskaźnik wykorzystania funduszy zewnętrznych Wysoki wskaźnik wydatków inwestycyjnych Naturalne środowisko dla rozwoju turystyki przejazdowej Zrozumienie szans i problemów przez władze Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> Niekorzystna sytuacja demograficzna, ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji Niski poziom dochodów publicznych Brak obwodnic Bolesławca Zły stan techniczny dróg Słabo rozwinięta infrastruktura teleinformatyczna Brak gazyfikacji Gminy Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna Niskie kwalifikacje zasobów pracy Mała mobilność przestrzenna i zawodowa zasobów pracy Brak zbiorników małej retencji Niska lesistość Słaba jakość bonitacyjna większości gleb i wysokie zakwaszenie Gospodarstwa małe obszarowo, prowadzące produkcję wielokierunkową Mała aktywność w poszukiwaniu pozarolniczych źródeł dochodów Niski stopień samoorganizowania się rolników Niedostatecznie rozwinięta baza przetwórczo –przechwalnicza produktów rolnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Integracja z UE Możliwość korzystania ze środków pomocowych UE Napływ kapitału zagranicznego Realizacja programu budowy obwodnicy Bolesławca Wzrost wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, w szczególności ludzi młodych Realizacja idei społeczeństwa informacyjnego Utrzymywanie preferencyjnego kredytowania rolnictwa i jego otoczenia Realizacja budowy zbiorników retencyjnych Potencjalne warunki naturalne dla rozwoju turystyki specjalistycznej eko-agroturystyki 	<ul style="list-style-type: none"> Niski udział dochodów własnych JST Postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa Wysoki i stale rosnący poziom bezrobocia Niska opłacalność produkcji rolniczej Odpływ wysoko wyspecjalizowanej kadry do ośrodków gospodarczo silniejszych Wysoki poziom cen usług teleinformatycznych i teletransmisyjnych Struktura demograficzna Marginalizacja społeczna terenów wiejskich

84

III. STRATEGICZNE PLANY ROZWOJU GMINY BOLESŁAWIEC

3.1. CELE POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA ZAWARTE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BOLESŁAWIEC OPRACOWANYM W 2004 ROKU:

1. Poprawa stosunku pomiędzy zwodociągowaniem, skanalizowaniem Gminy poprzez budowę sieci kanalizacyjnej oraz zastosowanie innych rozwiązań zmierzających do kompleksowego uregulowania układu odprowadzania i zagospodarowywania ścieków komunalnych,
2. Doprowadzenie do efektywnej pracy Gminnej oczyszczalni ścieków poprzez dociążenie ściekami komunalnymi dostarczonymi przez budowaną sieć kanalizacyjną oraz modernizację oczyszczalni,
3. Dbałość o jakość wody doprowadzanej do gospodarstw domowych poprzez sieć wodociągową oraz dążenie do racjonalnego zużycia dostarczonej wody,
4. Opracowanie i wdrożenie długofalowych rozwiązań gospodarowania odpadami oraz selektywnej zbiórki odpadów,
5. Ograniczanie uciążliwości wynikających z ruchu kołowego poprzez budowę nowych i modernizację istniejących drogowych ciągów komunikacyjnych, w tym budowy obwodnicy „Bolesławiec”
6. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązań komunikacyjnych odciążających centrum Bolesławca od nadmiernego ruchu kołowego m.in. poprzez budowę obwodnicy Bolesławca,
7. Działania na rzecz budowy zbiorników retencyjnych na rzece Prośnie,
8. Dbałość o właściwą politykę ekologiczną w zakresie zagospodarowania przestrzennego poprzez zgodność z zapisami Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego przyjętego do realizacji w roku 2002,
9. Promowanie i wprowadzanie nowych technologii w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego z wykorzystaniem alternatywnych źródeł ciepła w tym biomasy,
10. Sporządzenie planu rozpoznania i inwentaryzacji zasobów przyrodniczych Gminy Bolesławiec oraz sukcesywna realizacja planów obejmujących florę i faunę oraz czyste ekologicznie wielko i małoobszarowe przestrzenie przyrodnicze,
11. Wypracowanie rozwiązań integrujących środowiska lokalne wokół Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami w zakresie monitorowania i okresowej zmiany założeń tych opracowań,
12. Prowadzenie akcji uświadamiających dotyczących aspektów ekologicznych w celu wzrostu odpowiedzialności społecznej za kształt zamieszkiwanej przestrzeni, środowiska naturalnego i budowy harmonii krajobrazu,
13. Działania na rzecz nienaruszonych wartości żywej przyrody, systemów ekologicznych w tym różnorodności biologicznej, urody krajobrazu siedlisk zwierzyń dzikiej, oraz materialnego świadectwa dziedzictwa kulturowego,

85

3.3. POWIĄZANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY Z PLANEM ROZWOJU LOKALNEGO

Opracowanie niniejsze starano się tak przygotować aby spełniało zarówno zadania przewidziane dla Strategii Rozwoju Gminy w jej aspekcie długookresowym jak i Planu Rozwoju Lokalnego w szczegółowo określonym horyzoncie programowania na lata 2004-2006 oraz zasygnalizowania działań przewidzianych na lata 2007-2013. Dlatego dbając o zachowanie spójności Planu Rozwoju Lokalnego ze Strategią Rozwoju Gminy Bolesławiec opisano zależności występujące pomiędzy tymi opracowaniami. Zarówno w procesie tworzenia Strategii jak i Planu sprawą, która miała istotne znaczenie było, aby wszelkie działania wynikające z obydwu opracowań cechowało zaangażowanie i poczucie odpowiedzialności całej społeczności Gminy za jej dynamiczny rozwój. Spektrum zagadnień, które Strategia i Plan opisuje pozwala zapewnić jej szeroką akceptację społeczną, jak również zainteresować realizacją działań z nich wynikających jak największą liczbę uczestników życia społecznego i gospodarczego. Samorządowej władzy Gminy przypada tu rola szczególna: inicjatora, koordynatora, a często także realizatora poszczególnych działań.

Strategia mając charakter ogólny koncentruje się na sprawach najistotniejszych. Przedstawia uwarunkowania oraz określa podstawowe cele i kierunki rozwoju dla poszczególnych dziedzin tj. infrastruktury technicznej, rozwoju kultury, nauki, polityki ekologicznej, itp.), strategicznych z punktu widzenia funkcjonowania i rozwoju całej Gminy. Realizacja tych działań będzie jednocześnie realizacją Strategii oraz Planu Rozwoju Lokalnego. Biorąc to uwagę potencjalne szanse i zagrożenia oraz możliwości i ograniczenia wynikające z sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, strategia przyjmuje opcję realizacyjną polegającą na łączeniu elementów rozwoju zewnętrznego i wewnętrznego przy czym, rozwój opierający się na dynamice wewnętrznej Gminy uznano za istotniejszy. Przy takim podejściu konieczne jest maksymalne mobilizowanie własnych sił przy równoczesnym zwiększeniu atrakcyjności Gminy dla zewnętrznych inwestorów. Warunkiem powodzenia takiej strategii będzie umiejętność powiązania lokalnego środowiska z inwestorami zewnętrznymi.

Najbliższe lata określą pozycję Gminy zarówno w kontekście powiatu jak i wymiarze wojewódzkim. W związku z tym, aby w znaczący sposób podnieść rangę Gminy, poprawić warunki życia ludności oraz zapewnić dalszy wzrost atrakcyjności lokalizacyjnej i przyciągnąć niezbędny dla rozwoju kapitał należy prowadzić planowe, systematyczne oraz skoordynowane działania realizacyjne w skali całej Gminy. Działania te opisuje właśnie Plan Rozwoju Lokalnego pokazując konkretne rozwiązania problemów. Podstawą dla tych działań powinna być jasno określona polityka władz połączona z konsekwentnym dążeniem do wytyczenia długookresowych i realistycznie określonych celów rozwojowych, które zapewnią sprawność działania i zdolność do szybkiego reagowania na zmienne sytuacje i nowe zjawiska społeczno-gospodarcze zachodzące w kraju i na świecie. Priorytetowymi działaniami winny stać się przedsięwzięcia zmierzające do likwidacji barier i dysproporcji rozwojowych.

87

14. Racjonalizacja gospodarki energią cieplną i elektryczną oraz obniżenie kosztów funkcjonowania infrastruktury gminnej,
15. Prowadzenie planowej gospodarki zadrzewiania, zalesiania i gospodarowania zielenią,
16. Promowanie rozwoju agroturystyki.

3.2. CELE POLITYKI GOSPODAROWANIA ODPADAMI ZAWARTE W PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY BOLESŁAWIEC OPRACOWANYM W 2004 ROKU:

1. Tworzenie Gminnego Ośrodka Informacji i Monitoringu Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami,
2. Objęcie wszystkich mieszkańców Gminy zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych,
3. Przeprowadzanie akcji edukacyjnej promującej selektywną zbiórkę, oraz wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów (makułatura, szkło, tworzywa sztuczne, metale) oraz odpady niebezpieczne,
4. Przeprowadzanie akcji edukacyjnej wśród mieszkańców Gminy mającej na celu zmniejszenie ilości odpadów deponowanych w środowisku w sposób niekontrolowany („dzikie” wysypiska odpadów),
5. Rekultywacja istniejących „dzikich” składowisk odpadów,
6. Rozpoznanie i w miarę potrzeby wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych, wielkogabarytowych oraz budowlanych pochodzących z masy odpadów komunalnych, ewentualnie powstanie Gminnego Punktu Gromadzenia Odpadów,
7. Realizacja programu popularyzacji przydomowego kompostowania odpadów zielonych oraz kuchennych,

86

3.4. CELE STRATEGII GMINY BOLESŁAWIEC

Cel generalny

Podniesienie atrakcyjności Gminy w strukturze powiatu oraz województwa jako obszaru sprzyjającego zamieszkanu ludzi i gospodarce oraz dążenie do budowy wewnętrznej spójności terenu przy zachowaniu różnorodności jego miejsc; wykorzystując atut centralnego położenia, przekształcenie gospodarki z typowej rolniczej na przemysłowo-rolniczą oraz na usługowo-produkcyjną.

Tak sformułowany cel generalny - misja Gminy, kieruje uwagę na mieszkańców i jakość ich życia oraz inwestorów i warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Chodzi o podniesienie ogólnego poziomu cywilizacyjnego w Gminie poprzez poprawienie jakości życia i jej zbliżanie do przeciętnego standardu europejskiego oraz zapewnienie trwałego rozwoju wspartego na solidnej, nowoczesnej bazie gospodarczej.

Cele szczegółowe

Realizacja przemian określonych w misji przy aktualnym stanie i tendencjach rozwojowych Gminy, będzie wymagała skoncentrowania wysiłków na wielu problemach. Najważniejsze z nich zidentyfikowano w trzech strategicznych dla Gminy sferach:

- I społecznej, w której głównym celem jest wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego Gminy,
- II ekonomicznej, w której głównym celem jest poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki Gminy,
- III funkcjonalno-przestrzennej, w której głównym celem jest stworzenie rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą.

W każdej z tak określonych sfer powinny być podjęte działania, które uznano za priorytetowe dla rozwoju regionu.

I. Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego - cele szczegółowe

1. Podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców,
2. Podniesienie jakości życia i stanu zdrowotności mieszkańców,
3. Porządkowanie gospodarki przestrzennej.

II. Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki Gminy - cele szczegółowe

1. Zwiększenie dostępności terenu Gminy poprzez rozwój infrastruktury transportowej i informacyjnej,

88

2. Tworzenie nowoczesnej bazy gospodarczej,
3. Stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich,
4. Tworzenie, w powiecie i województwie, wizerunku terenu przyjaznego i atrakcyjnego do zamieszkania, inwestowania i współpracy.

III. Stworzenie rzeczywistego terenu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą- cele szczegółowe

1. Wspomaganie i promowanie różnych form edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych,
2. Inicjowanie i wspomaganie rozwoju różnych form i przejawów kultury,
3. Stymulowanie przemian w sieci osadniczej Gminy, polegających na wzmoczeniu roli poszczególnych miejscowości w organizacji funkcjonalno-przestrzennej regionu.

Uzasadnienie wyboru celów szczegółowych

- Podniesienie poziomu wykształcenia i rozwój kulturowy mieszkańców

Jakościowy rozwój zasobów ludzkich traktowany jest jako niezbędny czynnik wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego. Powszechnie zaobserwowaną tendencją w krajach rozwiniętych jest wzrost kwalifikacji pracowników i zmniejszanie udziału zatrudnianych pracowników fizycznych. We współczesnym świecie umiejętności ludzi i posiadana wiedza są głównym bogactwem regionów. Zdecydowanie zmniejszyła się rola tradycyjnych czynników produkcji: ziemi, prostej pracy, kapitału. Można je zdobyć, jeżeli posiada się do tego odpowiednią wiedzę.

Sytuacja Gminy rozpatrywana z punktu widzenia jakości zasobów ludzkich jest dość trudna do jednoznacznej oceny. Stolica Gminy jest silnym ośrodkiem usługowym i kulturalnym. Zarazem jednak duża liczba mieszkańców posiada jedynie wykształcenie podstawowe i nie dysponuje kwalifikacjami zawodowymi odpowiadającymi potrzebom nowoczesnej, rozwijającej się gospodarki.

W porównaniu do aglomeracji miejskich wskaźnik ludzi z wyższym wykształceniem jest zbyt niski, a osób z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym zbyt wysoki. Rzutuje to nie tylko na poziom kultury i jakość życia mieszkańców, ale także na efekty gospodarcze oraz tempo zmian strukturalnych. Poza tym, niski poziom wykształcenia i brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych znaczącej części społeczeństwa jest jedną z podstawowych przyczyn niskich dochodów i utrzymywania się wysokiego poziomu bezrobocia, coraz bardziej przybierającego charakter strukturalny.

- Podniesienie jakości życia i stanu zdrowotności mieszkańców

Jakość życia mieszkańców jest pojęciem szerokim, na który składa się wiele elementów, w tym trzy podstawowe: warunki zamieszkania, pracy i wypoczynku. Niezwykle ważne jest poczucie bezpieczeństwa obywateli rozumiane w szerokim tego

89

słowa znaczeniu tzn. zmniejszenie stopnia zagrożenia przestępczością, ale również poczucie stabilizacji, posiadania pracy, zmniejszenie strachu przed bezrobociem.

Jakość życia w Gminie jest względnie niska w stosunku do miejsc urbanizowanych. Wpływa na to m.in. niski poziom wynagrodzeń, wysokie bezrobocie, duża liczba mieszkańców żyjących w warunkach ubóstwa, zły stan zdrowia obywateli.

- Uporządkowanie gospodarki przestrzennej

Uporządkowanie gospodarki przestrzennej i jej ugruntowanie oraz związany z tym ład przestrzenny to jeden z podstawowych elementów ułatwiających życie mieszkańcom i ułatwiających prowadzenie działalności gospodarczej.

- Zwiększenie dostępności Gminy poprzez rozwój infrastruktury transportowej i informacyjnej

Gmina Bolesławiec ma bardzo dobre strategiczne położenie w centrum kraju. Dostępność komunikacyjną należy tu rozpatrywać w szerokim tego słowa znaczeniu. Rozwiązaniem niektórych problemów komunikacyjnych byłoby przebudowanie i rozbudowa układu komunikacyjnego w tym budowa obwodnicy Bolesławca.

- Tworzenie nowoczesnej bazy gospodarczej

Podstawowym problemem jest utrzymanie i wzmocnienie istniejących i nowo powstających przedsiębiorstw lokalnych poprzez stworzenie im korzystnych warunków dla rozwoju. Warunkiem rozwoju nowoczesnych małych i średnich przedsiębiorstw jest ich zdolność do innowacji, kooperacji i współpracy, a to zależeć będzie od stworzenia dostępu (na korzystnych warunkach), do informacji, doradztwa, pośrednictwa technologicznego i wyspecjalizowanych instrumentów finansowych.

- Stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju obszaru Gminy

Podstawowym problemem obszarów wiejskich i dominującego na nich rolnictwa jest restrukturyzacja produkcji rolnej i podniesienie jej walorów jakościowych zmierzające do zwiększenia efektywności ekonomicznej oraz poprawa warunków cywilizacyjnych mieszkańców.

- Tworzenie, w powiecie i w województwie wizerunku terenu przyjaznego i atrakcyjnego do zamieszkania, inwestowania i współpracy

Zachodzi konieczność prowadzenia profesjonalnego marketingu zarówno w powiecie jak i województwie promującego zasoby i walory Gminy.

- Wspomaganie różnych form edukacji regionalnej dzieci, młodzieży i dorosłych

90

Kształtowanie świadomości terytorialnej społeczności jest procesem długotrwałym, wymagającym zintegrowanego oddziaływania na różne sfery życia człowieka. Jedną z podstawowych form takiego oddziaływania jest wychowanie przez edukację o charakterze regionalnym. Dotyczy to przede wszystkim dzieci i młodzieży, ale pewne formy tej edukacji odnoszą się mogą również do osób dorosłych.

- Inicjowanie i wspomaganie rozwoju różnych form i przejawów kultury

Jedną z podstawowych przesłanek dla kształtowania tożsamości społeczeństwa jest oryginalność jego kultury, która odróżnia mieszkańców Gminy od pozostałych obszarów i czyni go regionem kulturowym.

- Stymulowanie przemian w sieci osadniczej Gminy, polegających na wzmoczeniu roli poszczególnych miejscowości w organizacji funkcjonalno-przestrzennej regionu.

Należy dążyć do integracji osadniczej całego terenu Gminy poprzez wzmocnienie roli ościennych miejscowości stolicy Gminy.

Zadania dla poprawy sytuacji w Gminie

Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Główne zadania w ramach zmian w strukturze gospodarczej gminy to:

- Monitoring działających na terenie gminy podmiotów gospodarczych,
- Opracowanie gminnego systemu zachęt finansowych i podatkowych dla potencjalnych inwestorów Ustalenie reguł współpracy Urzędu Gminnego z podmiotami gospodarczymi działającymi w gminie oraz potencjalnymi inwestorami,
- Utworzenie w gminie lokalnego ośrodka przedsiębiorczości oraz budowa gminnej sieci finansowej (inkubator przedsiębiorczości, towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, spółdzielcze kasy oszczędnościowe itp.),
- Utworzenie i wspieranie bazy przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie Gminy,
- Podjęcie działań wspierających powstawanie lokalnych zakładów przemysłowych, stworzenie sieci skupu płodów rolnych na terenie Gminy,
- Wspieranie zbiorowych form gospodarowania rolników,
- Animacja, wspieranie i doradztwo grup producenckich,
- Aktywizacja osób bezrobotnych z terenu Gminy,

Gmina Bolesławiec, posiadając szczególnie korzystne warunki przyrodnicze powinna rozwijać rolnictwo drogą rozwoju wielofunkcyjnego, bazując na funkcjach nierolniczych. Zakłada się komplementarny rozwój gospodarstw rolniczych, polegający na wprowadzaniu do tych gospodarstw drobnych funkcji gospodarczych, niewymagających szczególnych obszarowych modyfikacji siedlisk.

91

W tym celu wymagana jest:

- Ochrona istniejących terenów zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- Umiar w stosowaniu chemicznych środków ochrony roślin i nawozów sztucznych,
- Prowadzenie gospodarki hodowlanej w oparciu o małe obiekty inwentarskie z nowoczesnym zakazem realizacji ferm beściołowych,
- Zakaz wylewania gnojowicy i ścieków do nawożenia pól,
- Ograniczenie rozdrabniania gospodarstw.

W ramach restrukturyzacji rolnictwa na terenie Gminy zakładana jest realizacja następujących zadań:

- Tworzenie warunków sprzyjających wzrostowi konkurencyjności gospodarstw rolnych,
- Tworzenie warunków do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- Organizacja lokalnego rynku dystrybucji produktów rolnych poprzez wykonywanie analiz możliwości produkcyjnych i przechowalniczych, identyfikację możliwych źródeł zbytu produktów rolnych na rynkach i placach hurtowych, zawieranie umów producent – przetwórcą,
- Wdrażanie i upowszechnianie intensywnego rolnictwa poprzez wprowadzanie nowych gatunków uprawowych i hodowlanych, stosowanie nowych technologii z zastosowaniem rolniczym,
- Organizacja szkoleń promujących zastosowanie nowych technologii,
- Upowszechnianie racjonalnych zasad stosowania nawozów mineralnych oraz stosowania i przechowywania nawozów organicznych,
- Racjonalizowanie stosowania pestycydów poprzez atestację i modernizację opryskiwaczy oraz popularyzowanie biologicznych metod zwalczania szkodników i chorób oraz właściwej agrotechniki ograniczającej zachwaszczanie pól,
- Uwzględnienie w realizacji przedsięwzięć inwestycji komunalnych zagadnień eko - rozwoju, zwłaszcza przy rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej oraz wyboru optymalnej koncepcji dotyczącej oczyszczalni ścieków oraz wsparcia budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- Organizowanie akcji i konkursów dotyczących promocji rozwiązań ekologicznych w gminie (konkurs na najładniejszą zagrodę itp.),
- Organizacja programu edukacji ekologicznej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, oraz osób zainteresowanych prowadzeniem rolnictwa ekologicznego oraz działalności agroturystycznej.

Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury

Poważny problem w Gminie, stanowi system odprowadzania i oczyszczania ścieków, który w chwili obecnej i ogranicza się głównie go stolicy gminy i terenów ościennych. Niezbędna jest rozbudowa sieci kanalizacyjnej do pokrycia całego terenu Gminy systemem kanalizacji bądź sieciowej, bądź jeśli będzie to opłacalne z

92

ekonomicznego punktu widzenia przydomowymi oczyszczalniami ścieków najlepiej dla kilku gospodarstw łącznie.

Konieczne jest wdrożenie procedury kontroli zagospodarowywania ścieków komunalnych „produkowanych” przez gospodarstwa domowe oraz podmioty gospodarcze z terenu Gminy i określenie sposobu poświadczania ich zagospodarowywania w przypadku braku podłączenia do sieci kanalizacyjnej. Niezbędna jest budowa zbiorników gromadzących wodę dla celów produkcji rolniczej.

W Gminie Bolesławiec tworzony jest obecnie Program Gospodarki Odpadami w myśl którego Gmina ma inicjować, organizować i nadzorować politykę odpadów. Nie planuje się budowy wysypiska gminnego, gdyż powinna być to raczej inicjatywa ponad gminną, gdyż wydatki związane z wysypiskiem w długim okresie nie są do udźwignięcia przez jedną Gminę. W obecnej chwili system odbierania odpadów gospodarczych i komunalnych zorganizowany jest poprawnie, istnieje jednak potrzeba zorganizowania odbioru i monitoringu odpadów niebezpiecznych.

Głównym zadaniem przekształceń przestrzennych w zakresie transportu, będzie zaspokajanie wzrastających potrzeb transportowych z uwzględnieniem minimalizacji kosztów społecznych i środowiskowych:

- Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ruchu,
- Zwiększenie dostępności do wszystkich rejonów gminy oraz minimalizowanie czasu podróży,
- Zapewnienie wystarczającej przepustowości układu na trasach mających największe obciążenie,
- Zmniejszanie uciążliwości związanych z transportem dla mieszkańców oraz ochrona środowiska

Zadania te są możliwe do wykonania poprzez modernizację i zmianę parametrów elementów układu transportowego oraz poprzez wprowadzanie nowych elementów do układu:

Istotne jest również propagowanie ruchu rowerowego poprzez organizowanie wycieczek i finansowanie ścieżek rowerowych, których poprowadzenie poprzez ciekawe rejony Gminy promujące zabytki i kulturę.

Poprawa stanu środowiska naturalnego

Gospodarka odpadami w gminie powinna zostać uporządkowana przez zorganizowany wywóz śmieci na wysypisko. Należy zlikwidować tzw. „dzikie wysypiska”, rozlokowane na całym obszarze gminy oraz egzekwować zakaz składowania odpadów w dowolnych miejscach. Należy również zorganizować punkty skupu surowców wtórnych oraz selektywnego składowania odpadów, w celu maksymalnego odzysku surowców wtórnych.

Poprawa stanu środowiska kulturowego

Zadania podejmowane dla realizacji celów kulturowych, sprowadzają się głównie do ochrony dziedzictwa kulturowego obejmującej:

- Krajobraz kulturowy, elementy tradycji i regionalia,

93

- Zabytki kultury materialnej.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości, na terenie Gminy powinny być zachowane, a wszelkie prace dotyczące remontów bieżących i odbudów oraz adaptacji muszą być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, celem zachowania właściwych cech stylistycznych oraz zastosowaniem odpowiednich rozwiązań materiałowych.

Jednym z głównych zadań w zakresie poprawy stanu środowiska kulturowego jest większe rozpropagowanie walorów Gminy oraz wyeksponowanie wartościowych obiektów zabytkowych i muzealnych, tradycyjnych wartości historycznych, a także zorganizowanie ciekawych tras turystycznych.

Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców, w tym zmiany w strukturze zamieszkania

Słaba kondycja ekonomiczna terenów wiejskich, powoduje że poprawa warunków życia mieszkańców powinna być jednym z głównych priorytetów w planach rozwojowych gminy. Rozwinięcia wymaga sieć placówek służby zdrowia (należy dążyć do zmian w proporcjach: liczba mieszkańców/lekarze) oraz racjonalizacja działania placówek oświaty. Uzupełnień wymaga sfera kultury, której pomoc może większa integracja twórczych środowisk lokalnych.

Jako główne zadania w sferze rozwoju infrastruktury społecznej zaliczyć można:

- Włączenie zadań realizowanych w zakresie infrastruktury społecznej do programów Unii Europejskiej,
 - Podjęcie starań o dofinansowanie ze środków budżetu centralnego inwestycji oświatowych na terenie Gminy,
 - Modernizację i unowocześnienie infrastruktury szkolnej.
- Możliwości rozwojowe budownictwa – a tym samym zmiany w strukturze zamieszkania na terenie Gminy, są ograniczane zarówno warunkami naturalnymi, jak i przepisami ochronnymi wynikającymi z ochrony gleb wysokich klas bonitacyjnych – głównymi zadaniami do realizacji są w tej dziedzinie:
- Ograniczenie procesów utraty istniejącej zabudowy rozproszonej z uwagi na konieczność zmniejszania zagrożeń środowiska i usprawnianie działań porządkowych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej,
 - Ograniczenia w wyznaczaniu nowych terenów zabudowy na obszarach wzdłuż ekologicznych dolin rzecznych, na gruntach pochodzenia organicznego i gruntach rolnych o wysokich klasach bonitacji,
 - Określenie w miejscowych planach zasad architektoniczno – budowlanych, mających za zadanie poprawić estetykę.

94

3.5. CELE PROGRAMU ROZWOJU LOKALNEGO

Wsparcie projektów z zakresu rozwoju obszarów wiejskich ma na celu przeciwdziałanie zjawiskom marginalizacji społecznej i ekonomicznej wspomnianych wyżej obszarów. Rosnące zróżnicowanie pomiędzy obszarami wiejskimi i miastami, między innymi w zakresie dostępności do podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej, wymaga zwiększenia skali inwestowania na terenach wiejskich i dążenia do przyspieszenia zachodzących tam przemian.

W ramach działania przewidziane jest wsparcie dla projektów realizowanych na terenach wiejskich oraz miast do 20 tys. mieszkańców.

Wsparcie z ERDF i krajowych środków publicznych uzyskują projekty rozwoju infrastruktury lokalnej bezpośrednio związane ze zwiększeniem atrakcyjności obszarów wiejskich jako miejsca lokalizowania nowych inwestycji. Możliwe będzie m.in. kontynuowanie modernizacji i rozbudowy infrastruktury technicznej na tych obszarach podejmowanych w programie przedakcesyjnym SAPARD. Projekty realizowane na obszarach wiejskich powiązane być powinny również ze wsparciem infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem, a także zachowaniem dziedzictwa kulturowego wsi, współfinansowanych ze środków EAGGF w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego i rozwój obszarów wiejskich. Koordynacja realizacji zadań z tego zakresu z działaniami podejmowanymi powinna przyczynić się do zwiększenia skali inwestowania i przyspieszenia przemian na obszarach wiejskich.

Wsparcie w ramach działania otrzymują projekty dotyczące:

- Gospodarki wodno-ściekowej, w tym zbiorników wodnych zwiększających lokalny potencjał rozwoju,
- Gospodarki odpadami na terenach małych miast i wsi, likwidacji „dzikich wysypisk”,
- Zaostrzenia w energię i gaz,
- Pozyskiwania energii poprzez tworzenie lokalnych systemów odnawialnych źródeł energii (energia słoneczna, wiatrowa, wodna, organiczna – biomasa),
- Lokalnej infrastruktury drogowej (drogi powiatowe i gminne),
- Kompleksowego uzbrojenia terenu pod inwestycje,
- Podstawowej lokalnej infrastruktury społecznej.

Ochrona środowiska

Inwestycje dotyczące ochrony środowiska mają na celu ograniczenie ilości zanieczyszczeń w Gminie przedostających się do powietrza, wód i gleb. W wyniku realizacji tak nakreślonego celu nastąpi poprawa jakości środowiska, a przez to podniesienie standardu życia mieszkańców i zwiększenie możliwości inwestycyjnych w szczególności w zakresie sektora usług (turystyka) i środowiskowo przyjaznego sektora przemysłu.

Cele szczegółowe obejmują między innymi:

- dostarczenie mieszkańcom Gminy wody pitnej o odpowiednich parametrach fizyko-chemicznych,

95

- ograniczenie ilości nieoczyszczonych ścieków komunalnych odprowadzanych bezpośrednio do wód powierzchniowych,
- zmniejszenie ilości wprowadzanych do powietrza zanieczyszczeń pyłowych i gazowych,
- ograniczenie negatywnego wpływu odpadów na wody podziemne, powietrze atmosferyczne i gleby,
- wspieranie systemów informacyjnych ochrony środowiska,
- wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.

W ramach działania realizować należy następujące typy inwestycji:

- w zakresie ochrony wód powierzchniowych:
 - modernizacja i budowa systemów wodociągowych,
 - likwidacja niekontrolowanych zrzutów ścieków oraz budowa, rozbudowa i modernizacja istniejących systemów kanalizacji sanitarnej,
 - budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych i stopni wodnych, które pozwolą na gospodarcze wykorzystanie rzek, np. turystyka, rekreacja, hydroenergetyka oraz ochrona środowiska i zmniejszenie zagrożenia powodziowego,
- w zakresie ochrony powietrza:
 - przekształcanie istniejącego systemu opalania (obiekty publiczne) w systemy bardziej przyjazne dla środowiska, w szczególności ograniczenie „niskiej emisji”,
 - propagowanie niekonwencjonalnych źródeł energii,
- w zakresie gospodarki odpadami:
 - uregulowanie gospodarki odpadami na terenie Gminy,
- w zakresie wsparcia dla zarządzania ochroną środowiska:
 - budowa baz danych o stanie środowiska,
 - rozwój systemów informacji o środowisku,
- w zakresie pozyskiwania odnawialnych źródeł energii:
 - popularyzowanie energii odnawialnej przyjaznej dla środowiska,

Oczekiwane rezultaty realizacji działania obejmują m.in.:

- zwiększenie objętości oczyszczanych ścieków komunalnych,
- zwiększenie udziału wody o odpowiedniej jakości w stosunku do zapotrzebowania,
- zmniejszenie objętości powstających ścieków i poprawę stanu ich oczyszczania,
- wzrost liczby mieszkańców mających dostęp do kanalizacji,
- zwiększenie powierzchni terenów zalewowych na obszarach zagrożonych powodzią,
- zmniejszenie ilości odprowadzanych do powietrza zanieczyszczeń,
- ograniczenie emisji ze źródeł komunalnych, w szczególności na terenach atrakcyjnych przyrodniczo (niska emisja),
- zmniejszenie ilości odpadów składowanych na składowiskach odpadów,
- zwiększenie liczby wysypisk spełniających normy unijne,
- powstanie baz danych o środowisku,
- ułatwienie dostępu do informacji o środowisku,

96

- zwiększenie stopnia udziału energii odnawialnej w zużyciu ogółem nośników energii.

Drogi

Bezpośrednio realizacja tej Kategorii inwestycji przyczyni się między innymi do:

- skrócenia czasu podróży pomiędzy wybranymi ośrodkami,
- zahamowania degradacji i poprawy stanu technicznego dróg, dostosowania ich do przypisanych im klas oraz obowiązujących standardów Unii Europejskiej,
- usuwania wąskich gardeł i poprawy przepustowości dróg,
- poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- wzrostu inwestycji zewnętrznych,
- zmniejszenia negatywnego oddziaływania transportu na otoczenie, w tym na warunki życia mieszkańców oraz na środowisko i wartości kulturowe,
- zwiększenia dostępności do infrastruktury transportowej oraz sprawności jej funkcjonowania.

Spółeczeństwo informacyjne

W Gminie Bolesławiec jest terenem znacznie opóźnieniem w budowie społeczeństwa informacyjnego z powodu braku dostępności do sieci infrastrukturalnych oraz wykorzystania technik informacyjnych. Dlatego koniecznym jest zmniejszanie różnic w infrastrukturze i usługach z zakresu dostępu do internetu, telekomunikacji, warunków dla rozwoju komunikacji, gospodarki elektronicznej i edukacji pomiędzy terenem Gminy, a terenami miejskimi.

Celem działania Gminy będzie umożliwienie mieszkańcom Gminy dostępu do stałego przyłączenia się do internetu w celu wykorzystania internetu do oraz innych technik informatycznych dla rozwoju gospodarczego. Bezpośrednim celem jest także przygotowanie społeczeństwa do szybkich przemian technologicznych i cywilizacyjnych (nowych rynków i metod pracy), zapewnienie powszechnego w nich udziału oraz wzrost zaufania społeczeństwa do publicznych i biznesowych usług elektronicznych.

Spodziewane efekty realizacji działania obejmują m.in.:

- zwiększenie liczby instytucji publicznych podłączonych do internetu,
- powszechne wykorzystywanie w pracy urzędu internetu i jego specjalistycznego oprogramowania (np. elektronicznego obiegu dokumentów) jako elementu usług dla ludności,
- wzrost wykorzystania szerokopasmowego internetu wśród ludności,
- poszerzenie oferty szerokopasmowych usług dostępnych,
- obniżenie kosztów dostępu do sieci,
- zwiększenie liczby konkurencyjnych operatorów,
- zwiększenie dostępu do informacji o nowoczesnych technologiach,

Kultura i turystyka

Do głównych celów tego typu działań gminnych należą:

97

1. wzrost znaczenia kultury i turystyki jako czynników stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy Gminy,
2. wzrost atrakcyjności turystycznej Gminy poprzez budowę i poprawę stanu publicznej infrastruktury turystycznej,
3. wsparcie dla rozbudowy, adaptacji i modernizacji obiektów o podstawowym znaczeniu dla kultury narodowej i regionalnej, (szczególnie dotyczy to obiektów znajdujących się w rejonach zabytków),
4. ułatwienie dostępu do obiektów kultury i turystyki poprzez zapewnienie funkcjonowania i rozwijanie kompleksowego systemu informacji kulturalnej i turystycznej, w tym nowoczesnej, interaktywnej sieci informacji internetowej,
5. zwiększenie turystyki przejazdowej

Wspierane będą działania na rzecz:

- inwestycji materialnych w sferze kultury, mających na celu rozwój i poprawę stanu obiektów kultury (ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zaliczanych do dziedzictwa kulturowego) oraz ich efektywne wykorzystanie,
- rozwoju systemów informacji kulturalnej i turystycznej, służących poprawie dostępu społeczeństwa do regionalnych dóbr kultury i atrakcji turystycznych,
- budowy i modernizacji publicznej infrastruktury turystycznej (obiektów i urządzeń rekreacyjnych, noclegowych, gastronomicznych i innych),
- przygotowania i realizacji regionalnych programów rozwoju i promocji turystyki, w tym kampanii i imprez promocyjnych.

Wśród oczekiwanych rezultatów działania należy wyróżnić:

- wzrost atrakcyjności danego terenu dla inwestorów i turystów,
- wzrost zatrudnienia w sektorze agroturystyki i sferach związanych, różnicowanie oferty turystycznej i kulturalnej.

Rozwój przedsiębiorczości

Gmina będzie promować udział i współpracę partnerów lokalnych, zarówno władz publicznych, jak i organizacji i związków społecznych, gospodarczych, organizacji pozarządowych przy rozwiązywaniu problemów rozwojowych. Tylko wyzwolenie lokalnego potencjału przedsiębiorczości i zaangażowanie miejscowych instytucji i grup mieszkańców daje szansę przezwyciężenia trudności i właściwego wykorzystania pomocy zewnętrznej.

Realizowane to będzie poprzez rozwój:

- infrastruktury technicznej, związanej z kreowaniem aktywności gospodarczej na obszarach wiejskich i małych miast (drogi gminne, powiatowe, lokalna infrastruktura środowiska, lokalna infrastruktura turystyczna, lokalne obiekty dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego),
- infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz usług towarzyszących,
- infrastruktury społecznej zapewniającej dostęp mieszkańcom wsi do podstawowych usług w zakresie zdrowia i usług socjalnych (np. ośrodki zdrowia, domy pomocy społecznej),

Spodziewane rezultaty:

98

- zahamowanie wzrostu różnicowań pomiędzy obszarami wiejskimi i miastami w zakresie dostępności do podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej oraz kulturalnej i turystycznej,
- rozwój przedsiębiorczości ludności wiejskiej mierzony liczbą nowopowstających lokalnych MSP,
- zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej mieszkańców wsi,
- ograniczenie sfery ubóstwa,
- zmniejszenie liczby zatrudnionych bezpośrednio w rolnictwie,
- ograniczenie bezrobocia ukrytego,
- wzrost liczby turystów..

Socjologiczną miarą powodzenia projektów rozwoju lokalnego będzie wzrost partycypacji mieszkańców w działaniach podejmowanych w Gminie na rzecz rozwoju gospodarczego, kultury i demokracji.

3.6 ZGODNOŚĆ PROGRAMU ROZWOJU LOKALNEGO Z INNYMI PLANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem programowym, który integruje potrzeby społeczności lokalnej w zakresie ładu społeczno - gospodarczego. W swoich ustaleniach bazuje na dokumentach i programach planistycznych będących podstawą polityki regionalnej zarówno na poziomie krajowym, wojewódzkim jak i powiatowym. Zgodność Planu Rozwoju Lokalnego ze strategicznymi dokumentami planistycznymi jest warunkiem koniecznym jego skutecznej realizacji.

Gmina Bolesławiec w strategii rozwoju województwa łódzkiego

Strategia rozwoju województwa łódzkiego przyjęta przez Sejmik Województwa Łódzkiego we wrześniu 2000 roku posiada bardzo ogólny charakter nie odnoszący się do konkretnej gminy, ale określający główne tendencje, które należy uwzględnić w polityce województwa.

Dotyczą one między innymi:

- wykorzystania atutu centralnego położenia regionu;
- przekształcenia jego gospodarki z produkcyjnej (przemysłowo-rolniczej) na usługowo-produkcyjną;
- poprawienie jakości życia i jej zbliżenie do przeciętnego standardu europejskiego;
- uporządkowania gospodarki przestrzennej;
- stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich regionu; wspomaganie różnych form edukacji;
- wspomaganie różnych form kultury regionalnej;
- postawienie na zwiększenie możliwości adaptacyjnych społeczności do ciągle zmieniających się warunków zewnętrznych (kształcenie ustawiczne);
- poprawa estetyki i wyposażenia jednostek osadniczych;

99

- wspieranie przedsiębiorczości lokalnej, prowadzącej do wzrostu dochodów mieszkańców;
- opracowanie programu polityki ekologicznej województwa;
- zwiększenie atrakcyjności regionu;
- poprawa stanu zagospodarowania w województwie;
- usprawnienie systemów transportowych;
- modernizacja istniejącego układu drogowego;
- zdynamizowanie rozwoju lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw;
- lepsze wykorzystanie lokalnych zasobów ograniczenie bezrobocia,
- podstawowym problemem obszarów wiejskich i dominującego na nich rolnictwa jest restrukturyzacja produkcji rolnej i podniesienie jej walorów jakościowych zmierzające do zwiększenia efektywności ekonomicznej oraz poprawa warunków cywilizacyjnych mieszkańców;
- poprawa wyposażenia obszarów wiejskich w infrastrukturę społeczną i techniczną;
- prowadzenie marketingu regionalnego w kraju i za granicą;
- ochrona dorobku kulturowego;
- rozwój związków celowych dla realizacji przedsięwzięć.

Gmina Bolesławiec w strategii rozwoju powiatu wierszowskiego

W grudniu 2000 roku Rada Powiatu Wierszowskiego opublikowała dokument "Strategia rozwoju powiatu wierszowskiego". Z tego materiału przytacza się te informacje, które stanowią uwarunkowania dla polityki Gminy. Strategia rozwoju jako ogólna wizja ma charakter długookresowy bez ściśle określonego horyzontu czasowego" (z tym, że w przypadku omawianej strategii określono go na rok 2006).

Atutami powiatu (między innymi), które można odnieść i do gminy Bolesławiec są:

- integracja gmin w zakresie ochrony wód zlewni Prosnny;
- baza dobrej jakości produktów rolnych; k
- komplementarność struktury edukacyjnej powiatu;
- dobrze rozwinięta sieć infrastruktury technicznej;
- Słabościami, które także można odnieść do gminy Bolesławiec są z kolei:
- brak dobrej oferty dla inwestycji zewnętrznych;
- brak możliwości zagospodarowania pól rolnych pochodzenia roślinnego (brak przetwórstwa oraz gield towarowych),
- powiększające się rozmiary bezrobocia długookresowego przy słabych możliwościach zatrudnienia poza rolnictwem;
- nierównomierny stopień skanalizowania miejscowości w powiecie ;
- brak spójnego systemu informacji o powiecie; niewystarczająca baza okołoturystyczna ..;
- brak skoordynowanych działań w wykorzystaniu potencjału turystycznego;

Do szans zaliczono (między innymi):

- tereny i obiekty nadające się na bazę turystyczno-wypoczynkową dają szansę na rozwój alternatywnych źródeł dochodów;
- korzystne położenie powiatu;

100

- Dolina Proсны stanowiąca obszar o wysokich walorach krajobrazowych;
- możliwość pozyskiwania środków pomocowych;

Do zagrożeń zaliczono między innymi:

- niekonsekwentna polityka państwa wobec terenów wiejskich;
- niestabilny i skomplikowany system prawny;

W planowaniu rozwoju powiatu wierszowskiego podkreśla się konieczność współdziałania gmin leżących w dorzeczu Proсны dla rozwinięcia celów strategicznych powiatu poprzez nacisk na problemy, które bezpośrednio wiążą się z rozwojem gmin tj:

- konieczność opracowania i wdrożenia wspólnych ponadlokalnych programów;
- zwiększenie lesistości;
- zakaz inwestowania na obszarach leżących w zasięgu "wylewu wielkiej wody";
- walory przyrodniczo-krajobrazowe powiatu wyeksponować jako jeden z głównych atutów (szczególnie w obszarach chronionego krajobrazu w dolinie Proсны);
- rozwój usług, wzmocnienie bazy materialnej;
- podjęcie aktywnych działań na rzecz zmniejszenia bezrobocia;
- wzmocnienie roli folkloru lokalnego;
- poprawa estetyki jednostek osadniczych;
- wspieranie działalności organizacji pozarządowych;
- stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju turystyki;
- powiat wierszowski atrakcyjnym regionem turystyczno-rekreacyjnym w tym agroturystyka;
- rozbudować przetwórstwo płodów rolnych;
- lokalny sektor gospodarczy powinien być konkurencyjny, nowoczesny, wykorzystujący wiedzę, szczególnie ludzi młodych o dużej inicjatywie;
- wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich;
- wspieranie rolnictwa na tych obszarach, na których jest ono ekonomicznie uzasadnione;
- zabezpieczenie i infrastrukturalne przygotowanie terenów dla rozwoju nowych działalności gospodarczych poprzez wskazanie i zabezpieczenie terenów pod rozwój gospodarczy, wykup, scalanie gruntów, a także ich uzbrojenie w niezbędne media;
- określenie polityki budżetowej względem podmiotów gospodarczych;
- modernizacja układu drogowego (drogowego i kolejowego);
- oferty lokalizacyjne;
- program regionalny "Proсны" - budowa i modernizacja lokalnych oczyszczalni ścieków, budowa zalewu "Gola" na Prośnie;
- zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, wały przeciwpowodziowe;
- uzdatnianie wody, niwelowanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania, a skanalizowaniem;
- uzbrojenie terenów przyszłych inwestycji, zabezpieczenia głównych zbiorników wód podziemnych.

101

Strategia rozwoju powiatu wierszowskiego rozwija ogólne tezy zawarte w materiałach dotyczących polityki strategicznej województwa łódzkiego, podniesiono kwestię respektowania zasady rozwoju zrównoważonego, niezbędności wykorzystania walorów tego regionu (środowisko przyrodnicze i kulturowe), konieczności dążenia do wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich wchodzących w skład powiatu (a głównie poprzez przemysł przetwórczy płodów rolnych, turystykę, rekreację, uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, uwytkniono problem ochrony i zabezpieczenia możliwości lokalizacyjnych zagospodarowania doliny Proсны, ochrony wód w głębszych, budowy zbiornika "Gola" na Prośnie).

Większość z działań przewidzianych do realizacji przez niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego wynika z założeń programowych Strategii Rozwoju Powiatu Wierszowskiego. Są to przede wszystkim zadania, których wdrożenie należy do kompetencji władz samorządowych, jak również inne projekty, których realizacja zależy od zaangażowania władz powiatowych, lokalnej społeczności lub inwestorów zewnętrznych. Zadania te dotyczą:

- rozwoju infrastruktury komunalnej,
- rozwój infrastruktury okolorolniczej,
- aktywizacji zawodowej mieszkańców powiatu,
- ustawiczne kształcenia dorosłych (w różnych formach)
- poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez bezpośrednie inwestycje, zmiany organizacyjne, inicjatywy samorządowe itd.
- poprawa stanu zdrowotności mieszkańców poprzez profilaktykę, walkę z zagrożeniami chorobowymi, podniesienie stanu higieny,
- promocja zasobów powiatu wierszowskiego,
- ochrona środowiska naturalnego na terenie powiatu,

Strategia Promocji i Rozwoju Powiatu Wierszowskiego jest spójna ustaleniami dokumentów programowych na poziomie regionalnym. Jej cele i zadania przewidziane do wdrożenia są zbliżone z celami Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego oraz innymi dokumentami planistycznym na poziomie województwa. Strategia Rozwoju Województwa łódzkiego jako cel nadrzędny stawia realizację działań służących wielostronnej poprawie warunków życia mieszkańców województwa łódzkiego, w tym aktywizacja gospodarcza i społeczna na obszarach wiejskich. Spójność dokumentów planistycznych na wszystkich poziomach zapewnia zrównoważony rozwój naszego kraju we wszystkich dziedzinach życia.

102

IV. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA TERENIE GMINY BOLESŁAWIEC

4.1. Wykaz zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w ramach Programu Rozwoju Lokalnego w Gminie Bolesławiec w latach 2004-2013 (w tys zł)

Lp	Planowane inwestycje	Rok 2004			Rok 2005			Rok 2006			2004-2006			2007-2013		
		Razem	Środki własne	ZPORR	Razem	Środki własne	ZPORR	Razem	Środki własne	ZPORR	Razem	Środki własne	ZPORR	Razem	Środki własne	ZPORR
1	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Podbolesławiec i Chotyń	48,7	24,0	24,7	1815,7	564,7	1251,0	0,0	0,0	0,0	1864,4	588,7	1275,7	0,0		
2	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gola, Chrościn, Kolonia Bolesławiec Chrościn	0,0	0,0	0,0	90,0	22,5	67,5	2568,0	768,0	1800,0	2658,0	790,5	1867,5	0,0		
3	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Żdźary, Wiewiórka	0,0	0,0	0,0	80,0	20,0	60,0	0,0	0,0	0,0	80,0	20,0	60,0	1600,0		
4	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Mieliszyn, Kamionka, Piaski	0,0	0,0	0,0	80,0	20,0	60,0	0,0	0,0	0,0	80,0	20,0	60,0	1600,0		
5	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Bolesławcu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	500,0		
6	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Kolonia Bolesławiec Chrościn nr 1323009	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	280,0	107,9	172,1	280,0	107,9	172,1	0,0		
7	Modernizacja drogi gminnej Żdźary - Koziołek nr 1323044	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	360,0	138,7	221,3	360,0	138,7	221,3	0,0		
8	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Piaski Stare nr 1323042	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	345,0		
9	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Piaski 1323042	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	180,0	69,3	110,7	180,0	69,3	110,7	0,0		
10	Modernizacja dróg gminnych nr 1323035 (ul. Sadowa), 1323033 (ul. Chopina)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	140,0	41,9	98,1	140,0	41,9	98,1	0,0		
11	Budowa obwodnicy Bolesławca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	180,0	69,3	110,7	180,0	69,3	110,7	4000,0		
12	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych przy Baszcie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	300,0		
Koszty ogółem		48,7	24,0	24,7	2065,7	627,2	1438,5	3708,0	1195,1	2512,9	5822,4	1846,3	3976,1	8345,0		

103

4.2. PROJEKTY PRZEZNACZONE DO REALIZACJI W LATACH 2004-2013

Planowane zadania i projekty w latach 2004 – 2013		
Lp	Planowane inwestycje	Rok realizacji
1	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Podbolesławiec i Chotyń	2004-2005
2	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gola, Chrościn, Kolonia Bolesławiec Chrościn	2005-2006
3	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Żdźary, Wiewiórka	2005-2007 (2005 projekt, realizacja 2007)
4	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Mieliszyn, Kamionka, Piaski	2005-2008 (2005 projekt, realizacja 2008)
5	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Bolesławcu	2008
6	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Kolonia Bolesławiec Chrościn nr 1323009	2006
7	Modernizacja drogi gminnej Żdźary - Koziołek nr 1323044	2006
8	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Piaski Stare nr 1323042	2007
9	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Piaski 1323042	2006
10	Modernizacja dróg gminnych nr 1323035 (ul. Sadowa), 1323033 (ul. Chopina)	2006
11	Budowa obwodnicy Bolesławca	2009-20013
12	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych przy Baszcie	2008

104

V. PLANOWANE ZADANIA I PROJEKTY W LATACH 2004 - 2006

5.1. HARMONOGRAM ZADAŃ DO REALIZACJI W LATACH 2004-2006
(Z PLANOWANYM ZAKOŃCZENIEM PROCESU INWESTYCYJNEGO DO KOŃCA ROKU 2006)

Planowane zadania i projekty w latach 2004 – 2006 (planowane zakończenie procesu inwestycyjnego do roku 2006)		
Lp	Planowane inwestycje	Rok realizacji
1	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Podbolesławiec i Chotyń	2004-2005
2	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gola, Chróścín, Kolonia Bolesławiec Chróścín	2005-2006
3	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Kolonia Bolesławiec Chróścín nr 1323009	2006
4	Modernizacja drogi gminnej Żdźary - Koziółek nr 1323044	2006
5	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Piaski 1323042	2006
6	Modernizacji dróg gminnych nr 1323035 (ul. Sadowa), 1323033 (ul. Chopina)	2006

ZADANIE NR 1

Nazwa działania:	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Podbolesławiec i Chotyń
Oczekiwane rezultaty:	Na poziomie produktu: - długość sieci kanalizacyjnej oraz przyłączy Na poziomie rezultatu: - wskaźnik ilości ścieków oczyszczonych Na poziomie oddziaływania: - polepszenie stanu środowiska naturalnego (ilości odprowadzanych i oczyszczanych ścieków)

105

ZADANIE NR 4

Nazwa działania:	Modernizacja drogi gminnej Żdźary - Koziółek nr 1323044
Oczekiwane rezultaty:	Na poziomie produktu: - długość dróg o zmodernizowanej powierzchni Na poziomie rezultatu: - wskaźnik powierzchni dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - rozwój gospodarczy gminy Bolesławiec, tworzenie miejsc pracy
Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Urząd Gminy w Bolesławcu
Nakłady finansowe:	Razem 360,0 tys. zł w tym: ZPORR 221,3 tys. zł Fundusze własne 138,7 tys. zł

ZADANIE NR 5

Nazwa działania:	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Piaski 1323042
Oczekiwane rezultaty:	Na poziomie produktu: - długość dróg o zmodernizowanej powierzchni Na poziomie rezultatu: - wskaźnik powierzchni dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - rozwój gospodarczy gminy Bolesławiec, tworzenie miejsc pracy
Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Urząd Gminy w Bolesławcu
Nakłady finansowe:	Razem 180,0 tys. zł w tym: ZPORR 110,7 tys. zł Fundusze własne 69,3 tys. zł

ZADANIE NR 6

Nazwa działania:	Modernizacji dróg gminnych nr 1323035 (ul. Sadowa), 1323033 (ul. Chopina)
Oczekiwane rezultaty:	Na poziomie produktu: - długość dróg o zmodernizowanej powierzchni Na poziomie rezultatu: - wskaźnik powierzchni dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - rozwój gospodarczy gminy Bolesławiec, tworzenie miejsc pracy

107

Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Urząd Gminy w Bolesławcu
Nakłady finansowe:	Razem 1864,4 tys. zł w tym: ZPORR 1275,7 tys. zł Fundusze własne 588,7 tys. zł

ZADANIE NR 2

Nazwa działania:	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gola, Chróścín, Kolonia Bolesławiec Chróścín
Oczekiwane rezultaty:	Na poziomie produktu: - długość sieci kanalizacyjnej oraz przyłączy Na poziomie rezultatu: - wskaźnik ilości ścieków oczyszczonych Na poziomie oddziaływania: - polepszenie stanu środowiska naturalnego (ilości odprowadzanych i oczyszczanych ścieków)
Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Urząd Gminy w Bolesławcu
Nakłady finansowe:	Razem 2658,0 tys. zł w tym: ZPORR 1867,5 tys. zł Fundusze własne 790,5 tys. zł

ZADANIE NR 3

Nazwa działania:	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Kolonia Bolesławiec Chróścín nr 1323009
Oczekiwane rezultaty:	Na poziomie produktu: - długość dróg o zmodernizowanej powierzchni Na poziomie rezultatu: - wskaźnik powierzchni dróg objętych modernizacją Na poziomie oddziaływania: - rozwój gospodarczy gminy Bolesławiec, tworzenie miejsc pracy
Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Urząd Gminy w Bolesławcu
Nakłady finansowe:	Razem 280,0 tys. zł w tym: ZPORR 172,1 tys. zł Fundusze własne 107,9 tys. zł

106

Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu:	Urząd Gminy w Bolesławcu
Nakłady finansowe:	Razem 140,0 tys. zł w tym: ZPORR 98,1 tys. zł Fundusze własne 41,9 tys. zł

VI. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY

6.1. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY

Wykaz projektów realizowanych w latach 2000-2004 przez Gminę Bolesławiec z pomocą źródeł zewnętrznych			
Lp.	Rodzaj instytucji zewnętrznej	Tytuł pomocy	Nazwa projektu
1	SAPARD	Dofinansowanie	Budowa drogi gminnej w Bolesławcu na działkach nr 1713, 1746, 1747, 1748, 1745, 1517
2	SAPARD	Dofinansowanie	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przykanalikami w miejscowościach Bolesławiec i Chotyń
3	SAPARD	Dofinansowanie	Wymiana sieci wodociągowej z AC na PCV
4	WFOŚ i GW w Łodzi	Dotacja	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Mieliszynie
5	WFOŚ i GW w Łodzi	Dotacja	Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Bolesławcu
6	WFOŚ i GW w Łodzi	Dopłata do kredytu złotowego	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Mieliszynie
7	WFOŚ i GW w Łodzi	Dopłata do kredytu złotowego	Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Bolesławcu
8	WFOŚ i GW w Łodzi	Umorzenie pożyczki	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Mieliszynie
9	WFOŚ i GW w Łodzi	Umorzenie pożyczki	Termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Bolesławcu

108

10	SAPARD	Dofinansowanie	Budowa sieci kanalizacyjnej z przykanalikami
11	SAPARD	Dofinansowanie	Budowa sieci kanalizacyjnej z przykanalikami oraz wymiana sieci wodociągowej z AC na PCV
12	WFOŚ i GW w Łodzi	Umorzenie pożyczki	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przykanalikami w miejscowościach Bolesławiec i Chotynin
13	Bank Światowy Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich (PAOW)	Dofinansowanie	Remont sanitariatów dla chłopców w Publicznym Gimnazjum w Bolesławcu koszt inwestycji
14	Bank Światowy Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich (PAOW)	Dofinansowanie	Remont pomieszczeń piwnic i wymiana drzwi w Szkole Podstawowej w Bolesławcu
15	Bank Światowy Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich (PAOW)	Dofinansowanie	Wymiana okien i drzwi zewnętrznych w Zespole Szkół w Chróście
16	Bank Światowy Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich (PAOW)	Dofinansowanie	Remont sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Mieloszynie

Do najbliższej inwestycji, która będzie realizowana w latach 2004-2005 „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Bolesławiec i Chotynin” przez Gminę Bolesławiec powiązane są następujące działania realizowane na terenie Gminy Bolesławiec:

- Wymiana sieci wodociągowej z AC na PCV w miejscowościach Bolesławiec i Chotynin. Długości 1413 metrów i 73 sztuk przyłączy wodociągowych. Wartość: 457,34 tys. zł. Projekt finansowany z dofinansowaniem Programu Operacyjnego SAPARD 343,01 tys. zł i środków własnych Gminy w wysokości 114,33 tys. zł. Realizacja w 2004 roku.
- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przykanalikami w miejscowościach Bolesławiec i Chotynin. Długość sieci: 2 316 metrów i 55 sztuk przykanalików kanalizacyjnych. Wartość: 1 128,03 tys. zł. Projekt finansowany z dofinansowaniem Programu Operacyjnego SAPARD 846,02 tys. zł i środków własnych Gminy w wysokości 282,00 tys. zł. Realizacja w 2004 roku.

109

6.2. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE POWIATU

Z najbliższą inwestycją, która będzie realizowana przez Gminę Bolesławiec w latach 2004-2005 „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Bolesławiec i Chotynin” oraz każdą inwestycją służącą realizowaniu Programu Kanalizacji Gminy Bolesławiec powiązane są działania realizowane w ościennych Gminach prowadzące do poprawy środowiska naturalnego poprzez zmniejszenia zanieczyszczenia rzeki Prosną. Program Ochrony Rzeki Prosną powstał wiele lat temu jeszcze w starym podziale administracyjnym kraju i realizowany jest mimo, iż brak jest w obecnej chwili sformalizowanych planów. Budowa kanalizacji wpisuje się właśnie w działania ochrony rzeki Prosną. Z inwestycji realizowanych przez Gminę sąsiadującą z Gminą Bolesławiec i wpisujących się w to zadanie można wymienić:

- „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Andrzejów, Wójcina, Ludwinów”. Inwestycja realizowana jest przez sąsiednią Gminę Łubnice w latach 2003-2005. Teren zasięgu kanalizacji graniczy z terenem, który będzie kanalizowany przez Gminę Bolesławiec w 2005 roku tj. miejscowością Chotynin..
- „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Opatów” oraz „Budowa oczyszczalni w miejscowości Opatów wraz z budową kanalizacji sanitarnej w Łęce Opatowskiej” inwestycje do realizacji w latach 2005-2006 przez sąsiednią Gminę Łękę Opatowską. Teren zasięgu tych inwestycji m.in. kanalizacji graniczy z terenem, który będzie kanalizowany przez Gminę Bolesławiec w 2005 roku tj. miejscowością Podbolesławiec.

VII. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO W LATACH 2004-2006

Realizacja Planu Rozwoju Lokalnego będzie poddawana sprawdzeniu na poszczególnych etapach, na koniec każdego okresu programowania (2004 – 2006, 2007 – 2013) oraz na koniec okresu obecnego niniejszym Planem. Kontroli podlegać będzie stopień realizacji poszczególnych celów, monitorowanie postępu wdrażania zaplanowanych działań, ich zgodności z harmonogramem, sposób finansowania oraz rezultaty.

W wyniku wdrożenia działań zaplanowanych w Planie Rozwoju Lokalnego na lata 2004 – 2006 przewiduje się osiągnięcie następujących wskaźników ogólnych:

- wzrost ilości terenów wyposażonych w infrastrukturę techniczną,
- polepszenie stanu dróg na terenie gminy,
- zwiększenie długości dróg o nawierzchni ulepszonej,
- liczba utworzonych nowych miejsc pracy.

Każde działanie będzie podlegało kontroli i ocenie. Stopień realizacji poszczególnych działań zostanie określony przy pomocy wskaźników produktu,

110

rezultatu i oddziaływania. W poniższej tabeli zestawiono proponowane rodzaje wskaźników dla różnych rodzajów zadań oraz sposób ich pomiaru.

Wskaźniki	Jednostka miary	Sposób pomiaru
Wskaźniki produktu		
Długość sieci kanalizacji	mb	Monitoring w miejscu realizacji projektów
Ilość gospodarstw domowych podłączonych do oczyszczalni ścieków	szt	Monitoring w miejscu realizacji projektów
Długość dróg gminnych o zmodernizowanej powierzchni	km	Monitoring w miejscu realizacji projektów
Wskaźniki rezultatu		
Ilość nowopodłączonych gospodarstw domowych do sieci kanalizacyjnej	%	Statystyka gminna
Stosunek ilości budynków podłączonych do wodociągu, sieci kanalizacyjnej do wszystkich budynków	%	Statystyka gminna
Wskaźnik powierzchni dróg objętych modernizacją i ulepszeniem nawierzchni	%	Statystyka gminna
Ilość ścieków oczyszczonych w wyniku modernizacji	m ³	Statystyka gminna
Wskaźniki oddziaływania		
Polepszenie stanu środowiska naturalnego (ilość odprowadzanych i oczyszczanych ścieków)	%	Statystyka gminna
Wzrost poziomu życia mieszkańców	%	Badania ankietowe
Zwiększenie aktywności rekreacyjnej mieszkańców	%	Statystyka gminna
Wskaźnik poprawy jakości dróg w wyniku przeprowadzonej ich modernizacji i ulepszenia nawierzchni	%	Badanie ankietowe
Polepszenie stanu środowiska naturalnego	%	Badania WIOŚ

111

VIII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006

Gmina zgodnie z dokumentami tematycznymi programów operacyjnych UE musi zapewnić część środków potrzebnych na realizację inwestycji. Po ogólnym oszacowaniu kosztów poszczególnych projektów dokonano ich podziału na źródła finansowania. Poniżej przedstawione zostały tabele z poszczególnymi projektami i ich finansowaniem i umieszczeniem w czasie. Szczególna uwaga została zwrócona na inwestycje przewidziane na lata 2004 – 2006. Inwestycje przewidziane na kolejny okres programowania Unii Europejskiej, tj. lata 2007 – 2013, zostały przedstawione bardziej ogólnie. Związane jest to przede wszystkim z faktem, że na kolejny okres zostanie przygotowany nowy Plan Rozwoju Lokalnego. Uszczegółowieniu poddane będą wówczas harmonogram, finansowanie oraz szczegółowy opis projektów.

Plan finansowy na lata 2004 - 2006			
Źródła finansowania	Lata realizacji		
	2004	2005	2006
Budżet Gminy Bolesławiec	24,0	627,7	1195,1
Budżet państwa			
Środki prywatne			
Środki Unii Europejskiej	24,7	1438,0	2512,9
RAZEM	48,7	2065,7	3708,0

112

IX. SYSTEM WDRAŻANIA

Za wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego dla Gminy Bolesławiec odpowiedzialna jest Rada Gminy Bolesławiec oraz Wójt Gminy Bolesławiec. Pomocne w tych działaniach są odpowiednie komórki organizacyjne w strukturze Urzędu Gminy.

Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Bolesławiec. Odpowiedzialnym za jego realizację będzie Wójt. Zgodnie z zapisami Ustawy o samorządzie gminnym Wójt, odpowiada za inicjowanie, formułowanie, zabezpieczenie środków finansowych i realizację zadań gminy, a więc za programowanie i realizację celów strategicznych oraz za monitorowanie i nadzór nad całością działań podejmowanych w gminie na rzecz rozwoju. Realizacja zadań odbywać się będzie według następującego schematu.

Schemat wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego

Lp.	Czynności	Jednostka realizująca	Jednostka nadzorująca
I.	Przygotowanie niezbędnej dokumentacji do realizacji zadania inwestycyjnego	Firmy konsultingowe Biura projektowe	Wójt Gminy
II.	Opracowanie wniosku o przyznanie dofinansowania ze środków pomocowych UE	Pracownicy Urzędu Gminy Firma konsultingowa	Sekretarz Gminy
III.	Umowa o przyznanie dofinansowania zadania inwestycyjnego	Wójt Gminy	Rada Gminy
IV.	Przygotowania dokumentacji przetargowej;	Komisja Przetargowa d.s. Zamówień Publicznych	Wójt Gminy
V.	Realizacja zadania inwestycyjnego	Wykonawca	Pracownik merytoryczny
VI.	Zakończenie zadania inwestycyjnego; odbiór końcowy; rozliczenie projektu	Pracownik merytoryczny	Wójt Gminy
VII.	Ocena zgodności oddziaływania projektu z założeniami przyjętymi w PRL	Pracownik merytoryczny	Wójt Gminy Komitet Monitorujący

Raz w roku będą się odbywały spotkania konsultacyjne z partnerami społecznymi w celu omówienia realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

113

- *efektywności* - kryterium to porównuje zasoby finansowe zaangażowane przy realizacji projektu i Planu z rzeczywistymi osiągnięciami projektu i Planu na poziomie produktu, rezultatu lub oddziaływania,
- *użyteczności* - kryterium to pozwala ocenić faktyczne efekty projektu i Planu na poziomie produktu, rezultatu i oddziaływania w nawiązaniu do wcześniej zdefiniowanych w Planie Rozwoju Lokalnego potrzeb i problemów.

W raporcie ewaluacyjnym zawarte będą także rekomendacje i proponowane zmiany w Planie Rozwoju Lokalnego.

Plan Rozwoju Lokalnego będzie aktualizowany uchwałą Rady Miasta na podstawie rekomendacji i propozycji zmian zawartych w raporcie ewaluacyjnym.

Komunikacja społeczna polegać będzie na informowaniu społeczności lokalnej o postępach wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego. Każdy mieszkaniec miasta będzie miał możliwość uzyskania informacji o aktualnym stanie prac wdrożeniowych Planu Rozwoju Lokalnego w sekretariacie Wójta Gminy Bolesławiec, wraz z wglądem w dokumentację (raporty monitoringowe, raporty ewaluacyjne). Mieszkańcy będą mieli również możliwość udziału w posiedzeniach Komitetu Monitorującego (po wcześniejszym zgłoszeniu swojej obecności).

Ważnym elementem komunikacji społecznej będzie podjęcie współpracy z mediami lokalnym, w których będą podawane informacje o wdrażanych projektach (przynajmniej raz w roku). Informacje z prac Komitetu Monitorującego będą zamieszczane na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Główną instytucją odpowiedzialną za promocję Planu Rozwoju Lokalnego, za informację i promocję działań realizowanych w ramach PRL i samego Planu będzie Urząd Gminy Bolesławiec. Wszelkie materiały promocyjne powinny określać m.in. cele realizacji poszczególnych zadań w ramach planu, planowane wskaźniki osiągnięć oraz źródła finansowania projektów. Sposoby promocji samych inwestycji współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej reguluje Rozporządzenie Komisji Europejskiej Nr 1159/2000 z dnia 30.05.2000 roku w sprawie „Zasad informowania i promocji projektów współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych”.

Cele upowszechniania informacji o Planie Rozwoju Lokalnego:

1. Określenie sposobów zapewnienia powszechnego dostępu do informacji o możliwościach aktywnego uczestnictwa w procesie przygotowania Planu Rozwoju Lokalnego, poprzez: konferencje prasowe, ogłoszenia prasowe o zamieszczeniu informacji na internetowej stronie Urzędu Gminy Bolesławiec
2. Informowanie o możliwościach wykorzystania środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na realizację projektów służących rozwojowi lokalnemu.
3. Informowanie o planach realizacji poszczególnych zadań i projektów realizowanych na terenie Gminy Bolesławiec w latach 2004 – 2013.

115

X. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Celem prowadzenia monitoringu jest zapewnienie maksymalnej efektywności realizacji Planu Rozwoju Lokalnego, poprzez nadzór nad instytucjami odpowiedzialnymi za zarządzanie i wdrażanie poszczególnych zadań i projektów. Za monitorowanie odpowiedzialny będzie, powołany przez Wójta, Komitet Monitorujący. Aby zachować ciągłość procesu przygotowania Planu i jego realizacji, w skład Komitetu Monitorującego wchodzić będą członkowie grupy roboczej, zaangażowanej w sporządzanie Planu Rozwoju Lokalnego. Skład Komitetu Monitorującego przedstawiać się będzie zatem następująco:

- Sekretarz,
- Skarbnik,
- Pracownik ds. gospodarki przestrzennej,
- Pracownik ds. ochrony środowiska,
- Przedstawiciel Rady Gminy Bolesławiec,
- Przedstawiciel mieszkańców Gminy Bolesławiec,

Zebrania Komitetu Monitorującego odbywać się będą raz na pół roku. Istnieje możliwość częstszych spotkań, po uprzednim zawiadomieniu członków Komitetu przez Sekretariat Komitetu. Funkcję Sekretariatu Komitetu Monitorującego pełnić będzie Sekretariat Wójta Gminy Bolesławiec. Obowiązkiem Sekretariatu będzie zawiadamianie członków Komitetu o terminach posiedzeń oraz przygotowywanie na w/w posiedzenia szczegółowych informacji na temat postępów w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego w formie raportu monitorującego (Załącznik nr 3). Obowiązkiem Sekretariatu będzie także przygotowywanie protokołów z posiedzeń Komitetu Monitorującego, zawierających ustalenia w/w posiedzeń i przesyłanie ich do członków Komitetu. Komitet Monitorujący analizować będzie ilościowe i jakościowe informacje na temat wdrażanych projektów i całego Planu Rozwoju Lokalnego w aspekcie finansowym i rzeczowym. Celem takiej analizy jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i Planu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Jeśli w raportach monitoringowych ujawnione zostaną problemy związane z wdrażaniem Planu, Komitet Monitorujący powinien podjąć działania mające na celu wyeliminowanie pojawiających się trudności wdrożeniowych. Dla każdego zakończonego projektu opracowywany będzie raport ewaluacyjny – Załącznik nr 4 (ocena *ex-post* zrealizowanego projektu). Na koniec okresu programowania (tzn. w styczniu 2007 i w styczniu 2014 r.) Komitet Monitorujący sporządzi raport końcowy, obrazujący faktycznie zrealizowane zadania w kontekście założeń Planu Rozwoju Lokalnego. Raport końcowy będzie dostępny do wglądu w Sekretariacie Wójta..

Komitet Monitorujący do 31 stycznia każdego roku przygotowuje raport ewaluacyjny dotyczący przebiegu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego w stosunku do roku poprzedniego. W raporcie tym znajdują się w szczególności informacje o:
- *skuteczności* - kryterium to pozwala określić czy cele danego projektu (jak i całego Planu) określone na etapie programowania zostały osiągnięte,

114

Grupami docelowymi prowadzonych działań promocyjnych są mieszkańcy gminy, potencjalni beneficjenci, partnerzy społeczno-gospodarczy, organizacje pozarządowe, regionalne i lokalne władze oraz inne władze publiczne, organizacje zawodowe oraz media.

Aby osiągnąć cele związane z informacją i promocją Planu Rozwoju Lokalnego będą stosowane między innymi następujące środki i instrumenty:

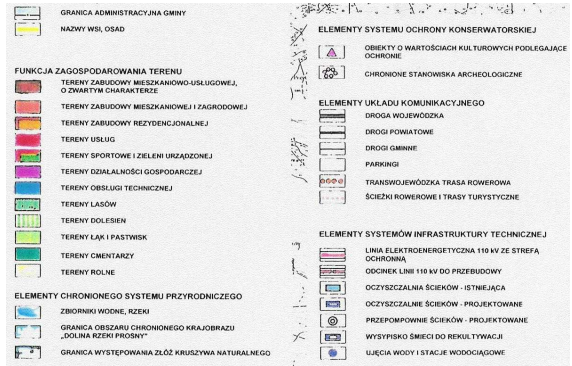
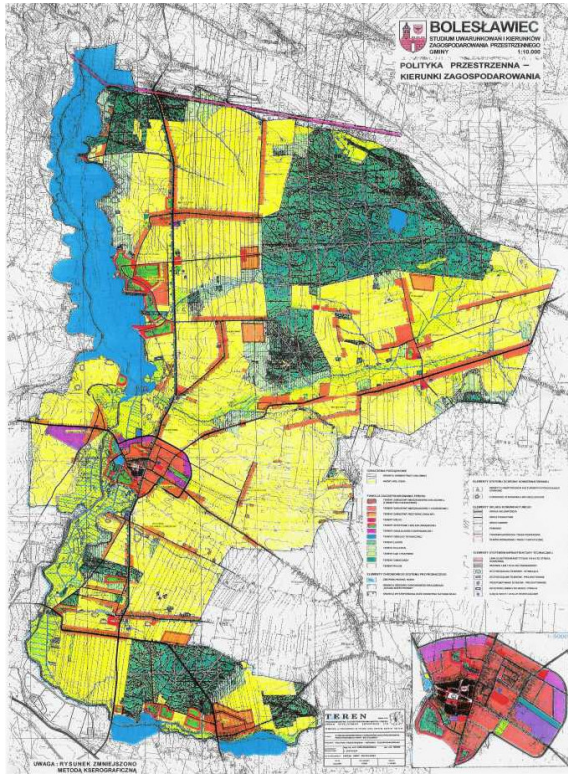
- Publikacja Planu Rozwoju Lokalnego dla Gminy Bolesławiec, dostępna dla wszystkich mieszkańców w Biurze Rady Gminy oraz sekretariacie Urzędu Gminy.
- Spotkania konsultacyjne dla przedstawicieli instytucji zaangażowanych w proces tworzenia i wdrażania planu oraz dla mieszkańców Gminy Bolesławiec, organizowane na wniosek zainteresowanych.
- Strony internetowe tzn. Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Bolesławiec.
- Plakaty publikowane i rozpowszechniane z okazji wprowadzenia zmian i nowelizacji w Planie Rozwoju Lokalnego, w celu zapewnienia społecznej akceptacji oraz poinformowania opinii publicznej o możliwościach aktywnego uczestnictwa..

116

Załącznik nr 1.

MAPA OBOWIĄZUJĄCEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BOLESŁAWIEC

OPISY DO MAPY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BOLESŁAWIEC

Załącznik nr 2.

ANKIETA
dotycząca Planu Rozwoju Lokalnego na lata 2004-2013
dla Gminy Bolesławiec

Załącznik nr 3.

I. Raport monitoringowy z realizacji projektu

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem planistycznym, zawierającym analizę społeczno-gospodarczą miasta oraz plan inwestycyjny na lata 2004 – 2006 w ujęciu szczegółowym oraz na lata 2007 – 2013 w ujęciu ogólnym. Jest niezbędnym dokumentem do uzyskania pomocy finansowej ze środków Unii Europejskiej.

1. Tytuł projektu

2. Kolejny numer raportu monitoringowego i okres objęty raportem

3. Dane teledadresowe osoby przygotowującej

4. Opis działań zrealizowanych w okresie objętym raportem monitoringowym

5. Harmonogram realizacji projektu

a) planowany

Etapy realizacji projektu	Rok 200...				Rok 200...				Rok 200...				Rok 200...			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV

Ankiety prosimy dostarczać do budynku Urzędu Gminy Bolesławiec

URZĄD GMINY BOLESŁAWIEC

b) rzeczywisty

Etapy realizacji projektu	Rok 200...				Rok 200...				Rok 200...				Rok 200...			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV

6. Działania jakie zostaną zrealizowane w najbliższym czasie

.....

7. Informacje o problemach związanych z realizacją projektu

.....

1. Finansowa realizacja projektu

Etapy realizacji projektu	Źródło 1		Źródło 2		Źródło 3		Razem	
	Planowane wydatki	Faktyczne wydatki	Planowane wydatki	Faktyczne wydatki	Planowane wydatki	Faktyczne wydatki	Planowane wydatki	Faktyczne wydatki
RAZEM								

▪ Efektywność realizacji projektu

Procentowy wskaźnik rzeczywście zaangażowanych środków finansowych na realizację projektu w stosunku do zakładanych wydatków w okresie raportowania

.....

▪ Użyteczność realizacji projektu

Porównanie efektów przeprowadzenia inwestycji (mierzalnych wskaźników) w stosunku do wartości zakładanych w projekcie.

.....

8. Zalecane zmiany w przebiegu realizacji projektu

.....

9. Uwagi

.....

Załącznik nr 4.

II. Raport ewaluacyjny realizacji projektu

1. Tytuł projektu

.....

2. Kolejny numer raportu i okres objęty raportem ewaluacyjnym

.....

3. Podstawa sporządzenia raportu ewaluacyjnego (nr raportu monitoringowego z realizacji projektu)

.....

4. Dane teleadresowe osoby przygotowującej

.....

5. Skuteczność realizacji projektu

Cele:

a) zakładane

.....

b) osiągnięte

.....
